Apoĭ dete imediat o lovitură dreaptă caporaluluĭ.

O sabie este bine înțeles maĭ lungă de cât o baionetă, și ușoră ca o cravașă la mânuire.

Era deci logic ca Franc să primeassă lovitură drept în piept.

Dar diavolul acesta de om, care era agil ca și o maĭmuță și musculos ca un atlet, apăru de odată ca cel maĭ tare în scrimă. Și unul și altul făceaŭ o gimnastică de clovn!

El vede că vârful îĭ e aproape de corp, face o retragere, sare înapoĭ, întinde brațul și strigă câte-va cuvinte.

Fără să se emoționeze și păzit bine de garda sa, fantoma înaintă cu doĭ pașĭ.

Tovarășiĭ săĭ fac o mișcare ca pentru a se arunca asupra zuavuluĭ. Dar el îĭ opri cu un cuvânt și cu o singură mișcare:

— Lăsațĭ!.. omul acesta îmĭ aparține mie!.. Va muri de mâna mea.

Franc dădu cu piciorul o lovitură viguroasă într'un lemn care-ĭ împiedeca calea, lovitură care răsună ca un foc de revolver, și răspunse:

— Vom vedea.

Cele șease fantome se opriră cu supunere, mărginindu-se numaĭ la ridicarea felinarelor cât puteaŭ maĭ sus pentru a lumina acel duel extraordinar.

Șeful încercă o degajare repede.

A încerca să pareze o asemenea lovitură cu sabie-baionetă, părea o nebunie. Grea, lată, prost echilibrată, prea scurtă, arma aceia nu era bună aproape de nimic.

Și cu toate astea zuavul ridică arma cu o eleganță și viteză neauzită!

Lamele scârțâiaŭ, săreaŭ scânteĭ din ele și sabia amenințătoare fu îndepărtată de baionetă!

Fantomele nu se maĭ apropiară și rămaseră îndobitocite în glugile lor.

Șeful scoase o înjurătură germană.

Franc își păstrase un sânge rece uimitor.

De sigur, nu se putea zice că se amuza.

Dar, cu toată oroarea uneĭ situațiunĭ fără scăpare, cu tot pericolul mortal care plana, inevitabil în fața luĭ, viteazul soldat avea una din acele alurĭ eroice carĭ păreaŭ a impresiona pe ceĭ necunoscuțĭ fără îndoială bunĭ judecătorĭ în materie de curaj. Dânsul răspunse înjurătureĭ germanuluĭ cu un râs limpede care răsună straniŭ ca într'un mormânt.

— Ah! continuă Franc, dacă așĭ putea să țĭ văd fața. Ițĭ înțeleg eŭ gândurile, stimate domnule. Voeștĭ să-mĭ daĭ o lovitură în burtă.

Și cu o mișcare bruscă, caporalul pară lovitura savantă a șefuluĭ conspiratorilor.

Lovitura aceasta fu așa de violentă, în cât sabia conspiratoruluĭ fu ruptă în două.

— Acuma voĭ avea pielea ta! strigă Franc, triumfător.

Și repede ca fulgerul îĭ împlântă baioneta în piept. In urma acesteĭ loviturĭ grozave, fantoma ar fi trebuit să cadă la pământ, străpunsă în două.

Dar care nu fu mirarea luĭ Franc, când văzu că omul rămase în picioare, ca și cum nicĭ n'ar fi fost lovit.

— La pumnale, domnilor! strigă furios șeful conspiratorilor.

— Merge răŭ! murmură Franc, dar tot voĭ trânti pe câțĭ-va din aceștia la pământ, cu loviturĭ de pumn.

,,Ah! dacă cel puțin așĭ putea să-mĭ ridic baioneta!

Dar arma era la o distanță de cincĭ saŭ șase pașĭ, și maĭ înainte ca Franc să fi putut face vre-o mișcare, fu înconjurat de un cerc amenințător. Fantomele eraŭ înarmate cu pumnal ale cărora lame ascuțite aruncaŭ luminĭ sinistre.

Și cercul acesta devenea din ce în ce maĭ strâns. Franc se simțĭ perdut; îĭ veni gândul să se arunce asupra celuĭ maĭ apropiat dintre dușmanĭ, dar văzu că în aceiaș clipă pumnalele aveaŭ să se abată asupră-ĭ.

Cu toate acestea, atitudinea mândră a acestuĭ soldat puternic și întreprinzător impuse un moment respect misterioșilor conspiratorĭ.

De-o dată se auzi o detunătură care părea că pornește din adâncul pământuluĭ. Apoĭ încă o detunătură și maĭ multe al-te.

Cu vocea sacadată, turburătoare de emoție, șeful pronunță câte-va cuvinte într'o limbă străină.

Fantomele stinseră repede luminile.

Orĭ-ce sgomot încetă; și Franc, uimit, robit, crezându-se jucăria unuĭ vis, rămase dintr'o dată într'un întuneric de mormânt, neștiind dacă trebuia să creadă în vre-o salvare miraculoasă, orĭ dacă peste un moment avea să primească lovitura fatală.

CAP. V

In campamentul zuavilor

După apel, căpitanul companieĭ a II-a, bolnav pe frigurĭ, fu înlocuit printr'un locotenent.

Tânăr, de două-zecĭ și șease de anĭ saŭ două-zecĭ și șeapte cel mult, bine făcut, cu ochiĭ albaștri, locotenentul acesta avea o înfățișare de adevărat militar.

Pe pieptul săŭ scânteia Legiunea de onoare alăturĭ de medalia Crimeeĭ și alte câte-va; soldațiĭ eraŭ cu drept cuvânt mândri de ofițerul lor.

Locotenentul se preumbla acum prin mijlocul campamentuluĭ, vizibil îngrijorat.

Era tocmaĭ ora când soldațiĭ își luaŭ cafeaua,

Locotenentul se opri în fața unuĭ mic grup de patru oamenĭ, carĭ se ridicară repede în picioare și salutară milităreşte.

— Aci, Tringlot! strigă ofițerul.

— Domnule locotenent!

— Așa dar, este adevărat că Franc a dispărut?

— Da, domnule caporal, a lipsit și la apelul al doilea; nicĭ eŭ nu știŭ ce să maĭ cred.

— Dar eŭ l'am văzut erĭ seară; i-am vorbit.

— Fără îndoială; știŭ și eŭ că era aicĭ; s'a culcat între mine și Peron.

In timpul nopțiĭ am auzit așa ca treĭ loviturĭ de tun; m'am deșteptat, și când m'am câtat lângă mine, caporalul nu maĭ era acolo.

Tocmaĭ în momentul acela sosi și sergentul-tompet.

— Soseștĭ tocmaĭ la timp, îĭ z'se locotenentul; știĭ că Franc a dispărut, și sunt foarte neliniștit din pricina asta. Era unul dintre ceĭ maĭ bunĭ soldațĭ.

— Și eŭ sunt foarte necăjit, domnule locotenent.

,,Știțĭ că dânsul mi-a salvat viața, și așĭ face orĭ-ce ca să-l pot regăsi.

,,Domnule locotenent, dacă ațĭ voi să-mĭ dațĭ voe, am putea să-l căutăm.

— In fața dușmanuluĭ? Socoțĭ că e cu putință una ca asta, maĭ ales acum când se poate să plecăm dintr'un moment în altul?

— Eĭ! am făcut noĭ altele și maĭ boacăne în Crimeia, pe vremea când tu eraĭ simplu zuav «Sparge tot»!

Locotenentul acesta nu era de cât faimosul Bourgueil.

Era fostul zuav de la Malakoff! Era cel care fusese decorat de către Saint-Amand, făcut caporal de Canrobert, numit sublocotenent de Pellissier, după ce împlântase drapelul francez pe vulcanul Malakoff.

Era zuavul legendar, eroul unuĭ roman de amor și de luptă, acela care se căsătorise cu o principesă și avusese ca martorĭ la căsătoria sa mareșalĭ de Franța!

Foarte simplu, soldat până în măduva oaselor, tot așa de popular în regimentul săŭ ca și împăratul în întreaga armată, era adorat de zuavĭ, carĭ eraŭ mândri de el, șĭ-ĭ povesteaŭ îngâmfându-se, isprăvile.

— La Sevastopol era alt-ceva, răspunse locotenentul; acolo n'aveam a ne teme că pleacă regimentul.

— Atuncĭ, ce e de făcut?

In momentul acela un ofițer îmbrăcat în uniformă albastră, se apropie in galopul unuĭ cal splendid, pur sânge.

Ofițerul se apropie repede de colonelul săŭ. Fără să descalice — acesta îĭ spuse câte-va cuvinte și plecă înainte.

Un moment după aceea se auziră trompetele sunând.

— Plec repede la postul meŭ! strigă sergentul.

— Vezĭ bine că nu putem lipsi nicĭ un moment, răspunse locotenentul.

Apoĭ, adresându-se luĭ Peron, adăugă:

— Tu, copoĭ bătrân, du repede armele luĭ Franc la trăsură.

Peron avea aproape patru-zecĭ de anĭ.

Cuvintele locotenentuluĭ îl făcura să se înroşească de plăcere.

Şi pe când se pregăteaŭ să execute ordinul locotenentuluĭ, căpitanul adjutant se apropiă în galopul caluluĭ.

— Bourgueil, zise căpitanul, apropiindu-se de inferiorul săŭ, d-ta veĭ pleca spre San-Petro. Austriaciĭ aŭ fost văzuţĭ pe acolo, şi trebue să «eclerezĭ» cu cea maĭ mare băgare de seamă.

— Bine, d-le căpitan.

— Armata noastră îşĭ reia drumul în flanc spre dreapta duşmanuluĭ; ne aşteptam la o ciocnire între Mortara şi Vigerano. Tocmaĭ de aceia recunoaşterea d-tale are o importanţă foarte mare.

— Aşa dar, drumul armateĭ noastre este spre nord est, spre Novara şi Tesin.

— Probabil.

— A! dar ce caută aicĭ vânătoriĭ africanĭ?

— Da, un pluton a fost pus sub comanda d-tale pentru a-ţĭ uşura mişcările.

«Fiĭ prudent, dacă întâlneştĭ forţe numeroase, retrage-te în tăcere.

— Ne-am înţeles, nu-ĭ aşa?

— Da, d-le căpitan.

— La revedere, şi noroc bun.

— Mulţumesc căpitane, sper că în curând veţĭ avea ştirĭ de la mine.

Regimentul plecă voios. In curând ajunseră la Brida, unde regele Piemontuluĭ îşĭ avea stabilit cartierul săŭ general.

In timpul acesta regele Emanuel tocmaĭ îşĭ bea cafeaua. Dar când auzi afară sunetele trompetelor şi strigătele voioase de «Trăiască Emanuel!.. Vivat regele-caporal»!.. nu se maĭ putu stăpâni, şi lăsându-şĭ cafeaua eşi afară pentru a saluta armata franceză.

Ofiţeriĭ, soldaţiĭ, paznicĭ, ordonanţe,— toată lumea părăsise casa, pentru a aclama pe soldaţiĭ regeluĭ. Dar, lucru bizar!.. Iată că douĭ zuavĭ, eşiţĭ nu se ştie do unde, pătrunseră fără zgomot în sala de mâncare a regeluĭ Piemontuluĭ, care rămăsese solitară.

Eraŭ oare nişte înfometaţĭ, nişte «tărăebrăŭ», saŭ nişte simpli curioşĭ?

Nu, nimic din toate acestea. In alte momente, oameniĭ aceştia ar fi fost suspecţĭ orĭ cuĭ.

Fără îndoială, uniforma lor nu lăsa nimic de dorit. Dar oare aveaŭ dânşiĭ acea ţinută în acelaş timp epică şi familiară, acea libertate de gesturĭ care caracterizează pe adevăratul zuav?

Ne poate fi îngăduit să ne îndoim; gesturile acestor oamenĭ eraŭ, ce e dreptul, gesturĭ militare, dar nu eraŭ gesturile zuavilor.

Dar cine avea timpul să se gândească la toate acestea, în mijlocul aclamărilor şi a frenezieĭ generale?

De alt-fel, ceĭ douĭ soldaţĭ nu-şĭ pierdeaŭ timpul. Unul dintre eĭ veghia, cu carabina înarmată îndreptată spre uşa principală.

Cel-alt îşĭ pusese arma pe umăr, fără îndoială pentru că voia să aibă mâinile libere. Acesta se apropie repede de masă, scoase din buzunar un flacon de sticlă din conţinutul căruia turnă câte-va picăturĭ în cafeaua regeluĭ.

In acelaş timp, un miros puternic de migdale amare se răspândi în sala de mâncare. Era mirosul kirşuluĭ, dar un miros maĭ puternic, maĭ pătrunzător, şi în acelaş timp maĭ volatil.

Regele întorcându-se să-şĭ bea cafeaua, n'avea să maĭ poată deosebi aceste două mirosurĭ identice, dintre carĭ, unul caracteriza o substanţă cu totul nevătămătoare, pe când cel-alt caracteriza una dintre cele maĭ violente otrăvurĭ cunoscute: acidul prusic.

Ceĭ doĭ oamenĭ schimbară o privire sinistră. Apoĭ, fără să pronunţe vre-un cuvânt, părăsiră sala, şi avură norocul să nu fie văzuţĭ de nimenĭ.

Odată ajunşĭ afară eraŭ salvaţĭ, pentru că uniforma lor era garanţia cea maĭ bună că nimenĭ nu-ĭ va supăra.

Porniră amândouĭ la drum, în pas gimnastic, ştergându-şĭ fruntea de sudoare ca nişte oamenĭ carĭ eraŭ în întârziere.

In curând dispărură. . . . . . .

. . . .

Şi în timp ce regimentul defila în faţa regeluĭ piemontez, compania locotenentuluĭ Bourgueil o luă repede spre dreapta.

La o mică depărtare de campament se înălţa o fermă.

De o dată, un glonte porni de acolo, şi trecu şuerând pe la urechea ofiţeruluĭ.

— Toată lumea la pământ! comandă Bourgueil.

La minut, soldaţiĭ executară comanda ascunzându-se pe după stufişurĭ.

Alte detunăturĭ răsunară.

— Oare ce înseamnă asta? se întreba locotenentul.

«Sunt nebunĭ oameniĭ aceştia de şi strică praful pe vrăbiĭ! Căcĭ, nu cred să aibă pretenţia de a opri în loc o companie întreagă, şi maĭ puţin încă un regiment.

«Trebue să ştiŭ ce se întâmplă pe aicĭ.

Un sergent chemat printr'o şuerătură uşoară, se apropie de şeful săŭ.

— Prezent, d-le locotenent!

— Ia opt oamenĭ şi vezĭ ce se petrece acolo... Nicĭ un strigăt, nicĭ o detunătură; dacă se poate, caută de fă un prizonier.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Orchestră ambulantă din Paris

Orchestra într'o grădină din Montmartre, cântă la un bal câmpenesc.

Noul venit la Paris, abătându-se într'o zi senină de toamnă prin cartierul Montmartre, va întâlni cu siguranţă, pe strâmptele'ĭ uliţĭ ale acestuĭ cartier, o bandă de muzicanţĭ saltimbancĭ, cu nişte instrumente foarte originale. Această orchestră ambulantă umblă cât-va timp, cântând pe străzĭ şi la danţurĭ populare spaniole, până când se apropie iarna; atuncĭ muzicanţiĭ aceştia pribegĭ se reîntorc în călduroasa lor patrie de la Sud, în Spania.

Eĭ, în timpul cât stau la Paris, fac o impresie de originalitate şi's interesanţĭ — de şi maĭ mult pentru văz, de cât pentru auz...

Şi în timp ce gloanţele porneaŭ mereŭ din fermă, sergentul se îndepărtă ca o şopârlă, ascunzându-se pe după stufişurĭ.

Tremură câte-va momente. Zuaviĭ aşteptaŭ nerăbdătorĭ.

In timpul acesta, sergentul cu cea maĭ mare băgare de seamă se urcase într'un opac maĭ înalt şi privea în curtea fermeĭ.

Eraŭ acolo cel mult vre-o şeapte saŭ opt soldaţĭ austriacĭ.

— Ce naiba vor fi vrând oameniĭ aceştia? se întreba bravul sergent.

De-o dată însă, şi tocmaĭ când îşĭ punea această întrebare, apăru în mijlocul lor un ofiţer austriac. Acesta le dădu câte-va ordine, şi apoĭ, dispăru într'un fel de pivniţă saŭ de puţ,—nu se putea observa bine de la distanţă.

Ah! esclamă sergentul privind din ce în ce cu maĭ multă atenţie.

Apoĭ văzu cum toţĭ soldaţiĭ austriacĭ dispărură prin aceiaş deschidere misterioasă.

Atuncĭ din instinct ochiĭ săĭ se îndreptară spre canalul care lega San-Petro de Confienza.

— Locotenentuluĭ îĭ trebue un prizonier! murmură dânsul.

Pe canal, aproape de zidul fermeĭ, era o barcă.

Peste măsură de uimit, sergentul putu vedea în curând soldaţiĭ austriacĭ apărând în canal.

Atuncĭ, fără să maĭ stea pe gândurĭ, sări din copac, şi dădu ordin oamenilor săĭ, să-l urmeze la o mică distanţă.

Orĭ cât de repede merse francezul, când ajunse la marginea canaluluĭ, nu maĭ era în vedere de cât ofiţerul tirolian, cel care dăduse ordine în curtea fermeĭ. O luntre maĭ mică îl aştepta.

După cum se vede ferma comunica cu canalul printr'o deschizătură misterioasă care trebuia să se închidă într'un mod ermetic.

Fără să maĭ stea la gândurĭ sergentul se aruncă în apă. Inţelegea acum foarte bine tot ce se petrecuse; un singur lucru, numaĭ unul înţelesese: strigătul de desperare al unuĭ zuav, pe care-l auzise pornind din subterană.

Ofiţerul austriac era un om robust. Timp de un moment, lupta dintre el şi sub ofiţerul francez fu de o violenţă rară.

Dar austriacul scoase pe neaşteptate un pumnal şi-l împlântă în pieptul zuavuluĭ.

In clipa următoare tirolianul dispăruse. Zuaviĭ regăsiră corpul bietuluĭ lor sergent, cu pumnalul în piept.

Văzură îndată că nu era opera unuĭ soldat, ci a unuĭ asasin de rând.

Pe când dânşiĭ îşĭ dădeaŭ drum slobod indignăreĭ, o explozie violentă le acoperi strigătele. Ferma fusese aruncată în aer. In momentul următor nu maĭ era acolo de cât o grămadă de dărâmăturĭ.

CAP. VI

Peron, Raymond şi Tringlot, însărcinaţĭ de către locotenentul lor să vadă ce se făcuse cu caporalul Franc, rătăceaŭ la întâmplare, căutând să prindă vre un indiciŭ.

Pe când eraŭ maĭ infometaţĭ şi maĭ înseta ţĭ, ajunseră tocmaĭ la cartierul general al regeluĭ Piemontuluĭ.

Peron avu ideia să facă o mică inspecţie pe la bucătărie, doar vor găsi ceva de mâncare. De-o dată însă, doĭ zuavĭ eşiră alergând de acolo.

— Drace! exclamă Peron, iată uniĭ carĭ aŭ avut aceiaş idee ca şi noĭ; sper însă că tot vor maĭ fi lăsat ceva de mâncare!...

Şi zuaviĭ noştri, înfierbântaţĭ puţin de nişte rachiŭ pe care îl băuseră maĭ înainte, fără să maĭ stea la îndoială, pătrunseră în locuinţa regeluĭ. Nemeriră tocmaĭ în sufrageria, în care i-aŭ văzut şi pe ceĭ douĭ zuavĭ misterioşĭ.

Căutară repede să vadă ce era maĭ bun de mâncat şi de băut.

Peron zări ceaşca de argint cu cafea de Moca, pe care o lăsase regeluĭ Piemontuluĭ nebăută, în momentul treceriĭ zuavilor.

Lacom cum era, o deşertă repede pe jumătate. Dar în clipa următoare ochiĭ i se lărgiră, şi un lung suspin îĭ eşi din piept.

Toată afacerea nu dură de cât cincĭ minute; Peron, unul dintre ceĭ maĭ robuştĭ oamenĭ din regiment, nu maĭ era acum de cât un cadavru.

Ceilalţĭ douĭ rămaseră înlemniţĭ, cu gurile căscate.

. . . .

Intorcându-se să-şĭ bea cafeaua, regele Piemontuluĭ rămase şi dânsul înlemnit în faţa spectacoluluĭ ce i se prezintă.

(Va urma).

DANŢUL INDIANEI

In anul 18... eram în India în fruntea uneĭ companiĭ de soldaţĭ, stabilită în fortul Ber-Amneh. Acest fort este unul dintre cele maĭ primejdioase, de oare ce este situat numaĭ la câteva zecĭ de mile de satele indienilor. Toată ziua mă distram, vânând pasărĭ într'o pădurice din apropiere. Ca tovarăş aveam pe un bătrân căpitan.

După vre o lună însă mă cam plictisiĭ cu vânatul. Intr'o seară, pe când muream de urât, căpitanul îmĭ făcu o propunere:

— Vreĭ să mergĭ cu mine într'un sat indian din apropiere?

— Cum, ziseĭ, eŭ, nu ne vor face oare nimic indieniĭ?

— Am eŭ un mijloc care ne pune la adăpost de orĭ ce pericol.

— Mă învoesc, ziseĭ eŭ, plin de nerăbdare şi de curiozitate.

Imediat căpitanul, cu o chee pe care o avea la el, deschise un dulap secret, instalat în zid. De acolo scoase 2 costume de indienĭ, arme şi toate cele trebuincioase. Fără nicĭ o vorbă, el îmĭ dete un rând de haine, făcându-mĭ semn să mă îmbrac. Mă supuseĭ. După ce furăm îmbrăcaţĭ el scoase câte-va borcănaşe şi într'un sfert de ceas amândoĭ păream ceĭ maĭ veritabilĭ indienĭ.

Apoĭ chemă pe ordonanţa sa, care nu păru de loc mirată de această transformare, şi îĭ porunci să scoată din grajd douĭ «caĭ indienĭ».

Peste un sfert de oră eram călare, în drum spre un sat indian. Pe drum, tovarăşul meŭ îmĭ spuse să mă prefac mut, iar el, fiind că ştia limba indienilor, va vorbi şi pentru mine. Mărturisesc că aveam o oare care teamă amestecată cu emoţiune. Intr'adevăr, noĭ eram în pericol de a fi descoperiţĭ şi omorâţĭ fără milă.

Prietenul meŭ, se vede că ghicise acest lucru căcĭ îmĭ zise:

— Văd că te cam temĭ, dar n'aĭ de ce. Eŭ voiŭ spune indienilor că suntem războinicĭ călătorĭ carĭ dorim moartea albilor, ast-fel că ne vor primi foarte bine; ba vor da poate chiar o serbare în onoarea noastră. De recunoscut nu pot să ne recunoască, de oare ce toţĭ indieniĭ îşĭ vopsesc faţa şi noĭ nu vom fi decĭ întru nimic deosebiţĭ de eĭ.

Aceste cuvinte mă liniştiră cu totul.

După un drum de 2 ceasurĭ zărirăm primele colibe indiene. Căpitanul bătu la o colibă şi întrebă unde este coliba şefuluĭ. Indianul care eşi, ne întovărăşi până acolo. Şeful, un bărbat voinic şi nu prea urât, ne întâmpină. Căpitanul începu să vorbească şi după câte-va minute şeful ne pofti în coliba sa. Şeful a povestit familieĭ sale, compusă din soţie şi 2 fete, cele ce i-a spus căpitanul. Fetele priviră cu milă şi compătimire la mine, (căcĭ căpitanul le spusese că sunt mut).

Şeful voi să ne ospăteze, dar Căpitanul zise că maĭ bine ar voi să vadă un danţ de ale tribuluĭ.

Cea maĭ mică dintre fete sări de la locul eĭ, şi începu un danţ, — cel maĭ ciudat danţ pe care l'am văzut vre o dată. Luminat de flacările foculuĭ, trupul svelt al indianeĭ părea că este făcut din arcurĭ. Picioarele i-se învârteaŭ într'un ritm sălbatec, părul îĭ fâlfâia în toate părţile iar în mâinĭ avea nişte instrumente micĭ carĭ făceaŭ un zgomot ca de clopoţeĭ. Işĭ apleca trupul, la pământ şi în aceeaş clipă se ridica şi sta nemişcată ca o statue de bronz. După o secundă începea să facă nişte săltăturĭ în carĭ nu se vedea nicĭ capul, nicĭ mâinile, nicĭ picioarele. Avea imlădierĭ de şarpe şi de o dată vedeaĭ că se lasă la pământ ca trăznită. In tot acest timp ea cânta un cântec cu o melodie care

imita toate animalele indiene. Te îngroza răgetul șacalului și te cutremurai când răspundea papagalul, imitând sunetele glasului omenesc.

De o dată începu să fluere ca șerpii. In acelaș timp, dintr'o ladă pe care ședeam eŭ, se auziră alte fluerături răspunzând. Ingrozit sării în sus. Șeful râse și ca să mă liniștească zise că în ladă sunt prietenii fetei, — câți-va șerpi, pui de crocodili și alții, pe cari îi îmblânzise ea.

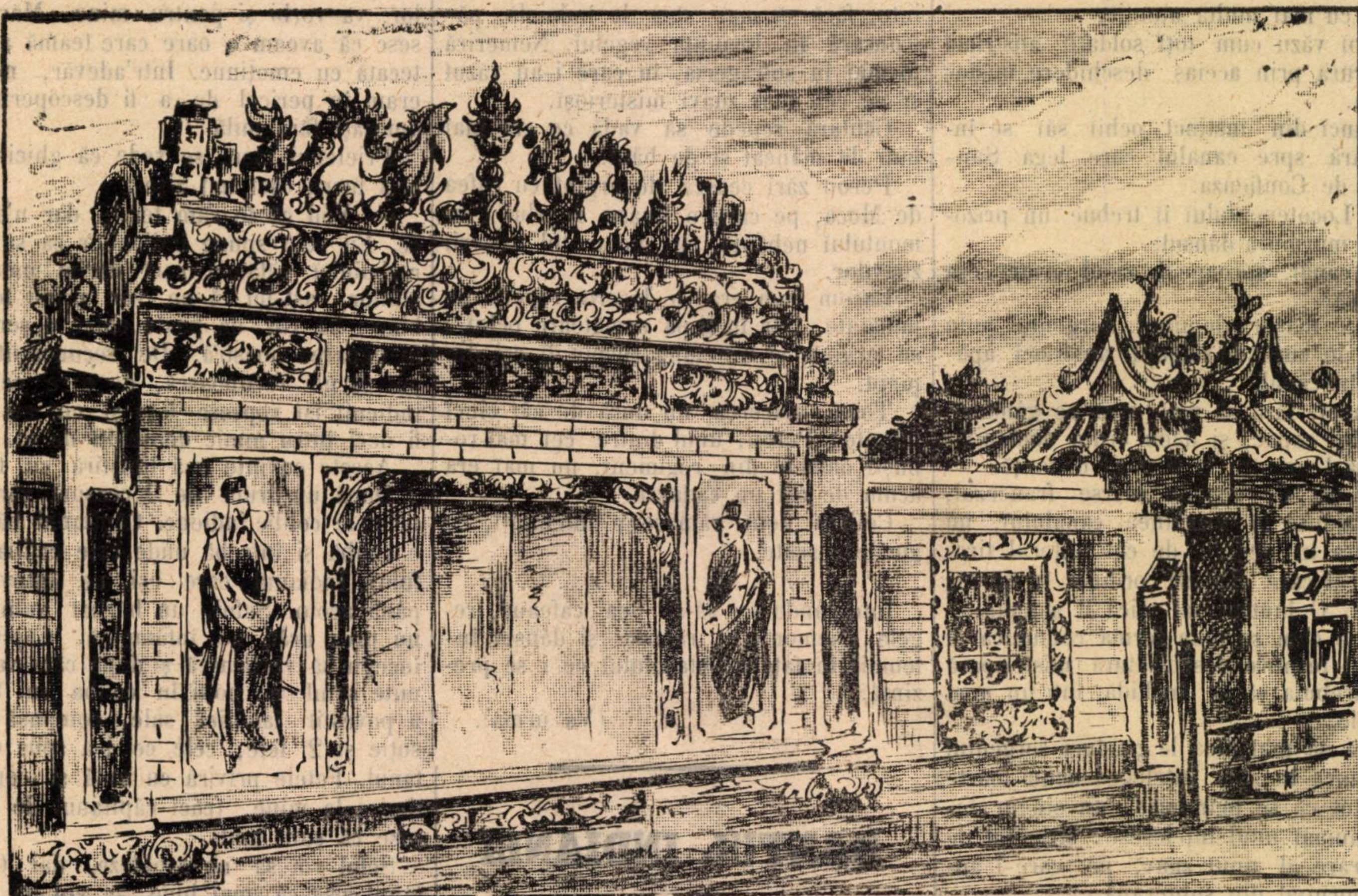
După cât-va timp, fata scoase din ladă câți-va șerpi, pe cari îi încolăci împrejurul trupului săŭ, fără cea mai mică frică. Șerpii se arătaŭ foarte blânzi și fata îi mângâia și le dedea de mâncare. Și de o dată începu acelaș danț sălbatec, aruncând șerpii în toate părțile. Când isprăvi danțul începui să fac diferite semne ca să mă priceapă însfârșit că i-am admirat danțul.

Căpitanul spuse apoi că trebue să plecăm. Când furăm afară, văd o umbră strecurându-se. Era fata șefului care măgulită de atențiunea mea îmi dete ca amintire o mică secure frumos făcută. Ca răspuns, o îmbrățișai cu căldură și-i făcui apoi semne de adio. Ea era cu ochii plini de lacrămi. Plecarăm. Pe drum nu vorbirăm nimic și după 3 ceasuri ajunserăm la fort.

Uitasem de întâmplarea asta. Peste vre o 6 luni îmi veni ordinul de reintoarcere în Anglia. Când îmi făceam bagajele, găsii și securea dăruită de fata șefului. Aşi fi voit să mai văd încă o dată pe fata aceasta. Dar a doua zi plecai în Anglia. De și aŭ trecut 18 ani, păstrez de atunci încă, cu dragoste, mica secure indiană.

Trad. de **A. M. Groeg.**

O fațadă a palatului de vară din Peking

Una din splendidele fațade laterale a palatului de vară din Peking.

Palatul de vară al împărătesei Chinei din capitala imperiului ceresc e un labirint de frumuseți bizare și absurde; e o îngrămădire de bogății estetice, incalculabile, în mijlocul căreia mintea cea mai echilibrată și puterea de observație cea mai perfectă se copleșesc, se obosesc, devin neputincioase; nu poate avea nimeni îndrăzneala de a începe să privească și să-și fixeze în memorie numărul tablourilor pe lângă cari trece și pe cari zile întregi, abia le poți admira pe toate.

De aceea ne mărginim deocamdată să reproducem aci una din fantasticele fațade ale palatului de vară, în care stă patru luni curtea imperială chineză. Decorurile acestei fațade sunt de o perfecțiune — în stilul lor — neîntrecută; ornamentațiile 's de aur, argint și alte metale prețioase și delicat făcute. Picturi simbolice, inscripții mitice; dedalurile abacadabrante ale pilaștrilor sunt de asemenea extraordinar de artistice și inimitabile chiar.

Nu mai vorbim de celelalte nenumărate amănunte de stil, de lumini și de nuanțe, căci n'am mai isprăvi.

— r. —

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

Cristiana își aținti privirile spre orizontul infinit unde îi ducea destinul. De odată scoase un strigăt.

— George, zise ea, ce se zărește colo?

Tânărul ofițer se uită în direcția arătată și la rându-i scoase o exclamare care făcu să se întoarcă atât Americanul cât și femeea sa.

— Dar e pământ! zise el cu o voce pe care emoțiunea o făcea să tremure... e pământ!..

— Pământ!.. repetă ca un ecoŭ mistress Elliot; și într'un elan de bucurie strânse în brațele sale slabe pe tânăra fată.

— D-ta l'ai văzut întâiŭ miss! strigă Americanul, transportat. Când spuneam că ești zeița bună a expediției!

— E o coastă care se întinde la dreapta și la stânga cât vezi cu ochii.

— Siberia fără îndoială... James, în adevăr că Providența ne conduce de mână.

— La ce distanță credeți să fie! întrebă Cristiana.

— E foarte departe încă. Și cu toate acestea... pare să fie mult mai distinct ca adineaurĭ. Mergem, de sigur, cu mare iuțeală!

Era de ajuns, de alt-fel, să vadă cine-va pe nenorocitul de Bob spre a'și face o idee.

Era un supliciŭ pe care imaginația cea mai rafinată nu l'ar fi putut concepe, și Americanul sta la îndoială dacă nu ar fi fost mai bine să tae sfoara care îl ținea legat de aerostat, fără să spue nimic, spre a pune capăt uneĭ suferințe atât de groaznice.

Nenorocitul nu mai avea puterea nici să strige și mișcările sale inconștiente încetaseră. Nu mai era de cât o grămadă târâtă prin valuri.

Mistress Elliot se întoarse spre el cu brațele întinse.

— Uite pământul, Bob!.. Curaj!

— E un adevărat lanț de munți care mărginește această coastă, comandante... zise Americanul.

Această observație se adeverea cu cât se apropiaŭ. Era, în adevăr, un șir de munți care se înălțaŭ în depărtare și din toate pericolele prin care trecuseră până acum pasagerii «Patrieĭ», acesta era cel mai de temut.

Cu iuțeala cu care mergea balonul, se putea sdrobi de această înălțime din minut în minut.

Georges Durtal, ipnotizat acum la vederea acesteĭ coaste gigantice care se înălța văzând cu ochiĭ, luase mâna Cristianeĭ pe care o strângea nervos ca și cum ar fi așteptat de la dânsa un răspuns la inexorabila întrebare: «Ce facem»?

Nu mai rămânea de cât o speranță: să găsească la poalele acestei înălțimi, o plaje pe care să se poată coborâ înainte de a se ciocni de granit.

Americanul urmărise pe figura tânăruluĭ ofițer urmele grijelor sale.

— Comandante, zise el, nu e de cât un mijloc ca să nu ne sdrobim de aceste stâncĭ: să trecem pe deasupra lor.

— Fără îndoială, sir James... dar...

— Și nu e de cât un mijloc să trecem pe deasupra, acela de a ușura balonul de o greutate considerabilă, și aceasta numai de cât... Or, greutatea luĭ Bob nu ar fi de ajuns... Peste un moment o să atingem apa!

Și aplecându-se pe deasupra bordajuluĭ, miliardarul se debarasă de greaua sa șubă pe care o aruncă în mare.

— Decĭ iată: vreaŭ să vă ușurez cu persoana mea... Sunt un înotător excelent... pot merge două saŭ treĭ mile fără să obosesc... și o să găsesc unde-va un loc unde să mă adăpostesc, saŭ mai bine zis să abordez... Ne vom găsi mâine!..

Îți confiez pe mistress Elliot, zise ofițeruluĭ mai încet.

Scoțând o centură grea plină cu aur pe care o purta mereŭ la el, o întinse femeeĭ sale.

— Ține, Cornelio, zise el, dacă veĭ fi silită să aruncĭ aceasta... încearcă cel puțin să păstrezĭ carnetul cu cecurĭ... e in buzunarul din dreapta.

Mistress Elliot ascultase fără să înțeleagă la început, dar când bărbatul săŭ făcu un gest care lăsa să se înțeleagă hotărârea sa, ea dădu un strigăt ascuțit.

— James!.. o nu, nu tu!..

Și încercă să se agațe de gâtul săŭ spre a'i paraliza mișcările.

Dar Americanul scăpă din strânsoare și cu o voce care nu admitea nicĭ un răspuns zise:

— Așteaptă-mă, Cornelio: știĭ norocul meŭ obișnuit... el nu mă va părăsi nicĭ de data asta, cred.

Vezĭ bine că trebue, alt-fel ne-am strivi cu toțiĭ de aceste stâncĭ!

— James, te rog!.. domnule Durtal, te conjur!.. găsește un mijloc...

— Sir James, interveni ofițerul, nu te las să alergĭ înaintea pericoluluĭ. Sunt cu două-zecĭ de anĭ mai tânăr; sunt de asemenea un bun înotător și...

— Imĭ daĭ voe, nu e vorba de etate, zise miliardarul, e chestiunea de greutate. Cât cântărești?

— 68 kilograme.

— Și eŭ 96: nicĭ nu mai există comparație, greutatea d-tale n'ar fi de ajuns.

Și Americanul începu să-șĭ deschee greoaele sale ghete.

Cristiana nu părăsise de loc mâna logodnicului săŭ, și în privirea cu care îl învăluia în timpul acesteĭ discuțiunĭ tragice, ea își concentrase tot amorul.

Dar nu zise nicĭ un cuvânt, nu făcu nicĭ un gest spre a reține pe George Durtal.

Tânărul om se mărea încă în ochiĭ săĭ, și dorea ca și dânsa să rămâe demnă de el, evitând rugămintele cu carĭ mistress Elliot asalta pe bărbatul săŭ.

— Sir James, reluă ofițerul cu autoritate, sunt singurul stăpân pe bord și pot...

— Nu mai eștĭ, zise Americanul, de oare ce acum plutim... După convențiunile noastre, eŭ comand aci...

In adevăr, nacela atinsese valurile.

Această probă de prezență de spirit a Anglo-Saxonuluĭ înt'un asemenea moment avu ca efect să deștepte amorul propriŭ al ofițeruluĭ.

Sub privirea Cristianeĭ, care îl încuraja, el nu lăsă acestuĭ străin prestigiul! unuĭ act eroic.

— Nu, sir James, afirmă cu energie tânărul om, stăpânul «Patrieĭ» sunt eŭ, și voĭ fi până în ultimul moment.

Și la rândul săŭ, Georges Durtal aruncă în mare o centură destul de grea pe care o purta pe sub tricoul săŭ de lână.

— Așteaptă, zise Americanul dând din cap. Sacrificiul nostru e inutil, balonul e prea desumflat și mai ales e prea sus! uită-te!

In adevăr, în fața aerostatuluĭ se înălța un șir de munțĭ carĭ aveaŭ înălțimea de cel puțin 1.000 metri.

Nimic din ceea ce știa Americanul de natura coastelor siberiene nu semăna cu acest masiv muntos care se întindea spre Est și Vest la infinit.

Așa dar nu era continentul asiatic. Dar nu era acum timpul de examinat harta. Balonul se afla la treĭ saŭ patru mile depărtare de temutul obstacol.

— Și nacela? strigă de o dată Cristiana... nu ar fi posibil să o părăsim?

In acest moment tragic, ea luptă contra fricеĭ spre a fi la rândul eĭ demnă de omul curagios care o iubea.

— Nacela! zise Georges Durtal ca un ecoŭ. Și asta fu pentru el ca o lumină.

— D-nișoara de Soignes are dreptate, sir James... nu mai avem de cât acest mijloc, zise tânărul om. Nacela și motorul atârnă 1.200 chilograme. De sigur, dacă am ușura «Pa-

tria» de această greutate o să ne treacă pe deasupra masivuluĭ.

— Dar unde să ne ducă!.. gemu dureros Americana. Nu mă părăsi James!.. Un val care isbi nacela tăe restul frazeĭ. Georges Durtal dădu ordine urgente:

— La scară! strigă el...

Pot sta treĭ persoane pe ea: mistress Elliot și d-ra de Soignes și d ta Doctore! Nu vă preocupațĭ de mine, zise el cu o voce obosită, lugubră.

Și doctorul Petersen pe care peripețiile acestea dramatice nu-l scosese din preocupațiile sale, însemnă pe un carnet ce ținea în mână, o ultimă țifră...

— Iată, zise el, iată adevărul! Or, știința, e înainte de toate adevărurile!

Nu era de loc momentul de a întreba pe savant și de a ști ce voia să zică cu aceste cuvinte. Era de alt-fel așa de distrat, că Americanul trebui cu zorul să-l îmbrâncească spre scara pe care se urcase mistress Elliot și Cristiana.

— D-ta, sir James, urcă-te pe acest trapez de suspensiune, eŭ voĭ lua pe cel-l'alt.

— Ia seama! strigă Americanul... Nu maĭ sta în nacelă, urmează-ne repede!..

— George! strigă la rândul săŭ Cristiana; un cablu s'a rupt... urcă-te repede: cele-l'alte vor ceda în curând...

In adevăr, nacela nu se maĭ ținea de aerostat de cât prin patru frânghiĭ și una din ele se rupsese.

Dar Georges Durtal voia ca înainte de a se scăpa să repare nedreptatea de care și el beneficiase.

Și începu să tragă sfoara de care era legat nenorocitul de Bob.

Starea negruluĭ nu era așa de disperată ca să nu maĭ fie în stare să facă vre-o mișcare, și nenorocitul avu forța să se agațe de bordaj.

Ce se va întâmpla cu el? Ofițerul nu avea vreme să cugete.

Satisfăcut că i-a dat un mijloc de scăpare și sigur că va fi recompensat cu o privire a Cristianeĭ se asvârli spre trapez.

— Georges! Georges! Repede!

Ultimul cablu se rupse. *Patria* făcu o săritură gigantică!

— Georges!

Și strigătul disperat al tinereĭ fete se perdu în vânt.

— Cristiano!... sunt aci, ține-te bine!

Cu ochiĭ fixațĭ în vid, Petersen privea prăpastia ce se deschidea sub picioarele lor; buzele luĭ se mișcaŭ fără să scoată vre-un sunet.

Ridicând capul, Georges Durtal văzu pe Cristana coborând câte-va trepte și, ajungând în dreptul d-neĭ Elliot, o strânse la piept.

Patria se înălța oblic cu o repeziciune de meteor, și cu toate acestea orĭ cât de mare era viteza, aceea a vântuluĭ era maĭ mare încă și imensul zid se înălță de-o dată în față, înainte de a fi ajuns pe vârf.

Ciocnitura era de neînlăturat și o spaimă grozavă coprinse pe Georges Durtal.

De cât-va timp îĭ era teamă ca scara pe care ședeaŭ să nu se rupă sub greutatea atâtor persoane.

Or, dacă s'ar produce ciocnirea era imposibil ca scara să nu se rupă. Aruncă din noŭ femeilor frasa așa de des repetată de la plecare „Ținetĭ-vă bine"! și nu avu vreme să o repete din noŭ, căcĭ ciocnitura se produse.

Din fericire, la înălțimea de 600 metri la care ajunsese balonul, masivul nu era vertical, ci mergea în pantă, ast-fel că lovitura brutală de care se temea ofițerul nu fu de cât o mică sguduitură.

Dar *Patria* intâlnise maĭ multe stâncĭ ale căror vârfurĭ ascuțite măriseră găurile prin carĭ hidrogenul se evapora mereŭ, căcĭ puterea sa de accesiune se încetini și Georges Durtal, ridicând capul observă cu groază că nu vor putea ajunge vârful masivuluĭ.

Era o situațiune disperată, căcĭ nimic nu maĭ era de sperat.

Când vor înceta să se maĭ înalțe, aerostatul se va cobori cu o viteză accelerată.

Atuncĭ Georges Durtal nu avu de cât un gând: să fie lângă Cristiana când va începe coborârea, și să moară împreună dacă nu maĭ putea face nimic.

Dintr'o săritură fu lângă Cristiana, trecând peste Petersen. Acesta, cu dințiĭ strânșĭ, cu privirea stranie, îl întrebă:

— Nu o să putem ajunge sus?

— Nu, zise ofițerul cu vocea sugrumată.

Petersen strânse mâna ofițeruluĭ și se apropie maĭ mult de el.

— Comandante, zise el cu o voce sacadată, cu ochiĭ înfrigurațĭ, ascultă-mă.

Și punându-ĭ în mână carnetul, pe care nu'l părăsise de când plecase:

— Acesta este testamentul meŭ, zise el. Il veĭ găsi în ultima pagină.

Se întrerupse spre a'șĭ degaja picioarele și se ridică în sus.

— Doctore, ce facĭ? Ia seama!

— Viața mea nu înseamnă mare lucru, zise Petersen. E mult maĭ bine să v'o daŭ!

— Doctore, oh, doctore!..

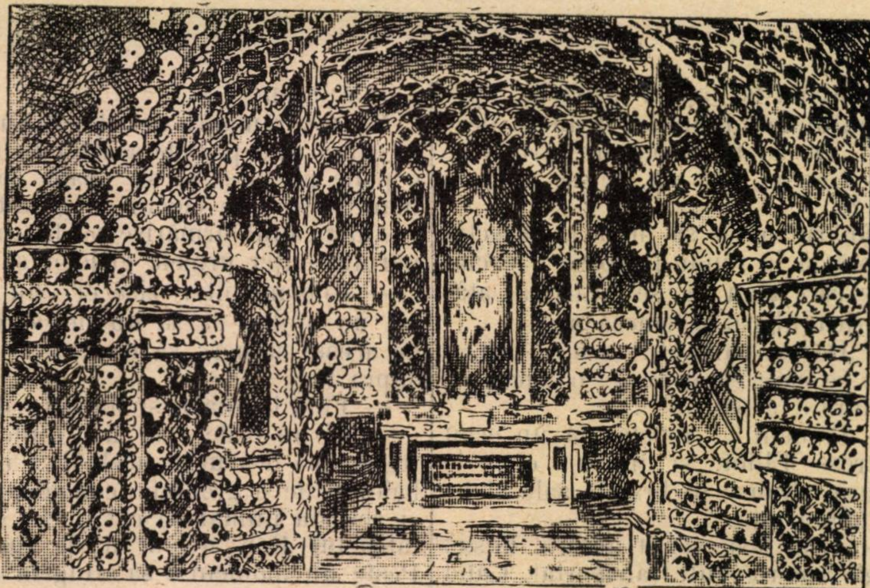
Dar Petersen îșĭ dase drumul și alunecând din stâncă în stâncă, dispăru în valurile spumoase carĭ băteaŭ stâncile.

Un ultim cuvânt se maĭ distinse:

— Dreptate!

Și ușurat deodată, balonul, care părea agățat de o stâncă și care era gata să se scufunde în abis, începu

O Capelă Macabră

Altarul atât de bizar ornamentat e foarte puțin vizitat noaptea exclusiv

In insula Malta, în catedrala St. Jean, există o boltniță macabră, o adevărată capelă, decorată numaĭ cu oase omeneștĭ. Șirurĭ simetrice de craniĭ «sfinte»; câte-va schelete; oase puse cruce, «dințĭ sacri» și alte multe membre omeneștĭ, sunt așezate cu mult simț, bizar de artistic. După cum se poate vedea, e o adevărată comoară de... oase.

să se ridice din noŭ și după câteva momente trecu vârful masivuluĭ și îșĭ urmă cursa de-asupra unuĭ platoŭ pietros.

«Patria», saŭ maĭ bine zis ceea ce rămăsese din ea, se târî încă vre-o douăzecĭ de metri și se opri, zdrențuit și gol, acoperind pe naufragiațĭ.

Unul după altul eșiră din el. Mistres Elliot era lipsită de forță; numaĭ energica intervenire a Cristianeĭ o susținuse în momentul ciocnireĭ și când văzu pe bărbatul eĭ aplecat asupra eĭ privind'o cu grije, primele sale cuvinte fură expresia uneĭ călduroase gratitudinĭ pentru atenția tinereĭ fete.

Dar Georges și Cristiana se aflaŭ unul în brațele celuĭlalt.

Și nu fu nimic pe lume pentru eĭ ca fericirea de a se regăsi împreună la eșirea din acest mormânt întredeschis!

EPILOG

«Patria» căzută în Alaska.—Pasagerii sunt scăpațĭ grație luĭ Petersen, al căruĭ testament e citit de Georges Durtal din carnetul ce i se încredințase.

Acesta e testamentul meŭ

«Cultul *Dreptățeĭ*, căreia i-am consacrat viața, mă obligă să recunosc solemn că am comis o greșală gravă în cursul observațiunilor efectuate cu instrumentul meu, în timpul translațiunilor din ceață, de-asupra banchizeĭ polare.

«Am confundat *Pollux* din constelația Gemenilor cu altă stea din aceeașĭ constelație, pentru că aceasta din urmă care este «periodică» se afla în perioada de intensitate crescândă.

«Pe această greșală mi-am bazat toate calculele făcute după descoperirea insuleĭ Petersen.

«Ele erau decĭ false.

«Le-am reînceput: se vor găsi rectificate în paginile ce urmează.

«Rezultă din aceasta că:

«*Nu am atins polul Nord, după cum am afirmat.*

«Am făcut un ocol egal la distanța care ne separa la plecare, dar nu l'am atins.

«Ne-am depărtat la 78 mile, fie la 145 kilometri și a trebuit să staționăm la 11 Septembrie la 62°9 longitudine vestică.

«Jurnalul luĭ Andrée va confirma, sper, cifra mea nouă.

. . . .

«Dar am spus că la 11 Septembrie, la orele șase seara, am ajuns la 89° 47 și că am atins axa terestră două ore maĭ târziŭ.

«Lumea întreagă crede astă-zĭ că Polul este atins.

Insă nu este.

«Nu voiŭ maĭ putea trăi în urma umilireĭ ce mă așteaptă la reîntoarcere și care se va revărsa și asupra Norvegieĭ, ssumpe mea patrie, pe care o iubesc maĭ mult de cât pe mine însumĭ.

«Acesta e decĭ testamentul meŭ.

«Căcĭ o să caut prima ocazie să dispar, dorind numaĭ ca moartea să fie maĭ folositoare de cât a fost viața mea. . . . .

. . . .

«Las biblioteca mea Universitățeĭ din Cristiania, planul instrumentuluĭ meŭ luĭ sir Elliot, care va bine voi să-l reconstruiască din noŭ și să-l așeze în muzeul din Washington.

«Mulțumesc de asemenea domnuluĭ și doamneĭ Elliot că m'aŭ asociat la expediția și la cercetările lor științifice și le adresez salutările mele de prieten și de creștin.

«Rog pe locotenentul francez Durtal să păstreze acest carnet, fructul ultimelor mele lucrărĭ, ca amintire a înalteĭ stime ce mi-a inspirat caracterul săŭ și acela al curagioaseĭ sale tovarășe.

«Sfârșind de bună voe cu existența petrecută cu știința și lucrul, rog pe A tot Puternicul să mă primească în pace și să dea odihnă sufletuluĭ meŭ.

Făcut pe bordul «Patrieĭ», la latitudinĭ și longitudinĭ necunoscute, a patra zi după plecarea de la Capul Nord.

Semnat: dr. **Iulius Petersen**».

Tânăruluĭ ofițer i-se schimbase cu totul vocea când term nă această lectură, și o tăcere grea urmă emoțiuneĭ:

— Sărmanul doctor! murmură tânăra fată.

— Așa că n'am fost la Pol! zise Americanul.

Și o cută adâncă îĭ brăzdă fruntea, urmare a uneĭ adâncĭ decepțiunĭ.

— Va să zică, repetă el, acela n'a fost Polul!..

Sir Elliot tăcu, doborât de descurajare și ridicând de o dată capul:

— Dar atuncĭ, zise el, nicĭ Andrée nu l'a atins!..

— James, se auzi vocea ascuțită a doamneĭ Elliot, nicĭ nu aĭ câștigat pariul, căcĭ erorile n'aŭ început de cât după întâlnirea insuleĭ Petersen, care e dincolo de 87° 6.

— E adevărat Cornelio, zise miliardarul, al căruĭ aer gânditor trăda o emoțiune adâncă.

«Dar ce voiŭ putea să spun după telegramele afirmative, triumfale, carĭ aŭ parcurs lumea întreagă? In adevăr, îl înțeleg pe sărmanul Petersen. In urma uneĭ greșelĭ atât de marĭ, n'ar maĭ fi putut să apară în America.

(Va urma).

POȘTA REDACȚIEI

Em. Ri.—Adică d-ta nu știĭ că nu? «Pentru... patrie», da.

Valter R.—Maĭ îngrijiți-vă stilul.

«*Turist*».—Preferăm «Note de drum» cu descrierea localităților pitoreștĭ și cu amănunte de călătorie, carĭ să prezinte un interes maĭ general. Putețĭ trimite traducerĭ din autorĭ străinĭ cunoscuțĭ, cu subiecte cât maĭ puțin comune.

V. E.—Am primit; dacă va îndeplini condițiile de publicare, vețĭ vedea-o într'unul din numerile viitoare.

„CHANTECLER" și „FLORA"

Mândrul și aprinsul soare
Nu răsare sus pe cer,
Până ce nu cântă 'n curte,
Falnic **„Chantecler"!**

Soarele din al meu suflet
Nu se poate 'nflăcăra,
Până ce nu mi'l aprinde
Făzănița *mea!*

Ca să mi'l aprindă 'ntr'una
Trebuește s'o ascult,
Să'i tot cumpăr pudra „Flora"
Care'i place atât de mult.

Carol Scrob

Anul XII.—No. 674. 10 BANI IN TOATA ȚARA Mercurĭ, 7 Martie 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 5.—Pe un an in toată țara
« 2.60 « ½ « « «

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

Elefanțiĭ cad greoĭ în bazin.—(Vezĭ pag. 4248).

Tobogan şi baie pentru elefanţĭ

Sunt câţĭ-va anĭ de când a fost o mare şi interesantă expoziţie colonială în oraşul Vincennes din Franţa. In această expoziţie eraŭ îngrămădite sistematic toate produsele naturale şi artificiale din coloniile franceze de pe toată suprafaţa pământuluĭ. Animalele şi păsările sălbatice şi domestice, fructele, seminţele, toate vegetalele şi celelalte, nimic nu lipsea în această expoziţie; toate coloniile, de la cea maĭ mare până la cea maĭ neînsemnată, îşĭ trimiseseră ceea ce trebuia să se etaleze aci, — toate eraŭ prezente, prin numărul produselor lor caracteristice.

Pe lângă atâtea altele demne de remarcat, rămâne în primul rând toboganul elefanţilor cu baia lor. Ceĭ şease pachidermĭ aduşĭ din Africa aŭ găsit de sigur cel puţin în timpul cât aŭ stat în expoziţie,—foarte plăcută captivitatea lor şi n'aŭ oftat prea mult, gândindu-se la câmpiile largĭ din carĭ aŭ fost furaţĭ, câmpiĭ vaste, lipsite de vegetaţie une orĭ, în carĭ aŭ răbdat dese orĭ foame şi sete.

Toboganul elefanţilor din această expoziţie a fost construit pentru a le servi de aparat de gimnastică. Aduşĭ din întinsul câmpiilor, închişĭ cu străşnicie în cuştĭ carĭ abia le permiteaŭ să se mişte, ţinuţĭ încontinuŭ —pe timpul expoziţieĭ,—de asemenea în cuştĭ, foarte puţin confortabile pentru eĭ, ca măsură preventivă contra vre-uneĭ bolĭ, s'a dispus afacerea acestuĭ fel de gimnastică de către elefanţĭ, câte-o oră, în fie-care dimineaţă. Toboganul nu e de cât în liniile luĭ primitive asemănător cu cel avut de noĭ la expoziţia din 1906, adică îĭ lipsesc «nodurile», cavităţile şi proeminenţele rotunde.

La răsăritul soareluĭ paznicii, din carĭ doŭĭ sunt africanĭ, îĭ scot din cuştile lor aşezate la dreapta toboganuluĭ şi cu multe precauţiunĭ îĭ silesc să se sue pe puntea care se înalţă vre-o 15 metri de la pământ, de unde sunt împinşĭ apoĭ pe povârnişul de scândurĭ bine date la rindea. Cu teamă şi supărare, sprijinit în labele-ĭ dinainte şi în trombă, pachidermul alunecă şi une-orĭ se rostogoleşte în bazinul plin cu apă, în care face o bae straşnică, curăţindu-şĭ ast-fel corpul care se murdăreşte zilnic foarte mult, şi capătă un miros fad, după câte-va zile de nespălare.

E interesantă însă repetarea aproape imediată a acestuĭ exerciţiŭ greŭ pentru eĭ; păzitoriĭ negri îĭ silesc să iasă prin partea bazinuluĭ, unde sunt aşezate patru mese pe carĭ trebue să se urce spre a sări în urmă la jumătatea punţeĭ. Apoĭ se scoboară din noŭ pe tobogan în apă, unde stă o jumătate de oră.

Bazinul are un diametru de vre-o 120 metri şi o adâncime de 2 - 3 metri; apa din el e premenită în toate zilele, căcĭ e de-ajuns să facă o bae de un ceas aceştĭ pachidermĭ spre a o înzestra cu nişte miasme insuportabile.

Toboganul acesta—orĭ-ce s'ar zice, —cu bazin, jos pentru elefanţĭ, e o invenţie cu totul ingenioasă, şi constitue o privelişte de neuitat atuncĭ când elefanţiĭ fricoşĭ pornesc să alunece spre bazin.

Ilustraţia e cât se poate de plastică.

N. F.

O vizită la Azilul Invalizilor din Paris

Franţa este, poate, ţara care-şĭ cinsteşte maĭ mult pe oameniĭ săĭ marĭ. Când pomenim despre oameniĭ marĭ aĭ Franţeĭ, gândul ni se duce la atâtea şi atâtea personagiĭ celebre carĭ aŭ lăsat urme neşterse în istoria civilizaţieĭ omeneştĭ. Şirul acestora e nespus de lung. Nu voim să vorbim aci despre nicĭ unul din eĭ, ci numaĭ despre cel maĭ mare din aceştĭ oamenĭ marĭ.

Napoleon Bonaparte a fost figura cea maĭ însemnată a seculuĭ trecut. Să amintim marile fapte ale acestuĭ om, curajul săŭ neasemănat care împreună cu prodigioasa-ĭ putere de muncă l-a ajutat să se ridice în nişte vremurĭ nespus de turburĭ, socotim că-ĭ de prisos.

Acest mare spirit războinic care a dus drapelul francez biruitor până la piramidele africane şi care pentru atingerea ţeluluĭ săŭ a trecut peste zecĭ de miĭ de cadavre, a fost şi va maĭ fi mult timp idolul poporuluĭ francez, zeul săŭ protector.

Bulevardele Parisuluĭ sunt fără seamăn pe lume. E totdeauna, pe ele, un furnicar de oamenĭ diferiţĭ, într'o veşnică mişcare şi un şir de localurĭ strălucitoare, cu oglinzĭ şi cu florĭ, în faţa cărora, consumatoriĭ staŭ afară chiar în timpul ierneĭ, sub corturĭ de pânză, alăturĭ de o sobă în care se arde mangal. Iernile sunt maĭ dulcĭ acolo, şi pe bulevarde e totdeauna lume, vara ca şi iarna.

Dar, sunt şi bulevarde liniştite în Paris. Unul din ele e boulevard Pasteur, care se încrucişează cu rue de Sèvres, tocmaĭ în punctul unde, ca continuare a luĭ, începe avenue de Suffren.

Avenue de Suffren e unul din colţurile Parisuluĭ unde ochiul se odihneşte privind împrejur. O bucată de stradă largă deasupra căreia lumina cade bogată, din toate părţile. Sunt clădirĭ albe şi impunătoare pe ambele laturĭ, un frumos parc în mijloc, şi în fund, lângă Sena, un edificiu măreţ pe a căruĭ cupolă aurită strălucesc în soare doŭĭ îngerĭ şi o cruce înfiptă deasupra. Pe trotuarul de asfalt trecĭ încet prin umbra locuinţelor liniştite şi numaĭ după câteva minute de mers aĭ ajuns la „Azilul Invalizilor" unde se păstrează corpul luĭ Napoleon.

Palatul, o clădire măreaţă ce seamănă cu o biserică, sub enorma sa cupolă, e aşezat în mijlocul uneĭ curţĭ marĭ, presărată cu nisip şi cu două potecuţe pe marginĭ.

La poartă, o femee vinde statuete, medalioane, cărţĭ postale, toate reprezentând pe Impărat saŭ momente din glorioasa-ĭ viaţă.

Suĭ treptele de piatră de la intrare şi citeştĭ la uşe, de-oparte şi de alta: «*On est prié de se découvrir*». (Eştĭ rugat să te descoperĭ). Şi chiar acolo, lângă uşe, vezĭ pe un militar, cu părul albit, al căruĭ serviciu e să-ţĭ arate ce e scris sus, să'ţĭ aducă aminte să te descoperĭ când intrĭ.

Când aĭ trecut pragul aĭ o strângere de inimă. In interiorul săliĭ largĭ de o solemnitate ce par'că te-apasă, e o linişte şi o răceală de mormânt.

De sus, printr'un întreg aparat de geamurĭ, cade o lumină dulce, albăstrie, plină de mister, deasupra uneĭ adâncĭ scobiturĭ în cimentul ce alcătueşte podeaua.

Acest mausoleu ciudat, rotund, de un diametru, poate, de 5—6 metri, cu o bordură puternică de marmură, are o adâncime ca de 5 metri şi are în fundul luĭ un sarcofag de marmură roşiatică în care e păstrat corpul mareluĭ Impărat.

Cimentul pe care e aşezat sarcofagul e alcătuit în forma unuĭ soare împrejurul căruia sunt scrise numele tuturor localităţilor unde armata franceză, condusă de Napoleon, a repurtat victoriĭ, iar împrejurul sarcofaguluĭ sunt, poate, 12 statuĭ, reprezentând, în mărime naturală, tot atâtea femeĭ, carĭ într'o atitudine de solemnă linişte par'că veghează, respectând liniştea celuĭ ce-şĭ doarme somnul veşnic în mijlocul lor. Lângă ele staŭ

grupurĭ de drapele, zdrenţuite de vreme şi de furtunĭ, ciuruite de gloanţele luptelor în carĭ aŭ fost martore izbânzilor franceze.

Sunt aşa de prăpădite aceste drapele, în cât crezĭ că dacă mâna le-ar atinge cât de uşor, saŭ dac'ar adia un vânt pe lângă ele, pânza le-ar cădea în pulbere.

Priveştĭ de sus acest liniştit colţ în care marele cuceritor se odihneşte şi când îţĭ ridicĭ ochiĭ, pe lângă tine trece unul din «invalizĭ», un soldat încărunţit, dar drept ca o lumânare, care pe cimentul săliĭ largĭ îşĭ târăşte cu zgomot piciorul de lemn.

Acesta salută pe un tovarăş care-ĭ trece pe aproape, gârbovit, şi care-şĭ duce la chipiŭ mâna stângă, căcĭ dreapta cine ştie unde şi-a lăsat-o.

Invaliziĭ, carĭ aŭ în grija lor Azilul, sunt toţĭ îmbrăcaţĭ în vechia uniformă, cu mantale negre, şi cu chipiurĭ. Văd pe uniĭ care-şĭ târăsc cu greu corpul încovoiat, sprijinindu-se într'un toiag, dar nu e nicĭ unul căruia să nu-ĭ văd răsărind vârful săbieĭ sub poalele mantaleĭ.

Citesc din noŭ jos, împrejurul sarcofaguluĭ, nume glorioase: *Austerlitz*, *Solferino*, când o doamnă însoţită de două fete blonde, mă întreabă într'o franţuzească stricată:

— Cine este *acolo*? Şi îĭ răspund repede, mirat, ca şi cum eŭ aş fi ştiut de când m'am născut: — E Împăratul!

Doamna, o engleză, şi cele două fete ale eĭ se uită lung, clătinând capul.

In dreapta şi în stânga acestuĭ ciudat cavou, deasupra căruia, cum am spus maĭ sus, se cerne o dulce lumină albăstrie, sunt sarcofagiile a doui generalĭ de seamă aĭ luĭ Napoleon: Vauban şi Turenne. Ele au amândouă lângă ele chipurile apoteozate ale celor douĭ răposaţĭ. Maĭ în fund la dreapta e statua luĭ Joseph Napoleon.

In spatele cavouluĭ în care e aşezat Napoleon se înalţă un măreţ paraclis cu un Crist în mărime naturală răstignit pe cruce şi deasupra căruia se cerne de sus o lumină galbenă roşiatică obţinută ca şi cea albăstrie printr'un dispozitiv special al unor geamurĭ de sus.

In spate e un cavou în care sunt depuse rămăşiţele guvernatorilor Franţeĭ, cavou împodobit cu drapele şi arme franceze din toate timpurile iar în faţa luĭ e uşa care duce în rotonda ce alcătueşte mausoleul în care e aşezat corpul luĭ Napoleon. Deasupra acesteĭ uşĭ sunt săpate în litere de aur cuvintele mareluĭ cuceritor: «*Doresc să fiu înmormântat pe malul Seneĭ, în mijlocul acestuĭ popor francez, pe care l-am iubit atât*».

Am fost de câte-va orĭ la Palatul Invalizilor; de câte orĭ m'am dus, şi am citit aceste cuvinte,—testamentul luĭ Napoleon—bătrânul soldat care stă de pază la uşa mausoleuluĭ n'a lipsit nicĭ odată de a-mĭ arăta broasca acesteĭ uşĭ, broască în formă de N, care are tocmaĭ forma decoraţiuneĭ franceze «Legiunea de onoare».

M.

C. L. BROWNELL

TEATRUL JAPONEZ

Teatrul e singurul loc unde se maĭ poate încă studia viaţa vechiuluĭ Japon. El păstrează încă multe din tradiţiile primitive şi înfăţişează cu o mare exactitate unele obiceiurĭ vechĭ, carĭ alt-fel ar fi căzut de mult în golul uităreĭ.

Graiul săŭ e cel arhaic şi tonul actorilor e aproape îngrozitor. Dacă un artist de al nostru ar încerca să-ĭ imite câte-va minute, s'ar alege cu o bronşită gravă. Gâtlejul artiştilor niponĭ se contractează, vinele li se umflă şi pare că sângele are să ţâşnească prin fie-care por al lor. Ochiĭ apoĭ li se mişcă, independenţĭ, unul în sus, altul în jos, unul la răsărit altul la apus, ca într'un circuit, altul se întoarce, şi 'şĭ arată albul până ce irisul dispare cu totul. Asta o fac actoriĭ maĭ ales când vor să se arate răĭ, de neînduplecat. De-ĭ priveştĭ, îţĭ apar tocmaĭ astfel: răĭ.

Ţinuta regilor, a reginelor, e de un comic care aminteşte descrierile misterelor luĭ Medio Evo. Majestatea sa merge ca orĭ-care alt nenorocit muritor, lucru care se întâmplă şi cu celelalte personagiĭ. Ar trebui să meargă cu pasul unuĭ recrut german, în mers forţat. Dar să vezĭ pe un împărat chinez în momentul când scoboară în mijlocul curtenilor săĭ carĭ îĭ fac loc! E un lucru pe care nu-l uiţĭ nicĭ odată. La fie-care pas ridică piciorul sus de tot, rotind în juru-ĭ nişte ochĭ de un diametru de două degete.

Toate acestea par nişte lucrurĭ atât de copilăreştĭ, în cât îţĭ vine a crede că tocmaĭ prin asta actorul vrea să pară neîntrecut în arta sa.

Maĭ cu seamă scenele carĭ reprezintă bătăliĭ ating culmea exageraţiuneĭ. Comiciĭ japonezĭ aŭ viaţa legată de scenă. O scenă care înfăţişază o luptă te umple de groază. Actoriĭ se clatină, împing de tun cu ochiĭ închişĭ, trupul le e plin de săgeţĭ, făcute ca nişte ace de porc spinos. Scena e scăldată în sânge artificial şi semănată cu mădulare false, ciuntite, (un spectator maĭ slab de fire ar închide ochiĭ în faţa acestoĭ priveliştĭ) în timp ce răniţiĭ, cu braţele şi picioarele acoperite de rănĭ, se târăsc pe jos, făcând nişte strâmbăturĭ carĭ te umple de groază. Şi publicul petrece la vederea acestuĭ spectacol crud, şi actoriĭ trebue să-şĭ amâe moartea pe un timp de necrezut.

In locul lumineĭ de magneziŭ răsfrântă prin cristale colorate, e o candelă cu seŭ, care scapără şi trosneşte în vârful uneĭ prăjine de bambus, cu care o vedenie cu o tichie neagră pe cap, luminează drumul artistuluĭ principal, mişcându-se cu iuţeală înainte. Acel drăcuşor negru ca smoala, face pe un străin să râdă, şi-l distrează; din cauza aceasta ochiul îl urmăreşte pe el şi toată atenţia se îndreaptă numaĭ asupra luĭ.

O altă distracţie e muzica, — un chin adevărat pentru urechile europenilor. Muzicanţiĭ staŭ pe scenă, după un paravan, care ascunde feţele lor slute, dar care nu adaugă nimic la armonia sunetelor. Orchestra şi cântecul din gură continuă adesea până la ridicarea cortineĭ. Cântecul din gură e ceva de nedescris; nu numaĭ atât: e o tonalitate între grohăiturile de porc şi vaetile unuĭ suflet din iad. Totuşĭ, după atarĭ audiţiĭ, sfârşite cu recunoaşterea că se potrivesc de minune spectacolului, format din scene fantastice şi diabolice, — căcĭ în ansamblul bătăliilor acelora crude, ce acompaniament maĭ potrivit s'ar putea găsi decât muzica aceea oribilă?

Scena japoneză seamănă cu aceea a teatrelor noastre; se poate schimba; culisele sunt montate în acelaş fel. Dacă un personaj moare pe scenă, drăcuşoriĭ ceĭ cu tichiĭ negre răsar ca din pământ, îl iaŭ şi-l pun într'un linţoliŭ; apoĭ îl duc de acolo.

Publicul nu aplaudă bătând din palme, ci strigă numele artistuluĭ. Spectacolul începe seara. Când sala e goală, parterul prezintă aspectul uneĭ mese de şah; nu se deosibeşte mult de ale noastre; întregul spaţiŭ al săleĭ e împărţit într'o mulţime de cămăruţe cu pereţĭ înalţĭ de un picior; dedesubt are o rogojină. In fie-care cămăruţă, să-ĭ zicem loje, încap douăsprezece persoane. In galerie sunt băncĭ. De obiceĭ spectatoriĭ îşĭ aduc de acasă dejunul şi samovarul de ceaĭ; asta maĭ ales în teatrele de la ţară. Mulţĭ îşĭ iaŭ cu eĭ câte o ploscă bună de *sake* — o băutură spirtoasă, de ovăz, favorită japonezilor, care ţine loc de vin, de bere şi de orĭ-ce alte lichiorurĭ.

In antracte e un schimb de vizite însufleţite şi de cupe cu lichior favorit. Une-orĭ coboară în mijlocul publicului şi comiciĭ, cărora li se oferă darurĭ ca şi *gheische*-lor, carĭ sunt tot nişte artiştĭ— copiĭ graţioşĭ, instruiţĭ în case speciale de danţ şi muzică. Eĭ înveselesc ospeţele şi banchetele cu arta şi jocurile lor. O mulţime de negustorĭ ambulanţĭ cu de-ale mâncăreĭ şi cu băuturĭ, foesc printre lojĭ arătându-şĭ mărfurile.

In timpul reprezentaţieĭ toţĭ bărbaţiĭ fumează, şi nu arare-orĭ ţi-e dat să vezĭ pe câte unul sforăind în cea maĭ deplină linişte până la terminarea actuluĭ.

Poţĭ să viĭ îmbrăcat cum vreĭ.

Lăsarea cortineĭ e vestită prin mişcarea uneĭ toace, făcută din două bucăţĭ de lemn tare, carĭ se lovesc una de alta, producând un sgomot cât se poate de supărător. Cum se lasă cortina, toţĭ copiiĭ sar de prin lojĭ şi se grămădesc pe scenă unde fac o larmă ne maĭ pomenită, apoĭ, es rând pe rând de sub

cortină, în brâncĭ, să vadă ce se petrece în sală. Nimenĭ nu le zice nimic; în timpul antractuluĭ scena e a lor.

In orĭ-ce caz, teatrul japonez e mult înaintea celuĭ chinez. Acest din urmă e însă maĭ cunoscut lumeĭ, pentru că se poate vedea pretutindenĭ unde este vre-o colonie de supușĭ de-aĭ imperiuluĭ Ceresc, maĭ ales la San-Francisco și la New-York; japonezul însă nu a eșit din casa sa, cu toate că Kawakami și Yakko aŭ venit în Europa, după o mulțime de aventurĭ îndurate prin Statele Unite; aŭ avut conflicte prin Londra și maĭ ales prin Paris, la expoziție, eĭ aveaŭ o bună companie dramatică japoneză, ajutațĭ de o clară traducere întărită cu note ușor de înțeles, care i-aŭ făcut să obție un fericit succes și în Italia.

Străiniĭ fac puțină deosebire între China și Japonia, lucru care displace mult supușilor luĭ Mikado. Eĭ, japoneziĭ, n'aŭ nimic comun cu poporul pe care l'aŭ învins nu de multă vreme; nicĭ sângele nu se aseamănă, nicĭ limba.

Teatrul japonezilor e cu mult maĭ plăcut străinilor decât acel al chinezilor. O dramă chineză e fără sfârșit; odată începută continuă până când actoriĭ mor de bătrânețe, afară numaĭ dacă teatrul nu ia foc. Dramele japoneze, dimpotrivă, sunt în cea maĭ mare parte de aceiaș structură și durată ca și ale noastre. Când reprezentația durează o zi întreagă, se împarte piesa în două părțĭ, și între una și alta se joacă o scurtă comedie, ca intermediar; un fel de ,,lever de rideau''.

Morțiĭ de pe scena japoneză sunt ridicațĭ de copiĭ, nu se trezesc singurĭ s'o ia la picior, în comicul fel chinezesc. Orchestra nu stă în mijlocul actorilor și nicĭ nu constă numaĭ în vecinicul tam-tam. La chinezĭ se execută bucățile dintr'un instrument care aduce cu o chitară, cu treĭ strune, din care se cântă cu o așchie de fildeș saŭ de lemn, numit ,,samisen'', cu multă virtuozitate și cu o expresiune plină de viață. La japonezĭ, culisele sunt aproape desăvârșite și scena se poate schimba, lucru care e necunoscut însă la chinezĭ și care procură de sigur o mare economie de timp.

Un alt progres în teatrul japonez e că, în ultimul timp, aŭ fost îngăduite companiile dramatice compuse din bărbațĭ și femeĭ. O parte din public a rămas însă tot atât de nemulțumit, căcĭ prin această simplă schimbare nu s'aŭ desrădăcinat vechile ideĭ.

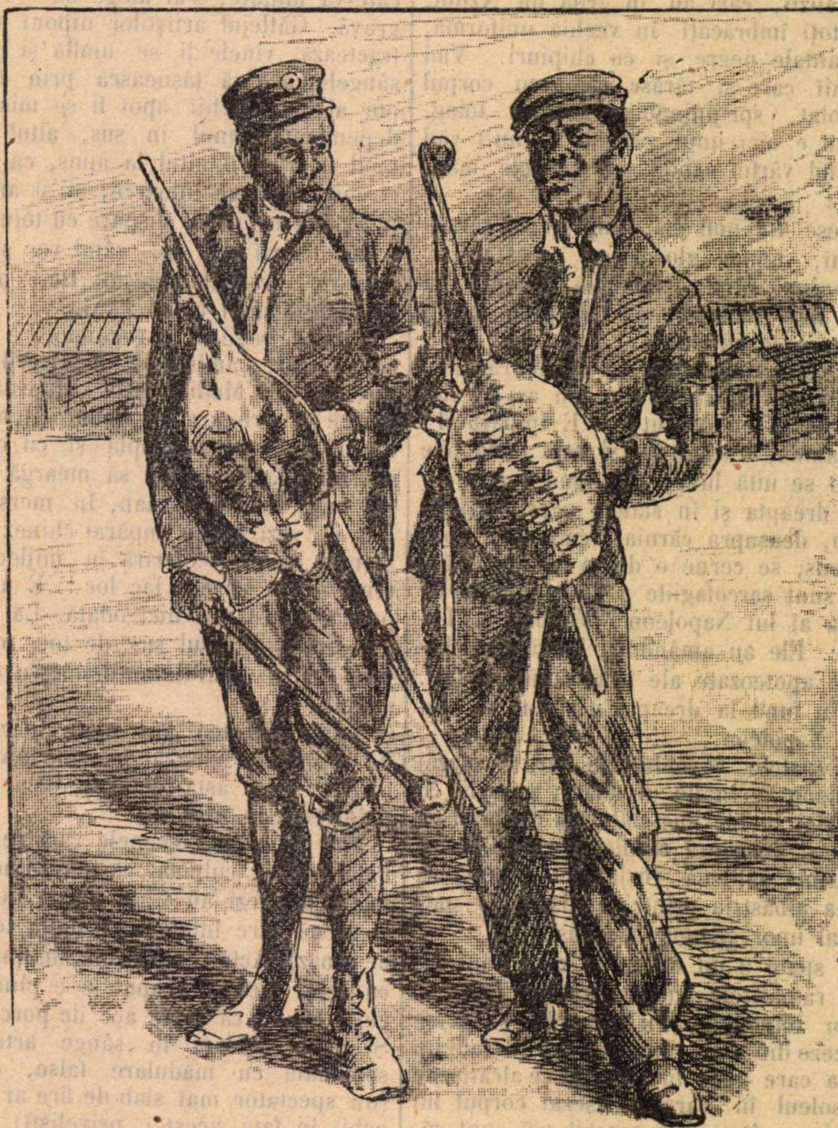
De altmintrerĭ operile teatrale sunt de un realism extrem.—Nu s'ar putea îngădui să joace împreună două persoane de sex diferit. Prezența femeeĭ pe scenă pricinuește plecarea uneĭ bune părțĭ dintre spectatorĭ.

In urma războiuluĭ, teatrul a ajuns la o mare dosvoltare; prețurile aŭ sporit. Cu toate acestea nu se poate spune că e mult zece leĭ, cât plăteștĭ pentru ca să ocupĭ un loc minunat de parter pentru douăsprezece ceasurĭ și să vezĭ un întreg spectacol, care, dacă are multe părțĭ ridicule, are și maĭ multe instructive și vrednice de admirațiune.

Trad. de **Virgil Mastacan.**

POLIȚIȘTI CAFRI

In cea maĭ mare parte a Africeĭ de sud, englezoĭ aŭ constituit forța publică aproape numaĭ din cafriĭ, zulușĭ, etc. Aceștia—deșĭ maĭ stângacĭ și maĭ puțin istețĭ decât europeniĭ, aŭ totușĭ superioritate asupra celor din urmă prin faptul numaĭ că sunt maĭ familiarizațĭ cu indigeniĭ, pentru carĭ maĭ ales e foarte necesară poliția. Un alt considerent pentru recrutarea polițiștilor dintre indigenĭ e și faptul că aceștia se pot plimba mult maĭ desbrăcațĭ decât orĭ-care european—chiar în câmpie, unde razele soareluĭ ard.

Reprezentanțĭ aĭ forțeĭ publice din Pretoria

Eĭ primesc o uniformă cu totul incompletă, compusă numaĭ din o placă de alamă cu titlul lor gravat pe ea, pe care și-o fixează cu ajutorul uneĭ curele, pe brațul stâng. Hainele și toate celelalte variază aproape de la unul la altul, și prin aceasta le dă un aspect grotesc, mărit încă prin purtarea armelor primitive obicĭnuite indigenilor. Bastonul lung, cu o măciulie la un capăt, care e și insemnul lor de distincție, are o fabricație grosolană și rezistentă; eĭ îl mânuiesc cu deosebită pricepere, astfel că, în mâna lor e ca o armă temută, maĭ cu seamă că'l aruncă la distanță cu o adresă exactă.

Indigeniĭ, în contact direct cu un popor civilizat, împrumută cu maĭ multă ușurință vițiile decât calitățile educatorilor lor.

Agențiĭ de poliție cafriĭ și zulușĭ aŭ contaminat de la englezĭ vițiul celeĭ maĭ desgustătoare bețiĭ. Pentru a'șĭ satisface această nouă pasiune, eĭ sunt nevoițĭ a'șĭ procura mijloace mult maĭ marĭ decât acelea carĭ le

pot fi date prin mica lor soldă. Astfel eĭ sunt de regulă exploatațĭ fără milă de evreĭ maĭ cu seamă.

Polițiștiĭ indigenĭ însă aduc reale serviciĭ englezilor, căcĭ sunt conștiincioșĭ în îndeplinirea atribuțiilor lor și rămân, incontestabil,—acolo unde sunt, ceĭ maĭ desăvârșițĭ polițiștĭ.

Ilustrația aci alăturată, reprezintă tipurile a douĭ sergențĭ de stradă din Pretoria.

— I. —

In Ghiarele Monstruluĭ

— *Mare Roman de Aventurĭ* —

— Urmare —

Dânsul își zicea că fără îndoială descoperise un colț al enigmeĭ, că prezența majordomuluĭ în locul acela arăta că se găsea pe urme bune, orĭ-care ar fi fost scopul pe care l'ar fi atins urmându-le. Insă dacă intendentul mersese în direcțiunea asta, avea un motiv, maĭ ales că luându-te după urme, ele duceaŭ mereŭ înainte, de sigur că duceaŭ la stâncile din Djohar-Ghâts, și în partea munților acelora puteaŭ să se găsească cavernele despre carĭ vorbise Elisa.

D. Hedley se depărtă în galop. Noaptea era adâncă: când răsări luna, d. Hedley intrase într'o parte din pădure unde nu maĭ fusese nicĭ odată.

Era în mijlocul pădureĭ, în patria sălbaticilor. Calul înainta cu mare prudență, cu urechile ațintite la cea maĭ ușoară mișcare a frunzelor, la cele maĭ slabe murmure de ramurĭ, la cel maĭ îndepărtat miros adus de vânt.

Tăcerea era mare, și întunericul profund sub umbra deasă care ascundea lumina luneĭ.

De și noaptea era rece, acolo era o căldură umedă, grea, înăbușitoare.

Cavalerul mergea mereŭ înainte. In curând ajunse pe marginea unuĭ deal înalt.

Dar, de-abia intrase în mijlocul ierburilor înalte în carĭ calul săŭ se înfundase până la piept când de-o dată acesta care până atuncĭ se lăsase condus după voie, bătu din picioare, făcu o săritură și începu să tremure din tot corpul.

D. Hedley era un călăreț excelent. Cu o lovitură viguroasă pe pintenĭ o porni din noŭ; dar de-abia maĭ făcu treĭ pașĭ și se opri iarășĭ și, de astă dată refuză definitiv să maĭ înainteze. Cavalerul își păstrase sângele rece; sărind de pe cal îl legă solid. Apoĭ luându-șĭ carabina pe care o încărcă, înaintă singur.

In mijlocul acestuĭ teren se prelungea un promontoriŭ de stâncĭ. Primul lucru pe care îl văzu d. Hedley apropiindu-se de locul acesta, fu o gaură enormă prin care putea să treacă; dânsul pătrunse pe acolo și ajunse la un luminiș: era pustiŭ... De-o dată cum ezita, serutând cu privirea în jurul luĭ, văzu lucind ceva în mijlocul ramurilor dese... Se apropie cu prudență. Lucrul acesta care strălucea era o imensă colivie de fier. D. Hedley rămase cât-va timp nemișcat, apoĭ cum nimic nu sufla, cum era o liniște completă, (se auzea numaĭ nechezatul și izbiturile caluluĭ), dânsul înaintă.

Era o colivie patrată, așezată pe niște roate scunde, însă foarte puternice și destul de mare, destul de înaltă și de solidă în cât să poată ținea un animal orĭ-cât de gigantic.

Această colivie era goală. Ușa era deschisă, și ca să o deschidă un om trebuia să uzeze de o violență foarte mare, căcĭ broasca enormă străbătută de cuie de fier, era ruptă.

Prin prejur pământul era străbătut de urmele uneĭ lupte înspăimântătoare. Aĭ fi crezut că se luptase uriașĭ, căcĭ pământul era desfundat, ramurile rupte, pietrele smulse. Lupta a fost atât de înverșunată, pământul atât de amestecat în cât era peste putință să poată stabili vre-o urmă.

Icĭ și colo, de jur împrejur unde pământul era umed și roșu se puteaŭ recunoaște urme de sânge.

D. Hedley ridică dintr'un colț un fel de furcoĭ lat, care se asemăna foarte mult cu unul din instrumentele acelea de carĭ se serwesc îmblânzitoriĭ în menageriĭ și cu carĭ se apără în caz de atacurĭ neprepăzute, contra animalelor sălbatice; însă aceia era maĭ groasă și maĭ lungă de cât acelea carĭ se întrebuințează în asemenea împrejurărĭ.

Foarte mirat, bătrânul își continuă cercetările. Examină îndelung cele maĭ micĭ amănunte de pe teren, cele maĭ ușoare indiciĭ capabile de a-l lămuri într'un fel. Insă nimic noŭ nu'ĭ păru vrednic de remarcat.

Pe când căuta, era pregătit de luptă cu carabina încărcată, așteptându-se dintr'un moment într'altul la atac... Insă nu se simțea nimic... Numaĭ colo ceva maĭ departe calul legat își continua mereŭ zgomotul săŭ nechezând așa de disperat în cât semăna cu strigătele omeneștĭ.

Bătrânul se depărtase puțin de câmpul acesta de luptă și ajunsese la un alt teren unde fără îndoială se aventuraseră luptătoriĭ și unde urmele se distingeaŭ foarte bine.

Imediat, d. Hedley recunoscu urma unuĭ picior omenesc, după care putu recunoaște cu multă ușurință că încălțămintea aparținea uneĭ fabricĭ europene. Omul trebue să fi alergat, căcĭ pașiĭ eraŭ îndepărtațĭ. Urmele duceaŭ la colivie.

Dar bătrânul nu stărui mult cu acest examen, căcĭ acolo în fața luĭ o altă urmă era întipărit în pământul moale, urma monstruluĭ!

Era urma bestieĭ, cu cele patru ghiare, acel aspect îngrozitor, monstruos, și era proaspătă și fugărea pe om — orĭ omul urmărea bestia?

In orĭ-ce caz era urma bestieĭ, urma monstruluĭ supranatural, a bestieĭ infernale, care, erĭ, azĭ dimineață saŭ poate chiar adineaorĭ urla în această colivie și din care de sigur a scăpat!

Cu ce grozavă luptă?... Unde s'a dus? Și fără să se gândească către ce pericol îngrozitor putea să alerge, bătrânul cerceta înfrigurat cele maĭ micĭ zgârieturĭ de pe teren, scormonea prin ierburile înalte, căuta prin tufișurĭ. In fața căruĭ cadavru zdrobit se va maĭ găsi. Dar nimic deocamdată; nicĭ un corp omenesc nu era întins acolo.

Urmele omuluĭ, ale bestieĭ, duceaŭ către pădure, se pierdeaŭ în stâncĭ, unde era peste putință să le maĭ recunoștĭ.

D. Hadley se înapoe la colivie, maĭ căută odată: orĭ-ce s'ar fi întâmplat trebuia să afle.

De-o dată îĭ fu atrasă atenția de un obiect negru aruncat pe un stufiș. Se plecă și ridică un fel de sac mic în patru colțurĭ legat cu o curea. Pe acest sac era o placă pe care era gravat un nume; bătrânul citi.

Era al luĭ Harold Graham. Așa dar, aceĭ carĭ îl acuză, aŭ dreptate. D-zeule mare!... Dânsul era acela, omul misterios și teribil, care era înzestrat cu o putere supranaturală de a îmblânzi monștri. Și la ce grozăviĭ să-ĭ întrebuințeze? Ah! moartea amenințătoare de ar fi stat de-asupra luĭ și tot trebuia să afle!

D. Hedley deschise sacul. Inăuntru era un aparat fotografic. Era o providență miraculoasă!.. Dacă plăcile fuseseră întrebuințate, ele vor descoperi teribilul adevăr!... Dar aceasta se va ști maĭ târziŭ. Acolo era imposibil să cerceteze misterul.

Bătrânul își trecu cureaua genteĭ peste umăr, apoĭ amețit de o ardoare pasionată, alergă la cal, voind să străbată pădurea... Când ajunse acolo calul scăldat în sudoare pe jumătate înăbușit de strinsoarea căpăstruluĭ în care se încurcase zbătându-se, fixa năucit, cu ochiĭ injectațĭ în singe un punct... In graba sa d. Hedley, nu remarcă nimic.

...Dânsul îl dezlegă, sări pe șea și voi să împingă animalul înainte...

...Dar oare călărețul era capabil să conducă un cal nebun, care fuge din fața uneĭ spaime nevăzute, neexplicate, fără nume?..

CAPITOLUL XI

Ultima dovadă

Prin ce minune a ajuns călărețul viŭ la bungalov, nicĭ dânsul nu știe. Toate sforțările făcute pentru a'șĭ stăpâni calul nu-ĭ servise de cât a'l înebuni și maĭ rău... Străbătuse pădurea fără să maĭ ție seamă de obstacole și, când a văzut că orĭce luptă contra animaluluĭ nebun era zadarnică, d. Hedley numaĭ avea grijă de cât să se menţină bine pe șea și culcat pe coama sa, să evite izbiturile ramurile plecate și a tufișurilor spinoase carĭ îl zgăriaŭ în treacăt.

Și calul nu se oprise de cât la poarta grădineĭ, de care se izbi gata să o zdrobească... Dar servitoriĭ alergară deja, și în sfârșit bătrânul putuse să descalice fără să fi întâmpinat alt pericol de cât că îșĭ pierduse pălăria și un revolver.

Prima luĭ grijă fu, să se asigure dacă aparatul fotografic era tot în geantă. Din nenorocire, în goana aceia furioasă cutia care conținea plăcile căzuse... Astfel, această dovadă prețioasă o perduse tocmaĭ în momentul suprem! D. Hedley fu extrem de descurajat... Dar examinând bine, observă că maĭ rămăsese una, chiar aceea din aparat, și care dacă ar fi fost întrebuințată, ar dedea fără îndoială un document de toată importanța conținând ultima fotografie.

Aceasta era o problemă pe care trebuia să o rezolve fără întârziere. Numaĭ voind să se ocupe de servitoriĭ carĭ așteptau la rând în curte, cu armele în mâinĭ, bătrânul intră grăbit în casă; dar când să treacă pragul, Nihal Singh ieși din rând și se așeză în fața luĭ.

— Ce maĭ este? întrebă d. Hedley cu voce iritată.

— E aicĭ un om care vrea să'țĭ vorbească.

— Cine e omul acesta?

— Unul din servitoriĭ noștri.

— Ce vrea de la mine?

— Nu știu.

— Spune-ĭ să aștepte. N'am vreme acum.

— A stăruit să'țĭ vorbească imediat ce te întorcĭ.

— Cum îl chiamă?

— Abdul-Daoud.

D. Hedley care urcase scările verandeĭ zise coborîndu-se în grabă:

— Abdul-Daoud? Tăetorul care fugise în pădure?

— Chiar el, stăpâne.

— Când a venit aicĭ?

— Chiar acum.

— Spune-ĭ să vie imediat...

Nihal Singh se depărtă. D. Hedley începu să se plimbe prin curte, cu agitație. După un minut Abdul-Daoud era în fața luĭ. Acesta era un hinduș înalt, robust și musculos, ars de soare și de toate intemperiile pădureĭ.

El avea aerul sălbatec, însă privirea sa era hotărîtă și dreaptă. Purta o carabină la umăr și se sprijinea pe un baston.

Se oprise la câțĭva pașĭ de d. Hedley și așteptă respectuos.

—Ce vreĭ? îĭ zise în sfârșit bătrânul.

— Să-țĭ spun, îĭ răspunse omul cu mare liniște, că azĭ dimineață am întâlnit în pădure pe majordomul tăŭ, și l'am omorît.

Orĭ cât de obișnuit era d. Hedley cu moravurile hindușilor, nu-șĭ putu stăpâni o violentă mișcare de emoție.

— Ce spuĭ, mizerabile? strigă dânsul: tu eștĭ asasinul?

— Stăpâne, răspunse tăetorul de lemne cu acelaș sînge rece, omul care se răzbună nu este un asasin.

— Ce, maĭ îndrăzneștĭ să mă sfrunteziĭ?

«De ce te-aĭ răzbunat? De o pedeapsă meritată, negreșit! Și pentru o pedeapsă ușoară pe care țĭ-aĭ atras-o prin greșala ta, nu te-aĭ temut să facĭ să dispară un om care 'mĭ-era cu totul devotat?! Și această crimă odioasă tu o numeștĭ răzbunare?

— Stăpâne, asta e o poveste lungă... Însă nu e acum momentul ca să țĭ-o spun. Răbdare.

«Când veĭ fi cu mintea întreagă și veĭ avea răbdare să judecĭ, veĭ ștĭ atuncĭ cine are dreptate și cine nu.

«Pînă atuncĭ am ținut să te previŭ de ceea ce am făcut, pentru ca să nu acuzĭ pe altcineva și pentru că n'am de ce să mă ascund!

D. Hedley rămase mut și începu să se gândească adânc.

În mijlocul întunericuluĭ în care se zbătea, această întâmplare adăoga o umbră nouă. După toate aparențele, între servitorĭ se urzise de mult un complot contra majordomuluĭ și pentru un moment cauzele acestuĭ complot eraŭ imposibil de cunoscut.

Era o muncă mare de interogatoriĭ, de confruntărĭ, de anchete și contra anchete și acum nu era vreme pentru lucrurile acestea.

D. Hedley, forțat de a trăi în singurătate și în tovărășia sălbaticilor, nu maĭ avea aceleașĭ părerĭ despre justiție, părerĭ pe carĭ le-ar fi păstrat trăind în mijlocul uneĭ societățĭ civilizate. Și-apoĭ omul acesta, care venise de bune voe să se acuze de crimă, era în puterea luĭ. Avea dar tot timpul să-ĭ zmulgă adevărul și să-l pedepsească dacă merita.

Totușĭ eraŭ câteva fapte pe carĭ trebuia să le cunoască imediat și se hotărî să pună din noŭ câteva întrebărĭ.

Dînsul chemă servitorul:

— Abdul-Daoud! zise el.

— Ce este, stăpâne?

— E multă vreme, nu-ĭ așa, de când te gândeștĭ la acest atentat.

— Da, stăpâne. Din ziua când am părăsit lucrul și m'am dus singur în pădure.

— Și aĭ maĭ tras odată asupra majordomuluĭ, tot cu intenția de a'l omorî?

— Ce vreĭ să spuĭ stăpâne?

— Lasă că înțelegĭ tu! Sunt treĭ zile de când aĭ maĭ tras odată asupra majorului, pe când se afla în pădurea de pe marginea rîuluĭ Sahival; n'aĭ putut să-l atingĭ și aĭ fugit...

— Eŭ?

— De sigur că tu; nimenĭ altul!

— Stăpâne, fac cel maĭ sacru jurământ că din ziua când am promis că-l voiŭ omorî, nicĭ odată nu l'am întâlnit— l'am căutat mereŭ ca pe o pradă—decât azĭ dimineață în pădure... Și un singur glonț a fost de ajuns.

D. Hedley se uită la servitorul săŭ. Vedea bine că spunea adevărul.

— Atuncĭ, reluă bătrânul cu vocea calmă, nicĭ pe asta n'aĭ făcut-o:

«Tot în ziua aceea, un călăreț, un om de-al poliţieĭ, pe când se întorcea acasă la mine, cineva a tras un foc asupra luĭ și i-a lovit calul care a și murit; nu eștĭ tu acela care, favorizat de întunericul nopțeĭ, te-aĭ dus și aĭ scos glontele din rană?

— Nu pot să răspund decât un singur lucru, stăpâne: că nicĭ nu știŭ măcar despre ce e vorba.

Bătrânul tăcu iarășĭ.

Așa dar chiar chestiunea aceasta secundară, care părea că se luminează pentru un moment, rămânea din noŭ nedeslușită.

Cu toate acestea în mintea bătrânuluĭ eraŭ unele lucrurĭ pe carĭ le afirma cu toată convingerea... Că Nihal Singh și Ali aŭ ajutat, într'un fel saŭ într'altul, la răpirea ficeĭ sale; și-ar fi tăiat o mână că așa era. Că acest Abdul-Daoud spusese adevărul când jurase că numaĭ o singură dată atacase pe majordom, era sigur. De altfel, odată ce mărturisea omorul și premeditarea, de ce ar fi tăgăduit tentativa? Dar faptul de care bătrânul era maĭ puțin sigur, era că oamenii aceștia, construind edificiul lor complicat de răzbunare, nu favorizaseră fără să vrea pe adevăratul criminal la îndeplinirea crimeĭ sale fără nume?

Cine știe dacă tăetorul de lemne, omorând brusc pe nenorocitul majordom trimes în urmărirea monstruluĭ, nu-l oprise tocmaĭ în momentul când era gata să-l ajungă? De fapt, cadavrul fusese găsit aproape de înspăimântătoarea colivie de fier...

Poate că Cobbs îĭ regăsise urma?.. Poate știa?.. Ah, mizerabile Abdul-Daoud, dacă aĭ făcut asta!..

Cel puțin poate că omul acesta care rătăcise în pădure singur, ascunzându-se în cele maĭ întunecoase colțurĭ, știa ceva din înspăimântătoarea dramă, văzuse, poate... In orĭ-ce caz nu era greŭ să-l întrebe.

D. Hedley, se apropie de servitor.

— Când aĭ părăsit bungalowul, în care parte te-aĭ dus? îl întrebă dânsul.

— Am fost prin toate părțile câte nițel, la întâmplare, răspunse omul. In primele zile nu m'am depărtat mult de casă...

— De ce?

— Pentru că speram că-l voĭ întâlni maĭ degrabă pe acela pe care-l am întâlnit maĭ departe.

...Apoĭ când am văzut atâta mişcare imprejurul caseĭ, m'am depărtat puţin câte puţin... Ştiam bine că va veni o zi, astăzĭ, mâine, maĭ târziu, când ne vom găsi faţă în faţă, el şi eŭ! Şi ziua aceea a venit!

— Răspunde-mĭ. Pe când te ascundeaĭ astfel prin pădure, n'aĭ văzut nimic, n'aĭ observat nimic?

— Cum?

— Da, afară de majordom pe care îl căutaĭ n'aĭ maĭ întâlnit pe nimenĭ?

— Am văzut de maĭ multe orĭ nişte servitorĭ, nişte vânătorĭ, pe tovarăşiĭ meĭ. Insă m'am ascuns de eĭ.

— De ce?

— Nu maĭ cunoşteam pe nimenĭ atuncĭ, nu maĭ voiam să ştiu de nimic în afară de ura mea.

— Şi... n'aĭ maĭ remarcat pe nimenĭ, afară de servitoriĭ meĭ?

— Nu... Da... adică... mi-aduc aminte că aproape de mlaştina neagră, unde sunt multe animale sălbatice, am văzut pe omul acela care fusese în gazdă la d-ta...

— Harold Graham?

— Da, pe dânsul... Işĭ alesese loc de popas pe promontoriul stâncilor carĭ înaintează spre mijlocul mlaştinilor...

— Şi omul acela... era singur?

— Nu. Avea un tovarăş.

— Un om?

— Da, pe Ksoso, micul sălbatic pe care l-aĭ adus din pădure acum vre-o câţiva anĭ.

— Zicĭ că era Ksoro, eştĭ sigur?..

— Foarte sigur.

— Şi ce făceaŭ?

— Nimic, vegheau împrejurul uneĭ coliviĭ marĭ de fier...

— Imprejurul... oh!.. Şi ce era în colivia aceia?

— Nu era nimic; în timpul acela era goală.

— Ah! e mult de atuncĭ?

— Sunt vre-o câteva zile.

— Şi de atuncĭ n'aĭ maĭ fost pe acolo?

— Nu.

— Oameniĭ aceia, vorbeaŭ ceva între dânşiĭ?

— Da, însă eŭ n'am înţeles limbajul lor.

— Şi ţi-aŭ vorbit dânşiĭ ceva?

— Nu. Nu m'aŭ văzut... Eŭ mă ascundeam. Şi apoĭ am plecat imediat căcĭ îmĭ era frică.

— De cine ţi-era frică?

— N'aşĭ putea să spun. Pe când mă gândeam numaĭ la răzbunarea mea, uitasem totul!

— Incă ceva. N'aĭ întâlnit nicĭ odată pe alt cine-va în pădure.

— Pe nimenĭ.

— Eştĭ sigur? N'aĭ văzut. N'aĭ auzit o femee? o fată tânără?

— Ce vreĭ să spuĭ?

— Ar fi putut să fie... copila mea!..

— Copila ta, stăpâne? copila ta zicĭ. Copila ta era în pădure?

— Cum?... tu nu ştiĭ nimic? Nu ţi-au spus servitoriĭ nimic?

— N'am vorbit cu nimenĭ.

Eram închis în răzbunarea mea satisfăcută, ca un mort fericit în mormântul săŭ. Nu ştiŭ nimic. Ce spuneaĭ despre fica ta?

— Mi-aŭ răpit-o!

— Răpită? De cine?

— Nu ştiŭ, vaĭ! Dar... mi-e frică să nu se fi făptuit o crimă grozavă!

— Ce te face să-ţi fie teamă?...

— Totul! Şi cu toate acestea inima mea tot maĭ speră!..

— Nu pot să-ţi spun nimic în privinţa aceasta, stăpâne, răspunse hinduşul cu o voce gravă... nimic!..

— Nimic!.. mereŭ nimic!.. strigă cu durere bătrânul. Nicĭ odată nu voĭ afla nimic, vaĭ!

Urmă o tăcere lungă. Apoĭ Abdul-Daoud, văzând că stăpânul săŭ nu maĭ avea să-ĭ spue nimic, se retrase. D. Hedley rămase singur.

Rămâne multă vreme în tăcere, dus pe gândurĭ. Dar de odată, făcând o mişcare bruscă, mâna i se lovi de aparatul fotografic, care îĭ rămăsese tot atârnat de cingătoare. Privi obiectul cu rătăcire. Apoĭ atingându-l cu degetul:

— Poate că secretul e aicĭ, zise dînsul.

(Va urma).

Săptămâna sfântă la Ierusalim

Rugăciunĭ la mormânt

Se fac numeroase pelerinajurĭ la Sfântul Mormânt al Domnuluĭ nostru Isus Cristos, dar cele maĭ impunătoare şi maĭ regulate sunt făcute în săptămâna Patimilor. Catoliciĭ în special vin cu zecile de miĭ de prin cele maĭ depărtate colţurĭ ale pământuluĭ, de asemenea pravoslavniciĭ ruşĭ, românĭ de pretutindenĭ, cea maĭ mare parte feţe bisericeştĭ, etc. In acest timp Ierusalimul e archiplin de pelerinĭ şi împrejurimile-ĭ chiar sunt împestriţate cu corturĭ ce adăpostesc pe ceĭ carĭ n'aŭ putut găsi loc în oraş.

Ilustraţia noastră reprezintă scena uneĭ slujbe religioase, oficiată în faţa Mormântuluĭ sfânt.

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRĂVILE UNOR EROI

— Roman de aventurĭ războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

In toată ciudățenia evenimentelor, Victor Emanuel înțelese îndată, din explicațiile pe care i le dete Raymond, că zuavul nu spunea de cât simplul adevăr.

Și cu toate că era un om curagios, nu'șĭ putu stăpâni o puternică înfricoșare.

— Așa dar vor cu orĭ-ce preț să mă asasineze, murmură dânsul.

«Le recunosc și aicĭ mâna!..

«Dar nicĭ otrava lor, nicĭ pumnalele lor înveninate, nicĭ cursele lor de trădătorĭ, nu vor putea opri elanul unuĭ popor care voește să zdrobească lanțurile robieĭ.»

Apoĭ, întorcându-se către zuavĭ, le zise:

— Voĭ, braviĭ meĭ, să vă reîntoarcețĭ la regiment.

«Imĭ vețĭ da cuvintul vostru de onoare, că nu vețĭ povesti nimănuia aceastâ întâmplare. Voĭ explica șefilor moartea camaraduluĭ vostru. Va fi înmormântat cu onorurĭ, și eŭ nu voĭ uita nicĭ odată că vă datoresc viața.

CAP. VII

Ațĭ auzit un strigăt în subterana fermeĭ de lângă campamentul italian?

Era Franc, care fusese dus acolo de către persecutoriĭ săĭ. Acolo se află dânsul în momentul explozieĭ, în momentul aruncăreĭ fermeĭ în aer. Se vede că în cartea destinuluĭ săŭ era scris că trebue să maĭ trăiască; pentru că explozia aceasta îl lăsă neatins.

De-odată se trezi imediat; apa canaluluĭ pătrunsese în subterană.

De și foarte bun înotător, Franc era slăbit de suferință și de foame, și nu putea învinge curentul, pentru a eși la lumină.

Apa mocirloasă îl izbea mereu de pietre. Odată, pornind o lovitură maĭ violentă, simți că'șĭ perde cunoștința, și murmură:

— De acuma s'a sfârșit cu mine!

Dar în clipa următoare, Franc simți pe obraz atingerea unor raze calde.

Când deschise ochĭ se văzu iluminat în întregime de soare.

Respiră zdravăn, clipi de câteva orĭ din ochĭ și, pipăindu-șĭ obrajiĭ, murmură:

— Mi se pare că trăesc! Și dacă nu mă înșel, acesta e sărutul soareluĭ. Ah, maĭ speram eŭ să revăd vre-odată soarele?

«Par'că mă înțeapă. E prea cald.

«Numaĭ de n'aș visa un vis urât!

Cum era întins pe spate, încercă să se întoarcă, dar slăbiciunea îĭ era așa de mare, încât nu putu nicĭ să se miște.

— Ah, sunt greŭ ca o bucată de plumb!

In acelaș timp un zgomot de lopețĭ izbite de valurĭ îĭ sună în urechĭ și dînsul adăugă cu vocea slabă ca o respirație:

— Poftim!.. Sunt în luntre.

O voce armonioasă și dulce îl mișcă pînă în fundul sufletuluĭ când îĭ răspunse ca o muzică duioasă:

— Ah, d-le soldat, cât mă simt de fericită că te văd în viață!

Dînsul făcu o nouă sforțare maĭ violentă, reuși să ridice capul și scoase un strigăt în care răsuna mulțumirea, bucuria, admirația.

In fața luĭ văzu așezată pe bancă și ținând bine în mâinĭ lopețile o fată tânără, răpitoare.

Imbrăcată foarte simplu, dînsa se arăta zuavuluĭ în splendoarea frumusețeĭ sale italiane, pe care o contemplă minunat.

Oh, părul acela bogat și negru care se revărsa de sub pălăria de pae! Și ochiĭ aceia marĭ, albaștri... Dar gura, care părea o rodie coaptă!..

Și maĭ ales expresiunea aceea de bunătate, de grație și de hotărîre!

Zăpăcit, Franc o salută milităreşte, apoĭ recăzu greoĭ, zicând:

— Și dacă trăesc... dacă am putut eși din mormântul acela în care eram să mor... dacă mă bucur încă de lumina soareluĭ... e datorită d-tale, d-șoară.

«Oh, cum aș putea să-țĭ mărturisesc recunoștința mea nesfârșită... devotamentul pe care mi-l inspiră...

Tinăra fată surâse blând descoperind niște dințĭ ca perlele și răspunse:

— Sunt fericită că am ajuns acolo... tocmaĭ în momentul când aĭ apărut într'un vârtej de noroĭ și de sfărâmăturĭ.

«Am putut să te prind și să te pun în barcă...

«Eșisesĭ din subterane...

— Oroare!.. Le cunoșteaĭ?

— Se vorbește în țară despre ele... o spaimă.

Barca se opri. Frumoasa luntrașă sări la pământ și adăugă:

— Am sosit!

«Poțĭ să mă însoțeștĭ pînă acasă... e numaĭ la doĭ pașĭ de aicĭ...

Și îĭ întinse cu drăgălășie amândouă mâinele, ajutându-ĭ să se ridice. Și Franc, printr'o minunată energie și vigoare, reuși să se ridice în picioare.

— Acolo e bine, maĭ zise dînsa; ia-mĭ brațul și sprijinește te.... oh, eŭ sunt tare!..

— Dar sunt murdar... respingător...

— Nu de plăcere eștĭ astjel... haidem, sprijinește-te.

Făcură vre-o cincĭzecĭ de pașĭ și ajunseră la o căsuță țărănească sărăcăcioasă.

Intrară înăuntru și tînăra fată îĭ zise:

— Pe mine mă chiamă Bettina.

— Și pe mine Franc; sunt caporal în compaia III-a de zuavĭ!

«Și dă-mĭ voe să-țĭ mărturisesc mulțumirea mea nesfârșită...

— Lasă, te rog, vom vorbi maĭ târziŭ despre asta.

«Ia un scaun și șezĭ...

— Aicĭ staĭ d-ta, d-șoară?

— Da, de ce mă întrebĭ?

— Oh, fără indiscreție... dar pentru că, așa de frumoasă, așa de distinsă... cu toată îmbrăcămintea asta simplă... mi se pare că nicĭ un palat n'ar fi destul de demn pentru d-ta!

Dînsa surîse mulțumită, apoĭ, fără să piarză un moment, aduse pâine, brânză, o oală cu vin și zise:

— Trebue să te simțĭ foarte slab!

«De câtă vreme n'aĭ mâncat?

— Nu maĭ știŭ... am pierdut noțiunea timpuluĭ.

«In câte avem astăzi?

— In treĭ Iunie!

Franc tresări și strigă disperat:

— Sunt pierdut!... treĭ zile de absență în timp de războĭ... Sunt dezertor!...

«D-șoară Betina... trebue să plec... fără să maĭ întârziez o secundă... Tresă-mĭ regăsesc regimentul.

— Staĭ cel puțin de te șterge și mănâncă ceva... de-abia te țĭĭ pe picioare.

— Aĭ dreptate d-șoară, răspunse dânsul tinereĭ fete.

Dar dațĭ-mĭ voe să vă pun o intrebare, două.

— Intreabă:

— Te rog, spune-mĭ în ce loc ne găsim.

— Aproape de Confienza, la capătul miculuĭ canal al fermeĭ San-Pietro.

— Și e departe până acolo?

— Trebue să fie o leghe și jumătate.

— Și de acolo m'aĭ adus cu barca?

— Negreșit! ar fi trebuit oare să te las acolo? zise ea cu un zâmbet care vrăji pe Franc.

„Care îțĭ este a doua întrebare?

— E foarte indiscretă!

— Spune!

— Eĭ bine! așĭ vrea să știŭ de ce te-aĭ dus acolo... la acea fermă blestemată... între două armate inamice... în vârtejul atâtor primejdiĭ grozave.

„Ițĭ trebuia un motiv foarte imperios.

— O cauză sfântă!

— Pot să știŭ și eŭ?

— Un secret care nu-mĭ aparține.

Franc încetă de a maĭ mânca, și fixă pe fată cu ochiĭ săĭ blânzĭ și seninĭ, așa de sincerĭ și de cinstițĭ și îĭ zise ca un om ce avea darul ghicireĭ;

— Te-aĭ dus după noutăţĭ.
— Da, aşa e!...
— Să aflĭ ceva despre femeia tânără, despre tânărul bărbat şi despre copil.
Betina păli şi privi pe zuav cu o mirare în care se amesteca o curiozitate pasionată până adăugă cu sforţare:
— Aşa dar i-aĭ văzut?
— Da, d-şoară, în mijlocul cadavrelor soldaţilor.
— Liberĭ şi sănătoşĭ, nu e aşa?
— Vaĭ! nu, d-şoară, şi iartă-mă dacă ţi-aduc veştĭ rele.
— Răniţĭ? spune! oh! spune!... Şi cum Franc ezita să răsdundă, Betina adăuga cu vocea tremurândă:
,,D-zeule! mi-e frică.
,,Morţĭ! da?
— Da... morţĭ, asasinaţĭ!
,,Ea de un glonţ în tâmplă, el cu un pumnal în inimă.
— Ah! Maica Domnuluĭ!
— Cât despre copil...
— Vaĭ! e mort şi el, nu e aşa?
— Copilul e viŭ!...
Tânăra fată scoase un strigăt şi ochiĭ săĭ frumoşĭ se umeziră.
— Eştĭ sigur!... destul de sigur?... întrebă ea, neliniştită.
— Chiar eŭ l'am scos din ferma în care soldaţiĭ se luptaŭ cu furie.
Două lacrimĭ de înduioşare străluceaŭ pe obrajiĭ săĭ. Dânsa îĭ luă mâinile, i le strânse cu putere şi strigă transportată:
— Salvat!... l'aĭ salvat!... oh! bine cuvântat să fiĭ!
,,Doamne! ce lucrurĭ crude... straniĭ, dar şi mângâetoare! şi cum se înlănţuesc faptele!
,,Aşa dar, trăeşte îngeraşul!... trăeşte graţie d-tale, şi în ce condiţiĭ periculoase! Dar cel puţin e în siguranţă?

— Ca şi un rege mic în mijlocul a treĭ miĭ de zuavĭ carĭ l'aŭ adoptat, carĭ aŭ şi început să-l iubească şi să vegheze asupra luĭ.
,,Decĭ vă interesează mult copilul acesta?
— Oh! da... maĭ mult de cât orĭ-ce în lume.
— Pot să ştiŭ la rândul meŭ?.. Oh! fără indiscreţie, numaĭ pentru a-ĭ putea fi folositor la nevoe.
,,Gândeşte-te că noĭ nu ştim nimic despre protejatul nostru.
— Iartă-mă!... dar nu-ţĭ pot spune nimic!
,,E un secret grozav, de moarte, vaĭ! şi secret trebue să rămână chiar pentru d-ta care eştĭ salvatorul săŭ.
— Imĭ pricinueştĭ o adevărată durere, d-şoară.
,,D-tale îţĭ datorez viaţa! şi dacă aĭ şti cu câtă plăcere mi-aşĭ da-o pentru d-ta, pentru ceĭ carĭ îĭ iubeştĭ.
— Abia te cunosc şi totuşĭ mă încred în d-ta prin instinctul acela care nu ne înşală nicĭ odată, pe noĭ femeile.
,,Da, aşĭ avea nevoe de un suflet îndrăzneţ şi de un braţ sigur, dar nu pot primi oferta d-tale generoasă.
— Astăzĭ nu pot spune nimic, sub pedeapsă de moarte! şi poate că am vorbit chiar maĭ mult de cât trebuia.
«De altfel nu eştĭ liber, după cum spuseşĭ maĭ adineaurĭ!
«Trebue să alergĭ la regimentul d-tale şi să ieĭ fără întârziere parte la luptă.
Zuavul plecă capul şi răspunse cu vocea înăbuşită:
— Aşa este!
«Dar trebue să ştiĭ ce se va face copilul... să se poată da familieĭ sale... d-tale chiar, dacă doreştĭ...
Betina îl întrerupse repede cu un fel de spaimă:
— Mic!.. Oh, nu... acum... asta ar însemna moartea, atât pentru el, cât şi pentru mine!..
«Cel puţin acolo, în mijlocul tovarăşilor d-tale de arme, e în siguranţă.

«Şi maĭ târziŭ, când lupta se va sfârşi, când scumpa noastră Italie va fi liberă, când ura se va stinge şi duşmaniĭ vor împietri, numaĭ atuncĭ va putea regăsi pe aĭ săĭ.
— Dar de acum şi până atuncĭ cuĭ să ne adresăm?
«Pe mine ştiĭ unde să mă găseştĭ orĭ când: Franc, regimentul 3 zuavĭ!
«Dar pe d-ta... în interesul copilului?
— Să te prezinţĭ la Milan... la palatul Amalfi şi să zicĭ: Vreaŭ să vorbesc cu Betina.
— Aşa da!
«Acuma Milanul nu maĭ este al Austrieĭ.
— Cum, Milanul e liber? Spuĭ adevărul?
— Veĭ vedea, d-şoară...
«Şi-apoĭ războiul nu va ţine veşnic şi soldatul în campanie are şi el locuinţă.
«Şi atuncĭ cred că veĭ dispune de mine cu corp şi suflet.
Fata îĭ întinse mâna şi îĭ zise simplu, privindu-l drept în ochĭ:
— Primesc!
De afară se auzi un pas grăbit.
Betina strigă, îngălbenind:
— Prietene de un moment, care veĭ fi toată viaţa prietenul meŭ, pleacă, pleacă repede... şi maĭ ales fă aşa ca şi cum nu maĭ cunoaşte.
«Vine inamicul!..
— Oh, vreaŭ să te apăr... şi, nenorocire luĭ!..
— Nicĭ o vorbă, nicĭ o mişcare. Nu mi-e frică de nimic... numaĭ pleacă!
Uşa se deschise şi apăru un om de statură mijlocie, tînăr, cu o înfăţişare frumoasă, cu faţa mândră.
Dînsul privi mirat pe zuav, apoĭ pe Betina, care 'şĭ păstră un sînge rece uĭmitor.
De-abia răspunse la salutul milităresc al caporaluluĭ, care 'l cerceta ca şi cum ar fi voit să-şĭ întipărească pentru totdeauna în minte chipul săŭ; apoĭ întrebă pe tînăra fată:

— Cine este omul acesta? Şi ce făcea aicĭ!
La sunetul acesteĭ vocĭ, Franc abia putu să-şĭ stăpânească un strigăt de mirare şi de mânie.
— Vezĭ bine, răspunse Betina, că e un soldat francez bolnav, muritor de foame, pe care l'am luat şi i-am dat să mănânce.
«Aş putea să fac altfel pentru un liberator?
— Bine! Dar te-am căutat adineaurĭ şi nu eraĭ aicĭ...
— Şi eŭ, îl întrerupse Franc cu mândrie, vă rog, d-şoară, să scuzaţĭ venirea mea la d-voastră într'o astfel de stare.
«Te rog să bine-voeştĭ a primi mulţumirile mele cele maĭ respectoase.
Zise, salută din noŭ pe necunoscut şi plecă, cu pumniĭ strânşĭ, gândindu-se:
— Miĭ de tunete! Să mă ia dracul dacă nu este asta vocea tâlharuluĭ care era gata să mă omoare în subterane.

CAP. VIII

Puţin maĭ întărit dar totuşĭ foarte slab încă Franc se depărtă repede de căsuţa care-l ospătase aşa de plăcut.
El simţi din instinct că este urmărit şi îşĭ zice:
— E dânsul!.. adversarul meu mascat, tâlharul cu rasa de călugăr... nu cunosc o a doua voce care să-ĭ semene!...
,,Da... el... şi de sigur că m'a recunoscut... căcĭ mi-a aruncat o privire!.. Şi sînt singur, fără nicĭ o armă.
,,Haidem, Franc, băete... fiĭ cu simţ!.. ştiĭ, trebuie să deschizĭ bine ochiĭ... nu e de glumit...
Franc nu făcu dobitocia să meargă înainte. Profită de primul tufiş pe care-l găsi în cale şi ocoli ascunzându-se într'un lan de grâu.
Apoĭ, se lăsă pe pântece şi încet merse pe patru labe, până ajunse într'o vie.
[illegible] bne ascuns de frunzele dese se o[illegible] să respire un moment, şi începu să vorbească singur:
,,Pentru un moment sânt în siguranţă... aicĭ nu mă va găsi... Dar nu voĭ putea să stau veşnic aicĭ...
,,Trebue să-mĭ scap pielea de urmăritorĭ şi să-mĭ regăsesc bătrânul meu regiment!
,,Ce de evenimente extraordinare de la primul meu foc de puşcă pe şoseaua Palestra: Ferma... oameniĭ asasinaţĭ... regele!.. decoraţia mea... reântoarcerea mea.
La fermă... subteranele... tâlhariĭ carĭ vor să omoare pe împărat... lupta mea... agonia mea, salvarea neaşteptată de către adorabila Betina... şi apoĭ mister... complicaţiunĭ...
,,Oh! capul!.. capul meu!.. se învârteşte ca o morişcă!...
,,Şi maĭ sânt învinuiţĭ autoriĭ că inventează nebuniĭ, imposibilităţĭ!.. ca şi cum dramele vieţeĭ reale nu depăşesc imaginaţia...

,,Ca dovadă drama al căreĭ erou sânt în timpul de faţă !

,,Dar destulă filosofie !... şi acum să ne orientăm !..

,,Sânt aproape opt ore de dimineaţă... soarele este în partea asta... nordul din colo... şi cum armata se dirijează spre nord-est, trebue să regăsesc coloanele în direcţia aceasta...

,,Am întârziat treĭ zile, e drept... dar o armată, nu pleacă aşa de repede, şi apoĭ lasă urme... voĭ întâlni, de sigur ceva care să mă lămurească.

,,Să pornim !

Simţindu-se liber, după ce a mâncat şi s'a odihnit bine, Franc şi-a regăsit aproape în întregime vigoarea luĭ minunată. Şi apoĭ dânsul posedă energia, sentimentul acela care dublează forţa... acel motor atotputernic al maşineĭ omeneştĭ care permite organismuluĭ să facă uneorĭ minunĭ.

Dânsul părăsi binişor ascunzătoarea din vie şi cu ochiul şi urechea aţintite, înaintă cu precauţiune. Nu întâlni nimic suspect, dar ce drum ! Sau maĭ bine zis, ce lipsă de drum !

Câmpiĭ, gropĭ, şosele, oribil !..

Merse astfel aproape două ore fără să întâlnească o fiinţă vie, şi în afară de câteva locuinţi pustiĭ nimic care să indice vecinătatea omuluĭ...

Toţĭ locuitoriĭ ţăreĭ aşezaţĭ între cele două armate, fugiseră.

Şi Franc strigă :

,,De ! între arbore şi scoarţă... între ciocan şi nicovală... între francezĭ şi austriacĭ... cine şi-ar fi riscat pielea ?...

,,Ah ! în sfârşit...

Exclamaţia asta a fost zmulsă de nişte urme adâncĭ carĭ arătau că un corp de armată trecuse pe acolo.

Şi zuavul, fericit, adăugă râzând :

,,Bravo !... pe aicĭ aŭ trecut tunurĭ... puştĭ... vagoane !..

,,In sfârşit !.. am o urmă şi încă bună... să ne luăm după ea.

Şi tot înaintând pe drumul cu urme adâncĭ, văzu la capătul uneĭ viĭ un baston de mareşal şi după ce îl luă, zise cu bucurie.

,,Acesta va fi un baston escelent pe care îmĭ voĭ sprijini tinereţele :

Plecă înainte şi după ce merse puţin maĭ găsi şi un pesmet, il ridică şi zise punându-l în buzunar :

,,Proviziunĭ de drum !.. am noroc :

Işĭ urmă drumul printre câmpiile devastate şi casele pustiĭ şi deodată tresări brusc. Auziĭ în dosul unuĭ tufiş o sforăitură întovărăşită de un sgomot de copite.

,,Poftim ! un cal !.. mă urmăreşte oare cineva ?

Nu ! era un cal mare, fără şea şi fără căpăstru, care păştea cu lăcomie din lucerna frumoasă în momentul când zări de zuav.

Iĭ fusese frică şi fugise. Franc îşĭ zicea cu regret :

Parodia unuĭ danţ războinic

Parodia durează până după asfinţit

In noua Zelandă e un danţ vechiŭ de războĭ numit «haka» pe care maorisiĭ — locuitoriĭ aceşteĭ insule, de rasă polineziană,—carĭ aŭ început să dispară, îl execută în anumite zile de sărbătoare.

Dăm aci în ilustraţie scena uneĭ parodierĭ a acestuĭ danţ sălbatic, executată de femeile şi tinerile fete ale războinicilor sub conducerea şefuluĭ tribuluĭ în faţa locuinţeĭ sale.

,,Un cal care şi-a pierdut escadronul... ca şi mine compania !..

,,Nenorocire că n'am putut să-l încalic !..

Tot fugind, calul se încurcă într'un hăţiş şi rămase fixat acolo.

Caporalul începu să râdă şi strigă :

— Eĭ, patruped, acum eştĭ la loc sigur şi poţĭ să staĭ acolo mult şi bine, dacă nu te-oĭ scoate eŭ...

«Dar mi-ar trebui măcar un căpăstru...

Intr'o clipă tăiă două ramurĭ de grosimea degetuluĭ cel mic, le răsuci sub picior, cum fac tăietoriĭ de lemne când leagă snopiĭ, la fasonă în formă de laţ şi zise :

— Solid ca un lanţ.... ar trage şi un tun.

Fără să piardă un moment, se îndreptă către cal, care 'l privea neliniştit cum se apropiă, dar fără să poată fugi.

Franc, la rîndul săŭ, şueră blând, evitând mişcările prea brusce.

Dînsul observă că, calul era într'o groapă şi profitând de zăpăceala luĭ, îĭ introduse în gură căpăstrul acela de fantezie...

Aoĭ, mângâindu-l pe coamă, îşĭ continuă şueratul şi sări încetişor pe cal, strigând :

— Acum aruncă-te, muşcă, fă pe dracu în patru... puţin îmĭ pasă !... şi după cum zicea generalul nostru la Malakoff, dovada cea maĭ bună că locotenentul l'a înţeles, e că punea în aplicare dictonul : Aicĭ sunt !.. Aicĭ rămân !..

Farmecul fu rupt, calul îşĭ eşi din zăpăceala sa şi începu o luptă înverşunată de apărare.

Şi asta îl făcu pe Franc să râdă.

Dar văzând că animalul se încăpăţînează din ce în ce, începu să'l lovească cu nuiaua.

Abrutizat complect, calul începu să tremure şi porni într'un galop furios.

— Bravo !.. Aşa ar fi trebuit să începĭ, şi cu chipul acesta aĭ fi evitat încasarea biciuştelor, pe carĭ de altfel le regret, căcĭ eŭ iubesc animalele...

Calul galopa cât se poate de frumos, spre marea bucurie a zuavuluĭ, care nicĭ nu se gândise la un asemenea noroc.

După o jumătate de oră, Franc se găsea în faţa unuĭ rîŭ frumos, lat şi adânc. Fără să stea pe gândurĭ, intră cn calul în rîŭ. Iată-ĭ : amândouĭ se scufundă, se ridică şi înaintează către celalt mal.

Calul înota de minune şi tăia de-a curmezişul curentul de apă caldă.

Şi Franc, pe deplin fericit de această baie improvizată, striga :

— Ah, ce apă plăcută! Aşa, bravo, Bucifal!

Trecând rîul, străbătu din noŭ câmpiile de grâŭ, de porumb, viile, canalele de irigaţie.

Liniştindu-se, calul avea un mers potolit. Trecu un drum, care mergea de la Sud la Nord, apoĭ apucă pe o altă cărare. Franc zări un cătun. El întrebă pe nişte ţăranĭ cum se numeşte. I se răspunse:

— Vesploate! staţia căeĭ ferate.

Dânsul înţelese foarte bine, căcĭ îĭ plăcuse să se ocupe cu limba italiană vorbind cu maltezii din Algeria.

— Aţĭ văzut soldaţĭ?

— Tedesci aŭ fost până erĭ pe aicĭ, aŭ trecut însă frontiera.

— Dar Francezii?

— Nu!

Franc plecă din noŭ; mergea cu greŭ, găsi un al doilea râŭ, îl trecu şi pe acela, apucă pe o altă cărare şi se mira că nu găseşte trupele franceze, carĭ eraŭ la două leghe de acolo, — când se găsi de-o dată în mijlocul unuĭ sat.

Satul se numea Cerano. Apa imensă a unuĭ râŭ se oglindea în partea dreaptă, la o distanţă de douĭ chilometri.

Era Tessinul, frontiera care despărţeşte Piemontul de Lombardo-Veneţia.

— Ceĭ din urmă aŭ plecat azĭ-noapte.

— Dar francezii?

— Am văzut nişte călăreţĭ îmbrăcaţĭ ca d-ta.

— Ah! bine, sunt de sigur vânătoriĭ din Africa.

— Numaĭ că, purtaĭ ghete, puştĭ şi caiĭ lor eraŭ alt-fel echipaţĭ.

Franc se gândi că oamenii aceia voiaŭ să-şĭ bată joc de el. Dar nu! ţăraniĭ aceştia cum se cade nu se manifestaŭ cu nicĭ o răutate. Maĭ ales cu un liberator, nu se puteaŭ purta râŭ.

El răspunse grav:

— Aiurez, saŭ acesta e adevărul?

Dar timpul trece! Dânsul primi un pahar cu vin şi declară că vrea să plece spre Tessin, să-l treacă cu orĭ-ce preţ şi să fie cel dântâĭ francez care să pună piciorul pe pământul duşmanuluĭ.

Oamenii îĭ răspunseră în grabă:

— Nu te încerca! e peste putinţă... veĭ fi asvârlit ca o pană.

— Atuncĭ ce e de făcut?

— Urcă-te puţin la Nord... veĭ găsi podul San-Martino, de acolo porneşte drumul cel mare care duce la Milan...

— Şi e departe?

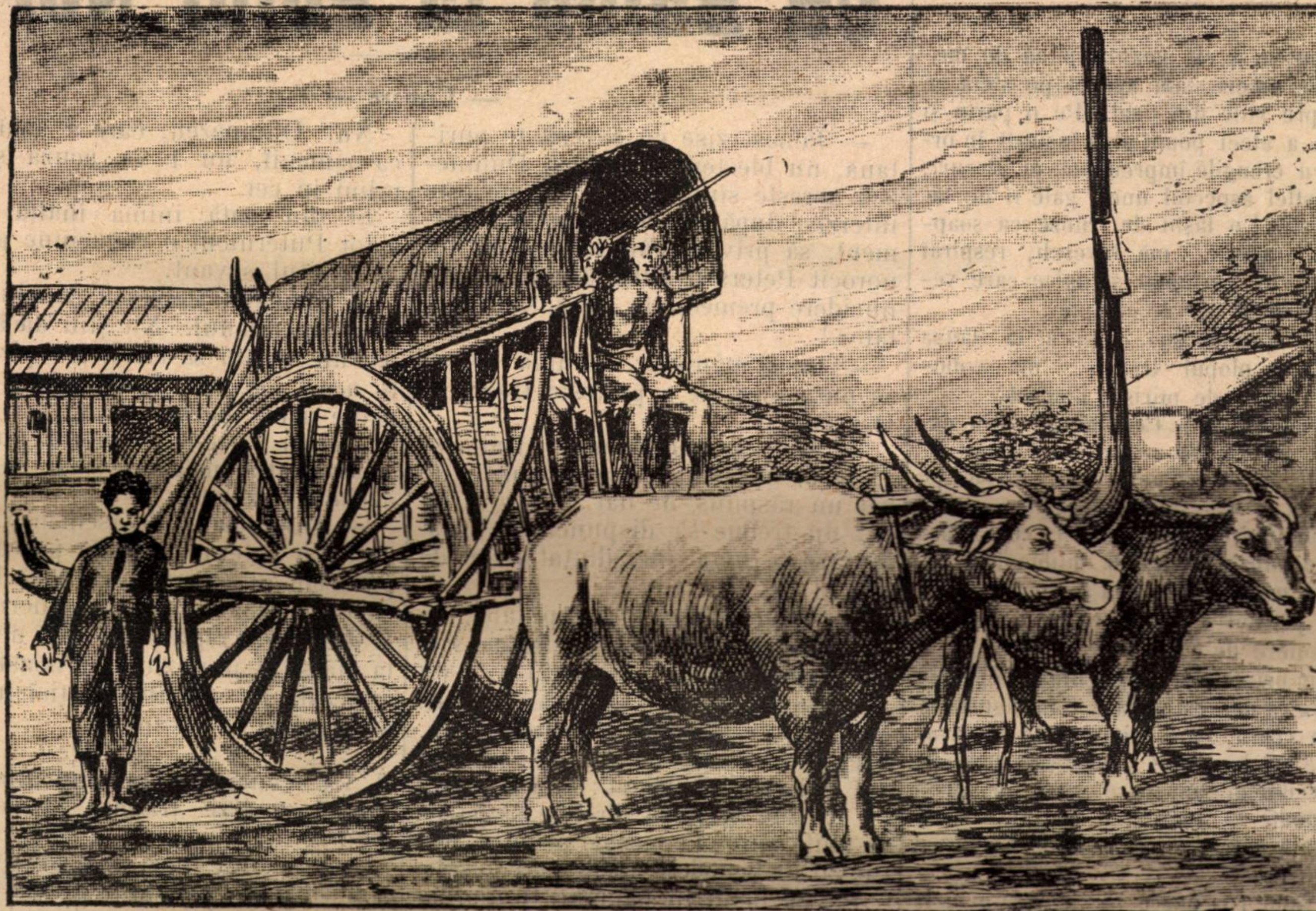
— Nu!... la o leghe de aicĭ.

„Insă austriaciĭ aŭ pus dinamită şi ne aşteptăm să sară în aer, dintr'un moment într'altul.

— Bine că ştiŭ!... mulţumesc!... mă voĭ păzi!

(Va urma).

UN CAR TRAS DE BIVOLI

Car siamez, tras de bivolĭ

In Indo-China caiĭ sunt rarĭ; prin temperatura de acolo, improprie lor şi din cauza configuraţiuneĭ generale a aceteĭ ţărĭ, eĭ nu pot fi întrebuinţaţĭ decât la foarte puţine trebĭ şi într'o măsură cât maĭ restrânsă.

Elefanţiĭ sunt utilĭ pentru transporturĭ marĭ şi pentru excursiunĭ de lux, rezervate exclusiv persoanelor «înalte»; elefantul e un animal de preţ, care are trebuinţa unor îngrijirĭ speciale. Astfel, cea maĭ mare parte dintre agricultorĭ şi căruţaşĭ îşĭ efectuiază transporturile prin ajutorul a douĭ bivolĭ înjugaţĭ la un car grosolan, pe două roate. Aceştĭ bivolĭ sunt de un soĭ comun asiatic (*Bos bubulus*), originar din India, şi parte din neamul lor trăeşte încă în sălbătăcie, prin pădurĭ şi câmpiĭ deşerte. Bivolul acesta e un animal greoĭ, timid şi de-o vigoare excepţională. El maĭ are calitatea că nu mănâncă mult şi se mulţumeşte cu cea maĭ proastă hrană de câmp.

Bivoliĭ aceştia aŭ fost domesticiţĭ în India şi Indo-China în timpurĭ imemorabile, ceea ce explică până la un punct că—după toate aparenţele, patria lor de

origină este India. Eĭ se găsesc actualmente în China, Persia, Asia Mică și aŭ fost aclimatizațĭ de aproape două veacurĭ în Grecia, Italia, Ungaria, România, etc. Carnea lor are un gust plăcut și exală un miros cald de musc ; și pentru pielea sa este prețuit, ea fiind de o rezistență remarcabilă.

Ilustrația noastră reprezintă un car siamez tras de o superbă pereche de bivolĭ.

Eĭ aŭ capul prelung, coarnele lungĭ și ascuțite, conformația picioarelor relativ fină ; iar pielea le e foarte puțin acoperită de perĭ. Carul—după cum se poate vedea—e de o construcție rustică.

Odinioară, pentru maĭ multă simplicitate, roatele eraŭ pline, adică fără spițe. Astăzĭ însă, aproape toate uneltele agricultorilor sunt importate din America și Europa.

— n. —

INIMĂ DE VÂNĂTOR

— NOTE —

Cu pușca și cu geanta plină de merinde pe umerĭ, am apucat pe aleia ce duce spre viile din deal. Pe o parte și pe alta a aleeĭ pomiĭ staŭ înșirațĭ în ordine, cu crengile împreunate pe alocurĭ, dând astfel aspectul uneĭ gale iĭ de tablourĭ viĭ. Un fâșiit de frunze ca șoaptele de dragoste, mă înveseli, respiraĭ adânc aerul parfumat și dulce care venea din toate părțile câmpieĭ.

Ajuns aproape sus, o apucaĭ la stânga aleeĭ de la plopul trăznit și mă scoborâĭ pe o vale de miriște țepoasă.

Ce singurătate ! Ce liniște ! Din depărtare par'că se auzea un scârțâit de roate de car ce suia la deal, iar sus pe povârniș, lângă alunișul verde ca trifoiul, un țăran, cu capul gol, cu cămașa albă de pânză, pătată la mijloc de brâul roșu ca macul, se ridica și se lăsa la pământ, părând ca o floare ce se înclină de o adiere de vânt ușor.

Acum orĭ-ce plăcere din oraș era pentru mine un ce nefiresc și fals. Câte figurĭ palide ca ceara, câte inimĭ triste nu și-ar fi găsit aci bucuria ! Un loc atât de liber, un aer dulce, un soare zâmbitor, ar fi făcut poate să apară, cu timpul, o pată de roșață salvatoare în obrazul ofilit al unuĭ ftizic.

Mergând cu pușca în mâinĭ, gata la orĭ-ce, rămăseĭ de odată în loc, căcĭ în fața mea se petrecu atuncĭ o scenă pe care nu o voĭ uita nicĭ odată.

Jos, la vre-o douĭ pașĭ înaintea mea, văzuĭ o potârniche cu douĭ puĭ la spatele eĭ, care la apariția mea rămase nemișcată, fixându-șĭ ochiĭ într'aĭ meĭ și întinzându'șĭ aripele la pământ; rămase astfel câteva clipe, retrăgându-se apoĭ încetul cu încetul, pînă când în sfârșit ceĭ douĭ puĭ aĭ săĭ își luară zborul către lanurile din deal. De-odată revenindu-mĭ și tocmaĭ când sărmana potârniche se pregătea și ea să zboare, eŭ descărcaĭ pușca.

Potârnichea căzu moartă, fiind ciuruită de alice drept în piept. O luaĭ de jos și o băgaĭ în geantă, încă caldă.

Soarele, ca un disc de jăratec, se lăsa majestos după creasta dealuluĭ cufundat în zare. Din depărtare se auzea sunetul trist și melodios al tălăngilor de la turmele ce se întorceaŭ din pășunile verzĭ.

O tristețe fără marginĭ îmĭ cuprinse sufletul.

M'am întors acasă. Tot drumul nu m'am gândit decât la biata potârniche care se lăsase să fie împușcată numaĭ ca să-șĭ scape puiĭ.

Dar la urmă îmĭ ziseĭ : Inima unuĭ vânător trebue să fie altfel ;—sunt prea milos.

. . . .

În lungile nopțĭ de iarnă, când staŭ cu coatele pe masă, gândindu-mă la nevoile vieții, din depărtare aud par'că un piuit nedeslușit ; tresar, rămân câteva momente cu ochiĭ țintițĭ pe o literă din carte ce 'mĭ pare îngrozitor de hidoasă și, ridicându-mă în picioare, caut să disting maĭ bine piuitul, însă el se pierde încetul cu încetul, pînă când o liniște de mormânt se lasă ca o aripă moartă pe mintea-mĭ turburată.

Aproape obosit, cad pe scaun ; apuc capul între mâinĭ și rămân astfel multă vreme. Înainte-mĭ par'că văd potârnichea de odinioară că 'șĭ cere iertare, iar eŭ, cu inima de vânător, întind pușca și o ucid.

Sărmaniĭ săĭ puĭ or fi așteptat-o multă vreme, nu știaŭ că s'a jertfit pentru eĭ și că nu o să se maĭ întoarcă nicĭ odată !

Dar de-odată acel piuit reveni iarăși, însă ceva maĭ deslușit, părând a zice : «Căutăm o mamă» !

Pun mâna la frunte și simt o picătură fierbinte ce 'mĭ cade pe mână ; mă uit... e o lacrimă !

M. Onett.

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

— James, zise cu severitate puritana, nu blestema : știĭ că Dumnezeŭ oprește sinuciderea. Or, ne este interzis, după citirea acestuĭ testament, să privim sfârșitul acestuĭ nenorocit Petersen altfel decât ca o sinucidere premeditată. E înspăĭmântător !

— Înspăĭmântător, doamnă ! — nu se putu opri de a protesta Georges. Dar fără el...

— Știŭ ce vreĭ să zicĭ... Datorim viața acesteĭ sinuciderĭ. Dar n'am de cât un răspuns de dat : *în nicĭ un caz* nu trebue să dispunem de existența care ne-a încredințat'o Cel de sus...

— Chiar spre a scăpa pe alțiĭ ?...

Miliardarul, spre a evita femeeĭ sale un răspuns ce ar fi încurcat-o, zise :

— Sărmanul Petersen, ar fi avut, ca geolog, adevărate satisfacțiunĭ, dacă ar fi ajuns aci cu noĭ, căcĭ solul e destul de bogat : iată o piatră cu reflecte argintiĭ. Trebue să fie aci și mult aur. O concesie pe acest platoŭ ar da beneficiĭ imediate, colosale.

Și, cu ochiĭ în pământ, miliardarul se adânci în examenul aceluĭ mineral.

Cristiana, tăcută și mișcată, se gândea.

Ea își reproșa că nu ghicise sufletul drept al bietuluĭ savant și nu văzuse în el de cât un blând maniac. El a știut să aleagă, spre a se scăpa de o viață care îl apăsa, momentul ca să fie de folos acelora a căror viață se anunța răzătoare și frumoasă.

Nu, Dumnezeu, care e maĭ bun ca oameniĭ, nu 'l va acuza și'l va primi în cer.

Și din toată inima înălță către a tot Puternicul o rugăciune pentru nefericitul savant.

— Sărmanul Petersen, conchise din noŭ Americanul. Nu știŭ dacă e oportun să puĭ să-ĭ ridice o piramidă în acest loc, căcĭ de sigur, nu va rămâne mare lucru după el...

— Din parte-mĭ știŭ că duce cu el admirația mea cea maĭ sinceră, declară Cristiana.

— Duce cu el, de asemenea, două cutiĭ cu pateurĭ cu trufe pe carĭ i le pusesem în buzunar când am împărțit conservele, remarcă Americanul. E destul de regretabil, căcĭ ne aflăm la sfârșitul proviziunilor noastre.

Acesta fu sfârșitul orațieĭ funebre a sărmanuluĭ savant.

* * *

La Vancuver un cunoscător al limbeĭ suedeze traduse jurnalul luĭ Andrée.

Americanul ținea maĭ ales să afle confirmarea latitudineĭ atinsă de *Patria*, înainte de a povesti pe larg ziaruluĭ «New York Herald amănuntele expedițieĭ. Dar această latitudine nu o găsi.

Andrée nu știuse până în ultimul moment la ce înălțime exactă ajunsese fiind că perduse instrumentele în condițiunĭ pe care jurnalul său nu le explica. Fixa numaĭ această pozițiune între 88° și 89° și doctorul Petersen, găsind 88°42, era la fel cu ipoteza suedeză.

Jurnalul luĭ Andrée coprindea povestirea pe scurt a nouă spre-zece lunĭ de ernare, din ziua plecăreĭ, 2 Iulie 1897, până la Ianuarie sau Februarie 1899.

Acest jurnal începea prin a fi scris zilnic, apoĭ nu maĭ avea decât note scurte din săptămână în săptămână, asta probabil din pricina monotonieĭ vieţeĭ pe banchiză, care nu maĭ putea săĭ dea materie de povestit.

Ultimele rîndurĭ, de altfel, nu aveaŭ nicĭ o dată. Nefericiţiĭ se stinseseră în lunga noapte polară, probabil în Februarie 1899, şi timpul încetase să maĭ aibă pentru eĭ aceleaşĭ împărţirĭ ca ale restuluĭ lumeĭ.

Inceputul jurnaluluĭ arăta de câtă credinţă eraŭ însufleţiţĭ că vor ajunge cu bine la sfârşitul expediţieĭ aceĭ apostolĭ.

Tot din acel jurnal reeşea că balonul « L'Aigle » trebue să fi stat în aer 30 de ore ; că mersese timp de şeasesprezece ore într'o direcţiune bună şi eă, în cele din urmă, apendicele balonuluĭ se înfipsese în ghiaţă şi imobilizase balonul.

Spre a'şĭ recăpăta libertatea, Andrée fusese nevoit săl părăsească. Uşurat în modul ăsta, balonul se urcase la 800 metri şi dând la această înălţime de un contra-curent, fusese dus spre Groenlanda.

Puţin după aceasta urmă catastrofa. «L'Aigle» începu să'şĭ piardă gazul. Andrée nu arată, nu ştie poate, căruĭ fapt s'a datorit pierderea hidrogenuluĭ.

Balonul, alergând la câţĭva metri de-asupra banchizeĭ, se ciocnise de stânca de ghiaţă ascunsă de ceaţă ; ciocnitura aruncase pe Strindberg care era de gardă pe coperişul nacelleĭ şi rupsese supapele.

Balonul se golea şi prin loviturĭ de topor aeronauţiĭ tăiaseră cablurile carĭ îl ţineaŭ de nacelă... «L'Aigle» trecea pe de asupra stânceĭ, iar Andrée scria :

4 Iulie. — «Am trecut ceasurĭ îngrozitoare în căutarea nenorocituluĭ nostru amic : de sigur că a murit căzând. Ne precede înaintea judecăţeĭ luĭ Dumnezeŭ...

«Suntem pierduţĭ.

«Nimenĭ nu va veni să ne caute acĭ, la 89 grade latitudine, unde cred că am căzut; nimenĭ, prin urmare, nu va şti că am isbutit să ajungem pînă aci, căcĭ nu pur nicĭ un teneĭ pe ceĭ doĭ porumbeĭ din urmă, pe carĭ i-am trimis îndată. De sigur că aŭ căzut şi eĭ aproape de noĭ, sub avalanşa de zăpadă care ne-a acoperit şi pe noĭ pe jumătate.

«Fără adăpostul stânceĭ de ghiaţă, ziua de azĭ ar fi fost ultima din viaţa noastră.

«Mergem să ne săpăm mormântul».

După două zile :

6 Iulie. — «Am explorat din noŭ împrejurimile, am strigat, am tras focurĭ spre a regăsi pe Strindberg, dar în zadar. Acum zăpada care cade în abondenţă de sigur că l'a acoperit. Dumnezeŭ să-ĭ aibă în paza luĭ sufletul, care precedându-ne în eternul repaos, va putea să obţină de la Atotputernicul îndulcirea ultimelor noastre zile» !

Grota este săpată. Naufragiaţiĭ înfig la intrare drapelul suedez.

Incep viaţa de iernare în toată monotona eĭ tristeţă.

Din fericire aŭ două puştĭ şi muniţiunĭ ; eĭ omoară câţĭ-va urşĭ nu fără a se expune să fie devoraţĭ de o ursoaică căreia iĭ furase puiul.

Cu toate că nu maĭ spera nimic, pasiunea descoperirilor îl atrăgea încă pe Andrée şi în cursul luneĭ Septembrie, 1898, el atacă banchiza spre a săpa puţurile carĭ trebue să conducă la Oceanul arctic.

Şi deşi luaseră toate precauţiunile de a se lega cu sforĭ, Fraenkel dispare în apă, ajungând la ultima pătură de ghiaţă, la 3 m. 50 adâncime. Andrée îl scoate afară, dar tovarăşul săŭ contractă o pneumonie care complică maĭ mult atacurile de scorbut.

Fraenkel nu se maĭ face bine : el moare în cursul luneĭ Octombrie, 1898.

18 Octombrie.—«Nu am nicĭ curagiul, nicĭ forţa să târăsc afară cadavrul sărmanuluĭ meŭ tovarăş,—scrie Andrée; i-am citit ultimele rugăciunĭ : va trebui săl îngrop în acel puţ pe care l'am săpat în mare ; dar singurătatea în care mă voiŭ afla mă înspăimântă.

Pentru că frigul împiedică descompunerea, îl voiŭ ţine lângă mine, în sacul săŭ de piele şi 'mĭ voiŭ închipui că doarme.

Dacă s'ar putea ca şi somnul meŭ să fie tot aşa de liniştit ca al săŭ !..

21 Octombrie. — «M'am târât pînă la marginea puţurilor noastre, deschise în Oceanul Glacial. Am scufundat plumbul sondeĭ adusă de noĭ : 2500 metri, fără să ajungă fundul !

«Aceasta va fi ultima mea experienţă, căcĭ simt că nu maĭ am putere şi moartea o să sosească înainte de sfârşitul conservelor.

«Incă o lună, poate două !

«Doamne, dă'mĭ forţa necesară spre a privi fără groază singurătatea dureroasă în care o să mă sting» !

Pe urmă sunt frase fără dată :

«Nemişcarea luĭ Fraenkel mă înspăimântă !..

«Şi cu toate acestea îmĭ pare că văd lucirĭ în fundul orbitelor sale.

«Doamne, e posibil ca morţiĭ să vie să ajute pe ceĭ viĭ în trecerea în altă viaţă ?

. . . .

«Am mâncat astă-zĭ ultima cutie cu conserve. Nu maĭ e de cât o singură lumânare... Voĭ economisi-o cât maĭ mult posibil...

«Dar ce de fantome în această obscuritate !

. . . .

Am avut o revoltă, un acces de disperare gândind la aĭ meĭ...

«Trebue să fim aproape de sărbătorile Crăciunuluĭ. N'am maĭ socotit zilele. Imĭ pare că am dormitat mult timp...

«Crăciunul !.. In toate casele şi bordeele e bucurie.

«In patrie, chiar zăpada e veselă şi ghiaţa nu întristează !..

«Pentru ce am părăsit toate acestea ?

Pe urmă urmează fraze nesfârşite :

«Nu maĭ am lumină...

«Şi cu toate acestea grota îmĭ apare câte odată destul de luminoasă. Halucinaţiunĭ, fără îndoială !..

«Adio, Suedie iubită !.. Adio la toţĭ !

«Doamne, primeşte-mă şi acordă'mĭ ertarea eternă !»

Ochiĭ Cristianeĭ eraŭ scăldaţĭ în lacrămĭ, citind aceste din urmă liniĭ, scrise de o mână tremurătoare. Se gândea că aceeaşĭ soartă se putea să o aibă şi eĭ, dacă energia luĭ George Durtal nu i-ar fi smuls de la o moarte spăimântătoare.

*

In New-York asistară la o serată splendidă dată de miliardarĭ în onoarea luĭ sir James Elliot.

La plecare, ceĭ doĭ tinerĭ se urcară în automobilul luĭ mistress Elliot, şi câte-şĭ treĭ reintrară în otelul miliardaruluĭ.

Găsiră pe consulul Franţeĭ, aducătorul uneĭ hârtiĭ oficiale din partea ministruluĭ de războĭ francez, transmisă prin intermediarul Afacerilor streine, la adresa locotenentuluĭ Durtal, din batalionul aerostatierilor militarĭ.

Primind plicul pecetluit tânărul ofiţer de geniu, avu un surâs de bucurie. Aceasta era legătura restabilită între şefiĭ săĭ şi el.

Era reîntrarea sa în armată, şi Cristiana se aplecă spre a citi textul primelor cuvinte elogioase, care printr'o atenţie delicată a ministruluĭ arăta reîntoarcerea naufragiaţilor pe pământul Franţeĭ.

Tânărul ofiţer se făcu galben ca ceara.

— George, ce aĭ ?

Era un ordin pentru locotenentul aerostatier Durtal, de a compare în faţa consiliuluĭ de războĭ, spre a da socoteală de perderea aerostatuluĭ militar al căruĭ şef eventual fusese.

Miliardarul interveni în acel moment şi nu putea crede că e adevărat.

«Asta înseamnă să deviĭ antimilitarist», declară el. «Voĭ interveni pe

lângă ambasadorul Statelor-Unite ca să nu ţi se întâmple nimic».

George Durtal îl linişti explicându'ĭ că din cauza celor ce se petrec în marină, e chemat înaintea Consiliuluĭ de răsboĭ ; orĭ-ce comandant de bastiment care îşĭ perde vasul, chiar dacă şi-a făcut datoria luptând eroic ca să'l scape, trebue să treacă pe aci. Foarte adesea, el pleacă felicitat de Consiliu şi în aplausele camarazilor săĭ.

— Să sperăm că se va întâmpla astfel de data asta, murmură sir Elliot... De alt-fel, a fost o surpriză destul de frumoasă, primul cuvânt de bună venire pe care îl primeştĭ dela guvernul vostru. Curioasă ţară !

La 28 Octombre, ceĭ doui tinerĭ se îmbarcară pentru Franţa. Sir Elliot şi soţia sa se despărţiră de eĭ cu semnele celeĭ maĭ viĭ afecţiunĭ, promiţându-le formal că vor veni la Andevanne, spre a asista la cununia lor.

In momentul despărţireĭ, sir Elliot scoase un carnet de cecurĭ.

Insemnă pe câte-va maĭ multe cifre şi i le întinse tânăruluĭ om.

Două milioane cincĭ sute de miĭ de leĭ.

Şi cum Georges Durtal încremenit, se da înapoĭ :

— «Nu-mĭ poţĭ refuza această sumă, zise Americanul. Promisiunea a fost făcută în momentul când mi-aĭ scăpat viaţa. Refuzând, mă veĭ sili să depun această sumă pe numele d-tale la una din băncile Franţeĭ.

Şi adăugă râzând :

— Numaĭ că am făcut o greşală, pentru că de acum înainte o să aveţĭ o pungă comună, ar fi trebuit să vă opresc 200 livre, adică 5000 leĭ pentru cele două prinsorĭ de câte 100 livre pe care vi le-am câştigat ; una d-tale, trebue să-ţĭ aducĭ aminte, când ne-am prins dacă ne vom maĭ întoarce în Europa.

— Adevărat, zise ofiţerul; uitasem.

— Cealaltă d-reĭ de Soignes cu privire la înălţimea stânceĭ de ghiaţă.

— Dar nicĭdecum, interveni la rândul săŭ mistress Elliot ; pe acela l'aĭ perdut, James.

— Cum ! Dar d-şoara a trebuit să recunoască singură că stânca de ghiaţă avea pe jumătate înălţimea statueĭ *Libertăţeĭ de Bartholdi !*

De altfel se poate vedea cu ochiul liber de aci : priviţĭ bronzul enorm, stânca noastră nu'ĭ ajungea nicĭ la mijloc.

Şi miliardarul arătă la intrarea portuluĭ din New-York statuia superbă, care cu braţul ridicat într'un gest splendid, înalţă făclia sa la 46 metri deasupra stânceĭ pe care se află aşezat.

*

Cum să descriŭ cuvintele viĭ şi impresionante care primiră pe ceĭ doĭ tinerĭ la sosirea lor în Havre, unde părinţiĭ lor, generalul guvernor din Verdun, comandantul Tuffier al *Patrieĭ*, directorul şcoaleĭ de aerostaţie şi numeroşĭ camarazĭ îĭ aşteptaŭ?

Insufleţirea care aruncă pe Christiana în braţele părinţilor săĭ fu din acelea care nu se pot descrie şi când tânăra fată prezentă mameĭ sale pe acela care o iubea şi pe care voia să-l facă logodnicul săŭ, lacrămĭ de înduioşare curseră din ochiĭ tuturor.

Toată lumea recunoştea că o parte din succesul expediţieĭ se datora curagioaseĭ fete care a ştiut să se arate franceză de rasă şi să insufle eroismul în jurul eĭ.

Astfel, când fu celebrată în mica biserică din Andevanne căsătoria Cristianeĭ de Soignes cu Georges Durtal, era în jurul tinerilor maĭ mult decât afecţia rudelor şi prietenilor, maĭ mult decât felicitările şi surâsurile persoanelor oficiale. Se vedea emanând din tot ţinutul, ca un ocean imens de gratitudine călduroasă de care Franţa a fost în totdeauna darnică faţă de aceĭ carĭ aŭ lărgit câmpul glorieĭ sale.

* * *

Fu o adevărată afacere sensaţională atuncĭ când George Durtal compăru înaintea camarazilor, ajunşĭ acum judecătoriĭ săĭ, spre a răspunde de pierderea *Patrieĭ*.

Sir Elliot şi soţia sa, care veniseră să asiste la cununia tinerilor lor prietenĭ, prelungiseră şederea lor în Franţa spre a aduce ofiţeruluĭ, în faţa tribunaluluĭ militar, mărturia admiraţieĭ şi recunoştinţeĭ lor.

Ordinul de dare în judecată al luĭ George Durtal nu viza conduita sa în momentul înălţăreĭ aerostatuluĭ, căcĭ autoriĭ atentatuluĭ fuseseră arestaţĭ când treceaŭ frontiera Luxemburguluĭ, graţie telegramelor telefonice trimise din Andevanne la toate poştele vămeĭ.

S'a dovedit atuncĭ cu mirare că aceĭ răŭ făcătorĭ nu eraŭ străinĭ, ci anarhişti francezĭ punând în practică cele maĭ detestabile încercărĭ antimilitariste. Eĭ eraŭ în număr de treĭ şi aşteptaŭ acum să compară înaintea judecătorilor.

Dar atentatul lor nu avu rezultatul pe care îl speraŭ : *Patria* fusese scăpată !

Şi dacă acum era perdută pentru Franţa, era pentru că ofiţerul care devenise şeful responsabil ,,crezuse că va putea, — zicea actul de acuzare — să schimbe destinaţia sa, spre a întreprinde, fără ordin şi fără autorizaţie, o călătorie, de unde avea toate şansele să nu se maĭ întoarcă».

Acesta era punctul pe care se rezema comisarul guvernuluĭ, spre a cere, nu condamnarea luĭ George Durtal la o pedeapsă oare-care, dar un blam motivat, bazat pe principiul ierarhic.

Blamul va fi atenuat cât va fi posibil maĭ mult prin manifestaţia admirativă a ţăreĭ întregĭ, dar «trebuia o sancţiune — conchidea ministerul public—căcĭ nu era maĭ puţin adevărat că dacă războiul ar fi izbucnit a doua zi, Franţa ar fi fost privată de unul din principalele elemente de apărare, pentru că *Patria* No. 2 era perdut cu desăvârşire».

— Nu e pierdut ! — zise avocatul luĭ George Durtal, ridicându-se în mijlocul emoţiuneĭ generale. Iată telegrama care a sosit erĭ seară din Fort-Yukon, teritoriŭ în Alaska :

«Cu plăcere vă anunţăm că nacela «Patrieĭ» a fost găsită intactă de eschimoşĭ. Negrul care se afla în ea a fost scăpat la timp. Vom expedia nacela şi pe negru la adresa voastră la Paris, cu vaporul ce se opreşte luna viitoare la Port Michel».

Guvernorul Alaskeĭ
(Fort Yukon)

Cu toată solemnitatoa loculuĭ, aclamaţiunĭ frenetice isbucniră în incinta consiliuluĭ de războĭ şi preşedintele, cedând şi el entuziasmuluĭ general, nu încercă să le oprească.

Considerentele judecăţeĭ, achitând pe Georges Durtal, conţineaŭ, în urma elogiilor călduroase la adresa sa, un ordin de a achita datoria de recunoştinţă a ţăreĭ contractată faţă de unul din ofiţeriĭ săĭ ceĭ maĭ curagioşĭ.

— A trebuit să fie un negru ca să aibă viaţa aşa de tare,— zise Americanul tânăruluĭ ofiţer când eşeaŭ de la consiliul de răzuoĭ ; un alb nu s'ar maĭ fi întors.

— Pentru că Bob soseşte aci cu balonul, trebue să'l laşĭ la noĭ—zise Cristiana ; îl vom opri la Andevanne. George, care l'a pescuit, va deveni «excelentul stăpân».

— Nu cunoştĭ negriĭ, doamnă. «Excelentul stăpân» voiŭ fi tot eŭ, care l'am aruncat în apă. Această rasă nu apreciază decât mâna care ţine biciul. Cât despre mine, vi'l cedez din toată inima.

«Dar trebue ca bărbatul d-tale să îmĭ acorde o compensaţie, obţinând de la inginerul Julliot să vie fără întârziere să'mĭ construiască un dirigiabil «Polul-Nord». Contam absolut pe el şi'ţĭ închipuĭ mirarea mea...

— Ţi-a refuzat oferta ?

— De unde ştiĭ ?

— Mi-a spus chiar el.

— I-am făcut propunerĭ excelente. Preferă însă să rămâe în atelierele Lebaudy, unde a început primele sale lucrărĭ şi unde are tot ceĭ trebue spre a se perfecţiona. Compatrioţiĭ voştri nu sunt decât nişte sentimentalĭ.

— O să trădez un secret dându-ți explicația adevăratuluĭ refuz, sir James: «Polul Nord» se va construi în Franța. D. Julliot e la Moissons pentru începutul lucrărilor și acesta e un balon francez care de astădată va merge la Pol. Mi se pare că este mult maĭ cinstit să spun adevărul.

Americanul păru contrariat.

— Și eŭ care voiam să fac o nouă prinsoare că voiŭ merge la Pol cu balonul anul viitor! — murmură el.

— Eĭ bine, sir James, poțĭ merge în balonul d-luĭ Lebaudy. Mă însărcinez să'țĭ rezerv un loc.

Dar miliardarul clătină din cap.

— Nu, zise el, această soluție e nedemnă pentru marea Americă... Voiŭ căuta un alt inventator, Capazza, de exemplu, al căruĭ balon lenticular mi-a părut de o ingeniositate remarcabilă. Saŭ voiŭ încerca încă cu aviatorul fraților Wright; el poate purta patru persoane și nu e la discreția hidrogenuluĭ...

— Adevărat, sir James, dar e la discreția heliceĭ, și e acelaș lucru.

— Cine nu riscă, nu are nimic, zise miliardarul. Trebue cu orĭ-ce preț ca drapelul înstelat să fie înfipt întâĭ acolo, și va fi. Ura! Trăiască America liberă!

Și mistress Elliot luă Biblia spre a găsi în cartea profetuluĭ Isaïa vre-o prezicere în bine.

* * *

Cincĭ lunĭ în urma judecăreĭ procesuluĭ luĭ George Durtal, tînărul ofițer lua în posesie, ca căpitan noul săŭ comandament și acel comandament era al «Patrieĭ» No. 2, al «Patrieĭ» smulsă din valurile Oceanuluĭ glacial, armată cu helice nouĭ, carĭ străluceaŭ la soare, și reparată cu totul.

Când falnicul aerostat fu imobilizat în alveola sa provizorio, Cassagne, săpătorul gardeĭ, se urcă în nacelă și gândindu-se că soția comandantuluĭ săŭ nu va întârzia să vie să se așeze, acoperi cu grije banca din spate cu un covor frumos.

Toată lumea se îndreptă spre castel unde fu servită masa.

Bob Midy servea; el nu părea că regretă pe «*excelentul stăpân*», căcĭ făcuse deja cunoștință cu oare care cantitate de țuică din marca Lovraine și pe care o găsea superioară wiskyuluĭ și creerul săŭ slab de negru uitase baia prelungită provenită din cauza bețieĭ; în acelaș timp instinctul săŭ îl făcea să prevadă o indulgență fără marginĭ la nouiĭ săĭ stăpânĭ.

Inainte de a se sfârși masa, George Durtal și Cristiana se furișară fără sgomot.

Amândouĭ voiaŭ să maĭ reinoiască impresiile care precedaseră minutele tragice când balonul se înălțase cu eĭ în noaptea tăcută, și prin poteca umbroasă care conducea la râŭ, plècară amândouĭ ținându-se de braț.

Ajunșĭ aproape de «Patria» coborâră panta.

George ghicise gândul Cristianeĭ, el de asemenea voia să se maĭ urce în nacelă unde petrecuseră ceasurĭ de neuitat în frig și tempestă.

Cristiana nu se gândea de loc.

Fică de rasă mândră, se aflase într'o zi în fața uneĭ opere marĭ care o tenta și lăsase să vorbească în ea vocea secolelor.

Ea fusese eroică fără să se gândească ce va fi în urmă.

Acum iubea, și era o altă voce pe care o asculta, aceea a strămoșilor și carĭ îĭ spuneaŭ să păstreze cu mare băgare de seamă o fericire venită așa de departe.

Ora eroismuluĭ, care sună așa de rar pentru femee, trecuse. Aceea a amoruluĭ, care îĭ umplea viața, venise...

Primăvara înverzise tot câmpul. Era o zi ca aceea când se văzuseră pentru prima oară, ea extaziată în fața aparițieĭ balonuluĭ gigantic, el subjugat de farmecul uneĭ atracțiunĭ nespuse.

Pe urmă o vedenie se interpunea între ea și aerostat, aceea a uneĭ movilĭ de zăpadă unde ședeau lungițĭ în lințoliul lor înghețat, ceĭ doĭ adevărațĭ «Robinsonĭ aĭ aeruluĭ», pasageriĭ de pe «Aigle», martiriĭ Poluluĭ, și o lacrimă străluci sub lungile sale gene.

George Durtal simți acea lacrimă picându'ĭ pe mână și îngenuchiă numaĭ de cât.

— Cristiano, scumpa mea, plângĭ!..

— Rămâĭ așa, George, zise ea... să ne rugăm pentru Andrée, vreĭ?

Și reintorcându-se spre castel, strânsă lângă el, fericită, ea murmură încă, cu ochiĭ perduțĭ în depărtare.

— Sărmanul Andrée!..

SFÂRȘIT

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititoriĭ noștri că vom publica orĭ-ce articole interesante prin viitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în țară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcțiuneĭ «**Ziaruluĭ Călătoriilor**», *strada Brezoianu, 11, Bucureștĭ.*

Anul XII. —No. 675. 10 BANI IN TOATA ȚARA Mercurĭ, 14 Aprilie 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 5.—Pe un an în toată țara
« 2.60 « 1/2 « « « «

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

PELERINII LA BETHLEEM. — (Vezĭ pag. 4264).

BETHLEEMUL

Reprezintaţi-vă în imaginaţie locurile istorice cele maĭ celebre şi veţĭ vedea pe fie-care din ele îmbrăcând într'un fel saŭ altul o culoare. Locurile carĭ aŭ ilustrat marile victoriĭ vă vor apare ca iluminate de soare; cele carĭ aŭ fost martore unor dezastre imense vă vor apare ca acoperite de un vast linţoliu de sânge.

Istoria şi legenda ne-aŭ povestit prea de numeroase orĭ despre naşterea copiluluĭ Isus pentru ca cititorul care întâlneşte cuvântul Bethleem să nu vadă desfăşurându-i-se, în paloarea uneĭ noptĭ răcoroase şi plină de stele, o perspectivă câmpenească unde rătăcesc păstorĭ şi turme, ale căror umbre formează pete mişcătoare pe pământul argintat de lună.

La 8 kilometri de acolo, Ierusalimul doarme în puternicele luĭ ziduri. Locul de supliciu e aproape de locul naştereĭ, melancolic şi acesta.

Bethleem, al căruĭ nume înseamnă *casa păineĭ*, se numea în secolele îndepărtate, Efrata, Fertila adică. E un pământ fermecător şi dulce unde se desfăşoară cele maĭ poetice egloge ale timpilor biblicĭ.

La Bethleem trăi Iacob, tatăl a douĭ-spre-zece fiĭ şi strămoşul celor două-spre-zece triburĭ. In faţa simpluluĭ şi anticuluĭ mormânt al femeeĭ sale Rachela, călătorul din timpul secoluluĭ al optulea putea să atingă cu mâinile sale amintirea pipăibilă a aceleĭ patriarhale epocĭ când nu era alt Stat de cât familia, alt şef de cât tatăl, altă lege de cât pietatea filială.

Tot la Bethleem David, marele rege şi marele poet, fu uns de către Saul. In ce priveşte naşterea luĭ Isus ştim istoria: cum s'a născut Isus în staulul de vite, cum păstoriĭ aŭ descoperit locul naştereĭ, călăuzitĭ de stea, cum aŭ venit ceĭ treĭ craĭ aducând darurĭ, într'un cuvânt toată simplitatea, candoarea virginală a uneĭ noptĭ calme şi frumoase spre a primi pe viitorul Semănător al bunătăţeĭ şi al iubireĭ.

Astă-zĭ Bethleemul este tot pe colina sa de unde se văd în vale, sădiţĭ pe terase în rândurĭ, măslinĭ. Se maĭ vede de acolo muntele Francilor, aşa numit de pe timpul cruciadelor, şi munţiĭ Moab, aşa de albaştri că par'că aŭ furat tot azurul ceruluĭ.

Micul oraş care se numeşte acum Beit-Lahm, numără treĭ miĭ de locuitorĭ. Sunt musulmanĭ, creştinĭ de rit armean, grec saŭ latinĭ. Se găsesc de asemenea evreĭ.

Şi acest poetic orăşel îşĭ ţine viaţa cu numeroşiĭ pelerinĭ carĭ vin la biserica Naştereĭ, zidită de împărăteasa Elena, mama luĭ Constantin cel Mare, pe locul staululuĭ unde s'a născut Hristos. Biserica este înconjurată de grădinĭ carĭ iĭ acoperă aspectul exterior. Ea are forma uneĭ crucĭ. Partea superioară şi braţul drept aparţin grecilor. Armeniĭ aŭ braţul stâng iar latiniĭ posedă grota Naştereĭ.

Biserica are cincĭ naosurĭ: unul, cel maĭ mare, este egal în lărgime cu celelalte patru.

Edificiul nu are boltă iar acoperişul e de lemn de cedru.

Biserica nu are de cât o uşă, aşa de joasă că i se zice *gaura aculuĭ*. Bărbaţiĭ ca şi femeile trebue să se plece ca să intre. Această uşă se deschide într'un vestibul obscur pe care vizitatoriĭ, ce nu voesc să-l treacă aplecându-se, îl străbat în genunchĭ.

Afară de pelerinĭ, biserica Naştereĭ este vizitată de mame care vin cu copiiĭ lor. Credincioşiĭ poartă tot-d'a-una o lanternă aprinsă, ca simbol al omuluĭ ce-a apărut acolo spre a lumina lumea.

Soldaţĭ musulmanĭ fac de gardă la intrare şi primesc pe pelerinĭ cu un surâs de fericire.

C. Arg.

DIN DEŞERTUL SAHARIAN

Tuaregiĭ, aceştĭ nomazĭ de rasă berberă, răspândiţĭ în toată Sahara de la Sud-Alger până la malurile Nigeruluĭ şi ale Tombukt-uluĭ, carĭ îşĭ acoperă faţa, lăsând liberĭ numaĭ ochiĭ pe după valul aşa de caracteristic numit „litham", sunt de o bravură proverbială. Aŭ ca arme o lance lungă de fer şi o sabie dreaptă cu două tăişurĭ, la carĭ se maĭ adaugă un cuţit cu teacă.

Pentru ca să se apere, eĭ poartă o pavăză mare, ascunsă în piele de antilopă. O ast-fel de armătură face dovada unuĭ curaj mare, căcĭ spre a întrebuinţa pavăza — vitejiĭ trebue să se lupte corp la corp.

Tuaregiĭ dispreţuesc armele de foc, arme de trădare, cum zic eĭ.

De cât-va timp aŭ început câte uniĭ din eĭ să poarte puştĭ, dar majoritatea se încred tot în braţele lor prăfuite şi arse de soare.

Dar bravura lor Tuaregiĭ şi-o arată şi în faţa fiarelor sălbatice, în faţa leuluĭ de pildă, — regele temut al deşertuluĭ, care nu se fereşte să atace în faţă pe ori-care vânător saŭ drumeţ cât de viteaz.

Leul este un jefuitor, ca şi nomadul; ca şi el, are, în imensităţile Sahareĭ, terenurile sale de umblat, şi chiar războinicilor Tuaregiĭ le atacă şi le jefueşte caravanele, saŭ se leagă de oile triburilor rivale; regele nisipurilor se aruncă în mijlocul turmelor de antilope şi de gazele, sfâşiindu-le. Când devine bătrân, însă, el nu maĭ are putere să fugărească animalele maĭ marĭ şi decĭ se retrage însuşĭ de la întreprinderile maĭ grele.

Tuareg-ul nu este numaĭ brav, el este şi mândru când are un duşman de temut; el îl provocă atuncĭ, îl sfidează şi dese-orĭ îl birue.

In Adrar-ul Iforass-ilor, de exemplu, pe care locotenentul Cortier l-a explorat timp îndelungat în cursa sa măreaţă de călătorie prin Sahara, împreună cu căpitanul Arnaud, acest întreprinzător ofiţer, plecând pentru o nouă şi mare exploraţie Saharianǎ, a auzit din gura războinicilor Tuaregĭ istorisirĭ carĭ daŭ o dovadă precisă de extraordinarul lor sânge rece pe care şi-l păstrează chiar în faţa celor maĭ teribile şi maĭ puternice dintre animale.

Leiĭ sunt numeroşĭ în regiunea Adraruluĭ. Locotenentul Cortier, călătorind într'o noapte pe lângă Dourit, auzi răcnetul leu'uĭ şi în urmă chiar mersul său; el 'l zări apoĭ limpede silueta neagră depărtându-se spre vârful stâncilor. Comunicând celorlalţĭ tovarăşĭ aĭ săĭ, eĭ se reuniră cu toţiĭ pentru a vâna leul.

Altă dată, Mohammed Ferzou, nepotul maĭ mare al şefuluĭ tuturor Iforass-ilor, Illi, şi viitorul săŭ succesor, fu eroul uneia din aceste lupte grozave şi neegale, în care o lovitură rea pune omul sub ghiarele şi în fălcile animaluluĭ feroce.

Mohammed Ferzou se găsea în cortul săŭ când un sclav veni şi-ĭ zise:

— «Stăpâne, un leŭ a omorât una din cămilele tale».

Linişlit Mohamed Ferzou se duse spre unul din tovarăşiĭ săĭ care era în cortul săŭ şi-ĭ zise:

— «Vino, să mergem la el»!

Dar acesta, maĭ puţin curajos, nu se simţea aşa dispus ca să încerce aventura.

— «Vino, iĭ zise viitorul şef al Iforass-ilor, să n'aĭ teamă, tu nu te veĭ apropia de leŭ, eŭ o să-l ucid, şi tu nu veĭ face nimic de cât să te uiţĭ».

Eĭ plecară. Când ajunseră lângă pădurea în care sclavul spusese că era leul, eĭ se puseră la pământ,

Mohamed Ferzou merse spre pădure, ţinând într'o mână pavăza sa şi în cealaltă spada. La fie care pas, el bătea pavăza sa pe genunchĭ scoţând un strigăt sălbatec; după puţin timp leul eşind

din desiș se îndreptă spre adversarul său. Dar el proptindu-se pe pământ, întinse pavăza spre gura leuluĭ, care și înfipse adânc ghiarele uneĭ labe de ale sale în ea; uimit de vioiciunea leuluĭ, Mohamed trase o lovitură puternică de spadă peste cele două picioare din urmă ale leuluĭ, retezându-i-le.

Fără să isprăvească, Mohamed Ferzou retrase pavăza și chemă pe tovarășul său; acesta veni și deplânse pe învins, care se trăgea pe pământ, neputincios și mut, și cum numaĭ el singur avea pușcă, glonțul acesteia, cea din urmă lovitură, scurtă chinul leuluĭ — omorându-l.

Trad. de E. G. Anast.

MASCA NEAGRA

I

Jac Martinet poseda, pe vremea când s'a desfășurat interesanta și tragica acțiune din această ciudată istorie, o mare distilerie de parfumurĭ la Lyon, un oraș care nu se poate zice că e lipsit de industriĭ, și prin urmare nicĭ de figurĭ remarcabile de comercianțĭ cum era de pildă Martinet. La vârsta când un altul începea să-șĭ întrezărească un viitor frumos, d-nul Jac era în plăcuta pozițiune de a se interesa de viitorul altora, căcĭ de al său avusese grije tatăl luĭ care îĭ lăsase rotunda sumă de un milion, capital foarte înțelept pus de Jac în industria parfumurilor care era foarte înfloritoare pe acea vreme.

Ca fizic, industriașul nostru, nu avea clasica capacitate corporală ; din potrivă: era foarte subțire și foarte înalt. Caracterul luĭ era din cele maĭ ciudate: puțin vorbăreț, considera ca cea maĭ delicioasă plăcere să-șĭ zugrăvească propriile și barocele luĭ reclame. Singurul luĭ cusur era frica. Era fricos ca un șoarece, și ar fi căzut jos dacă cine-va ar fi intrat în odaia sa fără să-l previe.

Nu se poate ști sigur prin ce împrejurărĭ Martinet era prieten foarte bun cu Gloscow, și nicĭ grație căror calitățĭ acest Gloscow era șeful uzineĭ, de și el toată ziua stătea cu nasul în studiĭ filologice și nu se pricepea de loc în botanică, ceea-ce de sigur i-ar fi fost foarte necesar în serviciul pe care îl ocupa.

De altfel acest lucru părea fără importanță de oare-ce uzina își merita milionul pus în imensele'ĭ alambicurĭ. De treĭ anĭ de când funcționa uzina cu Gloscow, capitalul se împătrise, ceea-ce făcea pe Martinet să spue ficeĭ sale singura frază pe care aceasta o auzea toată ziua :

— Francina, eŭ valorez un milion, însă Gloscow prețuește treĭ.

Restul zileĭ Francina stătea închisă, având drept distracție un câine „terranuova", Medor, o pisică, Clotilda, un papagal mut, precum și un număr incalculabil de reviste din cele cincĭ părțĭ ale lumeĭ, depuse pe toate mobilele, pe măsură ce soseaŭ după o o minuțioasă frunzărire din partea distilatoruluĭ. Pentru nimic în lume el nu ar fi schimbat viața fiiceĭ sale în camera căreia nu intrase soarele de 6 anĭ de zile... Nu trebue să se creadă pentru asta că Francina stătea într'un cavoŭ. Din potrivă, lumina era admirabil furnizată de un șir de lămpĭ electrice, dibacĭ ascunse în zid, iar ventilarea prin niște agreabile și nevăzute ventilatoare. Era, în puține cuvinte, o viață artificială. De câte orĭ Francina dorea natura d-nul Martinet încrunta din sprâncene, și când fiică-sa stăruia, el ridica pumniĭ osoșĭ strigând înăbușit :

— Tu nu știĭ... Oh! nu știĭ...; apoĭ își punea pumnul în gură înăbușindu-șĭ regulat urmarea frazeĭ și frunzărea de la început toate revistele ca și când ar fi fost un mijloc de a-șĭ descărca nerviĭ.

In urmă verifica complicata instalație de electricitate și pleca după ce maĭ arunca o ultimă privire asupra camereĭ.

Situația aceasta era, de sigur, departe de a mulțumi spiritul din nenorocire (in o asemenea împrejurare) vioĭ al Francineĭ, care dorea din toată inima o viață regulată, nu una făcută pentru oamenĭ cu mecanism și fără inteligență. Probabil însă că tocmaĭ inteligența raținală cu care era înzestrată o făcea să caute pe cât posibil să se acomodeze feluluĭ de traĭ impus, nu fără să viseze în adâncul sufletuluĭ eĭ un cer maĭ senin și, cine știe, și doĭ ochĭ maĭ seninĭ de cât ceĭ posomorâțĭ aĭ tatăluĭ săŭ.

De alt-fel Francina știa aproape toate punctele globuluĭ, însă n'avea nicĭ cea maĭ mică idee de ce era în jurul eĭ, nedându-i-se absolut nicĭ o relațiune.

Era, fără îndoială, într'o situație destul de ciudată.

Deși d-nul Martinet venea în fie-care zi la orele 6 seara, se întâmplă că veni odată la orele 4 cu câte-va reviste... Francina dormea pe canapeaua eĭ și n'a auzit pașiĭ tatăluĭ eĭ care avu grija să umble încet.

Când ajunse însă în dreptul ușeĭ, se ridică și îl strigă.

Tată săŭ, care era probabil grăbit, puse un deget pe buze și se departă...

Intre cele două numere de la mijloc se afla o frumoasă heliogravură reprezentând un cap frumos de bărbat.

Partea caracteristică a heliogravureĭ era, că ochiĭ și nasul eraŭ încadrațĭ într'o elegantă mască neagră.

Ca să fim dreptĭ, trebue să recunoaștem că Francina, fiind în imposibilitate de a cunoaște cutele viețeĭ, rămânea cu înăscuta natură sentimentală a femeiĭ, natură nezdruncinată de nicĭ o împrejurare. Prin urmare frumosul cap de bărbat ațâțase oare-cum mintea feteĭ, maĭ ales că era în plus și acea mască. Deși tatăl său de sigur văzuse și el acea heliogravură, Francina cu o mișcare instinctivă o luă și o ascunse sub perna de mătase brodată de pe canapea.

Apoĭ se apucă să citească numerile aduse.

La orele 6 tatăl său intră pentru a doua oară cu alte reviste în mână și Francina dădu dovadă de o mare distracție uitând cu desăvârșire să-ĭ mulțumească pentru îndoita atențiune din acea zi.

Martinet repetă ca de obiceĭ că Gloscow prețuia 3 milioane și începu să frunzărească tot vraful de reviste.

De-o dată mâna luĭ se crispă ca sub acțiunea unuĭ curent electric trăgând unul câte unul numerile aduse maĭ înainte. S'ar fi zis că era paralizat în așa stare de stupefacție ajunsese.

Francina, speriată de atitudinea neînțeleasă a tatăluĭ eĭ, veni lângă dânsul.

— Ce aĭ tată? întrebă ea.

Mâna luĭ Martinet începu în sfârșit să se miște și să arate tremurând revistele. Maĭ mult un muget reuși să scoată din gât, în care abia se distingea cuvântul : Aceasta... aceasta.

— Eĭ, da! — îĭ răspunse Francina— sunt revistele pe carĭ mi le-aĭ adus adineaorĭ d-ta.

De astă dată fața distilatoruluĭ luă o completă formă de aiureală și gura-ĭ enorm căscată scoase un puternic : Eŭ?

— Acum un ceas, răspunse mirată Francina.

Martinet privi încă odată revistele și începu să le frunzărească maĭ cu atenție ca orĭ-când. Francina se înroși puțin și, din nenorocire, tocmaĭ când tatăl său își ridica din noŭ ochiĭ pătrunzătorĭ asupra eĭ. Privirea unuĭ închizitor ar fi fost, cred, maĭ slabă de cât privirea luĭ și Francina nu era obișnuită cu susținerea unor asemenea ochĭ, de aceea șĭ-ĭ plecă pe aĭ săĭ în jos.

Martinet o apucă de braț și cu glasul schimbat o întrebă arătându-ĭ revistele cu degetul tremurător :

— Acĭ? Acĭ? N'am pus *eŭ* nimic?

— Ba da !

— Ah!

— O frumoasă heliogravură pe care am detașat-o.

— O helio...; îĭ fu imposibil însă d-luĭ Martinet să continue și începu să răscolească prin toate dulapurile și mobilele, uitând cu desăvârșire că ar fi fost mult maĭ logic să ceară obiectul căutat Francineĭ, care nu avea absolut nicĭ un motiv să nu i-l arate.

In cele din urmă, câte-va volume de pe bibliotecă, aruncate în iuțeala căutăriĭ, dădură peste pernă care, rostogolindu-se, facu să sune ceva ce căzu de subt ea

şi care atrase imediat urechea ciudatului tată.

De astă dată un trăznet n'ar fi modificat alt-fel pe acest om, admiţând că nu l'ar fi omorât. Era pur şi simplu, o statue, dar o statue îngrozitor de văzut.

Heliogravura care făcuse o impresie din cele mai delicioase ficei, producea tatălui una cu totul contrarie.

Era din ce în ce mai ciudat.

— De ce ai ascuns aceasta? reuşi să întrebe el.

— Nu ştiu! — răspunse timidă Francina. Mi s'a părut de un gust ales masca aceia pe capul acela frumos.

D-nul Martinet luă heliogravura şi o rupse în bucăţele pe care le puse în buzunar rostind din când în când: ,,e îngrozitor''... Apoi se îndreptă spre controla soneriei electrice şi scoase un ah! constatând că nu mai funcţionează. Intorcându-se la Francina, care privea scena destul de mirată, îi puse următoarea întrebare menită să o facă şi mai mirată.

— Eşti sigură că am fost eu la tine?

— De sigur! Te-am văzut cu ochii mei! Când ai eşit din odaie ai pus un deget pe buze.

Francina ridică degetul pe buze şi maşinaliceşte tatăl ei şi-l puse pe al său. După câte-va momente îşi reveni şi ca un om care s'ar ascunde de cine-va şopti strângând pumnii:

— Tu nu ştii... nu ştii... şi atât.

Apoi, brusc, eşi din odaie.

II

Cu capul în flacări domnul Martinet se îndreptă aproape în goană spre uzină când, la poarta locuinţei sale, se întâlni cu bunul său prieten şi asociat Gloscow care venea cu aceeaş viteză spre casă. Cum îl văzu incepu să plângă ca un copil căruia ia-i aplicat o simţitoare corecţiune?

— Gloscow! Gloscow!

— Dar ce e starea asta domnule Martinet?

— Gloscow! A venit!

— Nu se poate!

— Şi totuşi a venit!

— E grozav!

— E îngrozitor! A intrat în odaia fiicei mele.

... Dumitale! făcu prietenul uimit.

— Şi şi-a lăsat portretul!

... Portretul?

— Intr'o heliogravură. Iat-o!

— E de necrezut domnule Martinet. Hotărât acest, sau aceşti indivizi au o îndrăzneală extraordinară. Probabil că aparatele mele de siguranţă nu funcţionau...

— Gloscow, de când ţi-am dat afacerea pe mână, nimeni afară de mine n'a pătruns în cameră cu ştirea mea. De câte ori intram, examinam toate cu cea mai mare atenţiune...

— Ei bine?

— Astă-zi, afară de mine probabil că a mai intrat cineva în cameră fără ştirea mea...

— Dar uşa care nu se poate deschide de cât de dimineaţă?

— Fiica mea susţine că eu am adus heliogravura!

— Atunci... mă ertaţi dar se poate ca însă-ţi fiica d-stră.

— E imposibil! De şease ani fata mea nu m'a văzut de cât pe mine...

— Atunci!

— Azi crezând că mă vede tot pe mine a mai văzut pe cine-va...

— «Masca neagră»!

— Da, în lipsa mea a intrat «Masca Neagră» sub înfăţişarea mea şi i-a dat revistele şi heliogravura...

— Trebue să mărturiseşti, domnule Martinet, că ai de luptat cu un om destul de priceput...

— Un bandit ticălos! zise energic distilatorul.

— Sau un om! răspunse asociatul său.

— Cum? întrebă mirat Martinet.

— Da! Un om tare, un spirit solid, care te urmăreşte cu o voinţă de fier de şease ani de zile, de atunci de când a fost provocat printr'o crimă îngrozitoare, crimă prin care tatăl său a fost ucis cu o splendidă lovitură de pumnal între coaste, atunci când se afla în largul mărei cu omorâtorul lui...

Pronunţând aceste curioase vorbe, faţa lui Gloscow luase o expresie frumoasă, fraza lui avea aerul unei sentinţe şi, lucru destul de ciudat, Martinet avea atitudinea unui acuzat...

— O Gloscow! reuşi el să răspundă, cuvintele tale sunt spuse în aşa mod...

— Mă ertaţi, d-le Martinet, însă numai d-stră ştiţi că prietenul şi asociatul d-stră de faţă nu este altul de cât detectivul Dyck şi datoria unui bun poliţist este să cunoască lucruri cari de altfel ar trebui să rămâe ascunse...

Şi acum daţi-mi voe să cercetez camera...

D. Martinet avu o mişcare de ezitare.

— Iţi ghicesc gândul, d-le Martinet, bănueşti că în mine se ascunde duşmanul...

— Mărturisesc că...

— In acest caz şi eu am dreptul să te bănuesc pe d-ta...

Cei doui prieteni râseră cam fără voe de această reciprocă bănuială fiind că, la rigoare, se putea ca «duşmanul» să fie unul din ei, după cum se putea să nu fie nici unul...

După un moment se urcară în odaia Francinei care era în culmea nerăbdărei.

— Te plângeai, Francino că nu vezi nici o figură omenească afară de a mea. Azi însă îţi fac plăcerea să-ţi recomand pe asociatul meu Gloscow care mi-a mărturisit că doreşte de mult să-ţi facă cunoştinţa...

Era o plăcere pe care i-o făcea cam de nevoe. Cu toate acestea Francina privi cu cea mai mare atenţiune pe noul venit care între noi fie zis avea maniere foarte elegante arătând mai mult pe un francez de cât pe un englez.

— D-le Gloscow îţi mulţumesc pentru atenţiunea d-stră. Tata e întotdauna foarte bun cu mine deşi poate cam... misterios.

— Misterul în care eşti ţinută îşi are locul său, d-şoară!

D. Martinet are un motiv puternic ca să procedeze în acest fel şi fără îndoială va veni ziua când poate vei fi liberă...

— O zicea aceia! făcu Francina oftând.

— De şease ani, d-şoară, lupt alături de tatăl d-stră pentru recăpătarea libertăţii d-stră. El vă ţine închisă fiind că pentru moment trebue s'o facă. Sunt cuvinte puternice pe cari nu le putem rosti fiind că şi zidurile au urechi... Dar răbdare...

Hotărât, ziua de azi era făcută ca să sporească din ce în ce nedumerirea Francinei.

Ani întregi trecuse printr'o continuă plictiseală şi singurătate şi acum de odată într'o singură zi se îngrămădeau o mulţime de evenimente bizare. Mai întâi vizita dublă, şi în aşa contrast a tatălui său care părea că şi-a pierdut minţile, atitudinea acestui Gloscow care părea a fi în curent cu tot misterul şi promisiunea libertăţei.

— Crede-mă, d-şoară, — urmă Gloscow chiar cu căldură— sprijinindu-se pe masa cu revistele — în adâncul tainic al inimei mele, vă doresc libertatea pentru dobândirea căreia am intrat în casa tatălui d-stră...

Francina îl privi atent şi putu constata că ochii lui vorbeau mai mult de cât cuvintele, lucru care de alt-fel fu observat chiar de Martinet care îşi regăsise uitatu-i zâmbet.

După un moment de tăcere Gloscow îşi aduse aminte de adevăratul motiv care 'l aduse aci şi lăsând figura drăgălaşe a Francinei, se îndreptă spre comutatorul electric...

— Ah! Ah! — zise el — ciudată instalaţie ai aci d-le Martinet.

— In ce privinţă? E comutatorul despre care ţi-am vorbit acum doui ani...

— Mie? întrebă mirat Gloscow.

— De sigur. Era...

— A da! Mă iartă! Uitasem. Insă nu înţeleg rostul acestei plăci de cauciuc sub comutator.

— Care cauciuc?

Ca să lămurim cititorul trebue să spunem că era vorba de un comutator acţionat el însuşi prin electricitate prin următorul mecanism: când intra cineva în cameră, apăsa fără să vrea, călcând o placă de un metru pătrat ascunsă sub covor. Această placă punea în mişcare, printr'un contact o pârghie a comutatorului care ast-fel se ridica în sus. Când eşea cine-va, călcând pe aceeaş placă, ea, imediat ce înceta presiunea, lovea

contactul superior, acum deschis, care la rândul luĭ acţiona pârghia lăsând'o lateral pe o placă de cupru. Forma astfel un circuit prin care se acţiona o sonerie menită să scoale toată uzina în picioare. De data asta însă, Gloscow putu să facă pe d. Martinet să observe că între pârghie şi placa de cupru se afla o bucată de cauciuc care servea de perfect întrerupător.

— Crede-mă, d-le Martinet, bucata aceasta de cauciuc a fost pusă maĭ degrabă să nu turbure somnul d-reĭ de cât să te deştepte pe dumneata...

— Gloscow ! — zise turburat distilatorul — îţĭ jur că nu ştiŭ cine a umblat la comutator şi că fiica mea nicĭ nu ştia de existenţa luĭ.

Gloscow maĭ cercetă icĭ şi colo şi apoĭ, luându-şi concediŭ de la Francina trase pe sărmanul Martinet afară.

— Aĭ un duşman maĭ puternic de cât crezĭ, — îĭ zise el când fură înaintea uşeĭ — şi răŭ aĭ făcut că nu m'aĭ adus maĭ din vreme să studiez camera şi să fac cunoştinţa d-şoareĭ...

— Abia acum îmĭ aduc aminte, Gloscow, că n'am auzit soneria când am eşit din cameră. Eram prea zăpăcit să observ acest fapt... Ce să mă fac ?

— Să restăbileştĭ comutatorul în stare de a funcţiona şi pe urmă să te odihneştĭ căcĭ, nu uita, duşmanul este în apropiere poate chiar foarte aproape şi trebue să luptăm cu cea maĭ mare energie...

Martinet intră în cameră şi scoase placa de cauciuc apoĭ eşi în mijlocul uneĭ îndrăcite soneriĭ, spunând luĭ Gloscow :

— După cum vezĭ, soneria funcţionează numaĭ după ce vizitatorul ese din odae, căcĭ altfel, dacă ar funcţiona când el este înăuntru, poate că, înfuriat că este descoperit, ar căuta să se răzbune pe fata mea. Şi ar fi prea îngrozitor să plătească o vină care nu e a eĭ.

— O, da, răspunse Gloscow cu convingere, nicĭ nu se va întâmpla aceasta cât voiŭ trăi eŭ. Şi acum mă duc la uzină, fiind că nu trebue să uităm că sunt administratorul d-v., nu este aşa ?

— Ascultă, Gloscow, adăugă încet distilatorul, scapă-mă de nenorocirea ce mă ameninţă şi, fiind că ştiŭ că eştĭ văduv, îţĭ promit că veĭ fi fericit.

— Aĭ dreptate, răspunse Gloscow strîngându-ĭ mâna, aĭ dreptate : fericirea se cucereşte.

— Vaĭ, cu ce preţ ! — zise Martinet retrăgându-se în apartamentul săŭ, pe când Gloscow se îndrepta spre uzină cu paşĭ grăbiţĭ, aruncând în poartă o privire circulară, temându-se — poate — să nu fie urmărit de cineva.

III

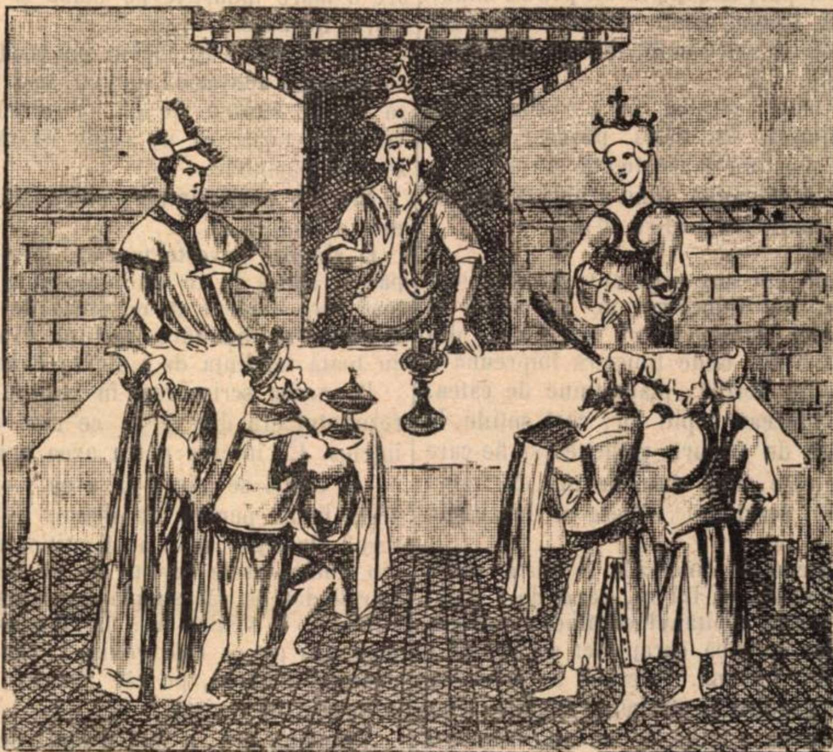
Sunt unele păsărele carĭ, după ce aŭ stat toată iarna tăcute şi zgribulite, ciripesc ca înebunite la cele dintâĭ raze de soare primăvăratic, ca şi când pînă atuncĭ ar fi dus'o într'o somnolenţă.

ILUSTRAŢII DE ODINIOARĂ

MARELE CHAN DE CATHAY

Această ilustraţie este extrasă dintr'un manuscris extrem de preţios care a aparţinut duceluĭ de Berry, francez din secolul XIV, fost probabil la curtea împăratuluĭ Chineĭ, care era numit «marele chan de Cathay», iar numele'ĭ adevărat era Khoubilaĭ.

Ilustraţia, făcută în stilul secoluluĭ al XIV-lea, când a trăit acest împărat al Chineĭ, care a numit guver-

Marele Chan de Cathay, împăratul Chineĭ Khoubilaĭ din sec. al XIV-lea primind omagiile «seniorilor».

fratele luĭ Carol al V-lea, regele Franţeĭ, manuscris care poartă pe cea dintâĭ foaie marca luĭ Nicolas Flamel, celebrul alchimist şi caligraf. Această marcă ar spune că ilustraţia a fost făcută de un miniaturist nator al provincieĭ Tiang-Nan pe primul european care a călătorit pe-acolo, Marco Polo, cetăţean al Veneţieĭ, reprezintă pe «marele chan de Cathay» primind omagiile seniorilor.

— r —

Francina, dacă ar fi fost o pasăre, făcea parte de sigur dintre cele amintite. După şease anĭ de singurătate, la vederea unuĭ om care vorbea aşa de ciudat, sufletul eĭ luase o nouă înfăţişare, veselă şi zglobie şi, ca orĭ-ce fiică a Eveĭ, cel dintâĭ lucru fu să se aşeze în faţa oglinzeĭ şi să se învârtească de câte-va orĭ cochetă, presupunând că acestea sunt preliminariĭ neapărate în vederea libertăţiĭ promise. Uitase aproape cu totul apucăturile tatăluĭ săŭ, precum şi istoria comutatoruluĭ—care o preocupase un moment chiar pe ea— spre a nu se gândi decât la căldura cuvintelor luĭ Gloscow, făurindu-şi în minte cine ştie ce visurĭ îndrăzneţe.

Se culcă pe canapea şi, leneşă, închise ochiĭ, pe carĭ însă îĭ deschise imediat aducându-şi aminte de numărul revisteĭ adusă întâia oară de tatăl săŭ şi în care găsise obiectul furieĭ luĭ.

Deodată se retrase cu figura înspăimântată, căutând cu groază împrejur.

Nu era nimenĭ.

Crezându-se jocul uneĭ viziunĭ, se frecă la ochĭ şi îşĭ dădu câteva loviturĭ carĭ îĭ dovediră că n'o înşela vederea. La aceiaş pagină, din aceiaş revistă, se aflaŭ înşirate bucăţile carĭ formaŭ heliogravura capuluĭ cu masca neagră !

Era extraordinar !

De data asta era absolut sigură că nu intrase nimenĭ de la plecarea tatăluĭ săŭ şi a luĭ Gloscow. Prin urmare cum ajunseseră acĭ bucăţile pe carĭ le pusese tatăl săŭ în buzunar ? Ridicând una, observă că sub ea se întrevede colţul uneĭ scrisorĭ, pe care n'o văzuse întâia oară. Plicul purta adresa eĭ : Francina Martinet, uzina de distilerie, Lyon XII. Foarte intrigată, deschise plicul şi văzu câteva foĭ de hârtie cu o scriere deasă şi măruntă. Pe prima foae era scrisă menţiunea «copie» şi ultima foae avea în loc

de iscălitură un frumos desemn în peniţă reprezentând un cap mascat:

Iată ce putu citi Francina, după ce îi trecu turburarea:

«N'aş fi voit, frumoasă domnişoară, să-ţi aduc la cunoştinţă fapte cari puţin te privesc, dacă, în interesul evenimentelor ce vor urma, nu ar fi trebuit să fac acest pas, foarte penibil pentru mine, fiind că trebue să-ţi desvelesc lucruri cari ţi-ar produce multă durere dacă le-ai pricepe.

«Cu toate acestea nu e vorba decât de o simplă, dar tristă poveste la care ai fost martoră inconştientă şi care ţi s'a ascuns întotdeauna, fiind aruncată într'un mister neînţeles pentru d-ta.

,,Sunt opt-spre-zece ani de când doi prieteni se întorceaŭ pe un vapor al companiei mesageriilor maritime, din Buenos-Ayres unde ţinuseră împreună o întinsă şi fertilă plantaţiune de cafea. Cu ei aduceaŭ copiii lor, căci soţiile le muriseră de frigurĭ galbene, şi fie-care poseda câte cinci sute de mii de franci în aur, rezultatul bănesc al tovărăşiei lor.

,,Pluteaŭ de cinci zile şi peste patru sperau să fie în Hâvre, când de-o dată, într'o seară, căpitanul corăbiei spuse pasagerilor să aibă curaj căci se anunţă o groaznică furtună. Prietenii se priviră şi aceiaş gândire îi străbătu: copiii. Unul din ei avea o fetiţă de un an, frumoasă ca şi acum—căci trăeşte — iar cel alt o fată de 4 ani şi un băeţaş de vre-o 5 ani. Ce se făceaŭ ei? Pe la orele 9 seara, furtuna începu să mugească şi vaporul să salte nebuneşte ca un punct neînsemnat pentru furia valurilor. Sirena urla după ajutorul care nu era posibil să vie de nicăeri... De-o dată maşiniştii apărură la scara subsolului vaporului strigând îngroziţi:—Căpitane, valurile aŭ intrat în camera maşinelor''.

,,Era moartea!

,,Căpitanul ordonă să se lase bărcile şi în groaza momentului, când fie-care căuta să-şi scape viaţa văzui un lucru mai îngrozitor de cât toate furtunile din lume; văzui o crimă oribilă petrecându-se sub ochii mei!

,,Prietenul cu băeţaşul uitând orĭ-ce milă şi datorie; fură punga tovarăşului său, în care acesta îşi ţinea partea lui de avere.

,,— Ce faci? îl întrebă tovarăşul tresărind.

,,In loc de răspuns avu loc o învârtitură de pumnal şi strigătul victimei se pierdu în imensitatea zgomotului, fără să deştepte de cât pe fetiţa care dormea alături.

,,Dar, vai, domnişoară, un copil se gătue aşa de repede!...

,,Tovarăşul era de trei ori mizerabil, fiind-că îşi omora prietenul şi un copil nevinovat precum şi fiind-că lăsa în voia soartei un băeţaş de cinci ani în mijlocul celei mai îngrozitoare lumi. De sigur că nici el nu ar fi fost cruţat dacă din întâmplare nu ar fi stat ascuns după uşa cabinei...

,,Morţii nu se pot răzbuna, dar cei ce le-aŭ fost scumpi trebue să-i răzbune.

,,Imi voi încheia povestea spunându-ţi că ticălosul tovarăş a afiirmat că a moştenit o mare avere de la tatăl său, că are o mare industrie pe mână şi o fată foarte frumoasă.

,,Iartă-mă că îţi turbur singurătatea a cărui cauză adevărată sunt eŭ, însă trebue să nu fii străină de ce va urma când vei auzi poate că un copil îşi răzbună sora şi părintele.

Nici un postscriptum, nici o iscălitură, nici o lămurire...

O simplă poveste tragică, pe cât se părea, spusă de un om interesat în cauză, însă care evident că nu făcea de cât să întunece şi mai tare spiritul Francinei cu toată tendinţa de a obţine contrariul.

De aceea scrisoarea fu recitită, însă rezultatul era din ce în ce mai de neînţeles. Ce interes putea avea pentru ea — şi totuşi se părea că avea — o poveste bună pentru un roman de aventuri? De sigur, dacă ar fi citit'o într'una din numeroasele reviste de pe masă nu i-ar fi dat de cât simpla importanţă cuvenită... Ii venise însă în manuscris şi mai ales pe ce cale venise? Cine o adusese? Nimeni, pe cât văzuse ea, nu o pusese în revistă.

Francina era o fată destul de cultă ca să nu admită supranaturalul, însă absolut în neputinţă de a rezolvi problemele din acea zi... Simţea bine că misterele din jurul ei ar putea fi uşor lămurite dacă s'ar găsi cine-va...

Reluă scrisoarea şi privirea i se pironi asupra cuvintelor: «o tristă poveste la care ai fost martoră inconştientă»...

Cum? Asistase la îngrozitoarea crimă şi nu-şi aducea aminte de nimic? Dar pentru a fi asistat trebuia să fi fost pe vapor... Şi pentru aceasta trebue să admită posibilitatea că nu era singură, fiind prea mică pentru a călători singură, ea mergând totdeauna cu tatăl său...

Dacă ea fusese martoră atunci povestea trebue să aibă un interes şi pentru tatăl său care şi el trebue să fi fost martor... Totuşi nu se putea mira de tăcerea lui în această privinţă, fiind că de şease ani mutismul era caracteristica persoanei lui. Oare nu tocmai teama de a nu i se aduce la cunoştinţă un secret îngrozitor era cauza pazei de care era înconjurată?

Nu e nimic mai rău pentru o fire sentimentală, de cât să macine gânduri încercate fără ajutorul nimănui care ar putea-o pune pe calea adevărului. Aceste gânduri se măresc în creerul neputincios de a distinge clar şi iaŭ proporţii imense aducând în joc imaginările cele mai extraordinare şi mai absurde...

Sărmana Francina era din nenorocire prada acestor nebuneşti iluziuni şi neputând să şi le lămurească, cu toate sforţările pe cari le făcea, sfârşi prin a plânge ca un copil.

(Va urma). **Em. Riegler.**

SCRISOARE DIN LIPSCA

E al cincilea an de când vin regulat în acest oraş, la renumitul «Ostermesse», târgul de Paşte. Animaţia e foarte mare pe străzile din centru, unde expoziţiile de mărfuri aŭ un aspect măreţ; toate casele de la parter şi până la al 4-lea etaj sunt pline cu probe de mărfuri şi tapisate pe dinafară cu firme şi steaguri cari deabia mai aŭ loc. Negustorii aŭ sosit in număr foarte mare din toate părţile lumei; toate hotelurile sunt pline şi casele particulare asemenea.

Din România n'am întâlnit pe străzile acestui oraş de cât un singur angrosist de blănării din Bucureşti.

Târgul din Lipsca este singurul târg cu caracter internaţional care îşi mai menţine importanţa de odinioară, şi este in deobşte cunoscut locul de frunte ce oraşul Lipsca ocupă încă de la începutul secolului trecut, atât din punctul de vedere cultural cât şi comercial.

Piaţa permanentă şi bogată în ori şi ce marfă, şi mai ales blănării, manufactură (lipscănie), precum şi târgurile anuale, atrăgeaŭ pe comercianţii noştri angrosişti cari regulat de două ori pe an îşi făceaŭ aşa zisul *taxit*, şi se aproviziona cu mărfurile necesare comerţului lor. Lipsa mijloacelor de comunicaţie şi pericolele permanente ce trebueaŭ să înfrunte comercianţii în aceste pelegrinaţiuni periodice ce preîntâmpinaŭ, scriaŭ şi scrisori cu două luni înainte de plecare, aşa că la un loc fixat mai din nainte, la Bucureşti, se întâlneaŭ din toate unghiurile ţărei şi împreună formaŭ un grup care poposeaŭ mai în toate oraşele mari în lungul lor drum, aproape 3 luni.

De la 1870 lucrurile s'aŭ schimbat cu totul. Perfecţionarea mijloacelor de transport în ultimii ani prin căi ferate şi navigaţiuni, a înlocuit venirea negustorilor cu punga cu galbeni şi plecarea cu căruţa încărcată cu marfă. Azi se vine cu carnetul de cecuri saŭ poliţe în portofeluri şi se pleacă cu o nouă de comandă în automobile saŭ dirijabile.

La extremitatea oraşului, depărtare zece minute de oraş, tramvaiul electric duce pe vizitatori în bâlci. Acest bâlci corespunde târgul Moşilor de la noi, fiind foarte bine montat cu doniţe, turtă dulce, distracţii americane, căluşei, etc., şi ţine aproape 3 săptămâni, fiind foarte mult vi-

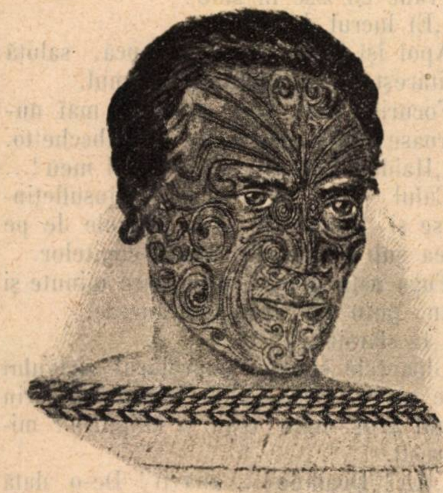
zitat atât da streinĭ cât și de ceĭ din localitate.

In afară de renumitul *Ostermesse* (târgul de Paște), se maĭ ține in Lipsca incă 3 târgurĭ: *Neujahrmesse*, târgul de anul noŭ, in special pentru blănurĭ, pielăriĭ, jucăriĭ textile, el ține de la 3—16 Ianuarie. *Oster Vormesse*, inaintea târguluĭ de paște, și este cel maĭ important prin mărirea operațiunilor ce se inchee, și *Mihaelismesse;* el incepe in ultima Duminecă a luneĭ August și durează 22 zile.

C. Ionescu.

Tatuajul în Noua-Zelanda și în Japonia

Din timpurĭ foarte vechĭ sălbaticiĭ din America, Africa și Oceania, și din multele insule ale oceanelor Pacific și Indian, aŭ obiceiul bizar și foarte dăunător de a se tatua; obârșia și cauzele carĭ aŭ pricinuit acest obiceĭ sunt învăluite încă de un mister greŭ de pătruns.

Douĭ fruntașĭ din Noua-Zelanda cu fețele tatuate

Un fapt imbucurător însă a fost constatat nu de mult, și e zilnic dovedit de foarte mulțĭ navigatorĭ carĭ aŭ prilejul să treacă pe lângă saŭ printre popoarele cu acest obiceĭ: numărul tatuaților descrește intr'un chip vădit și — prin influența cultureĭ moderne, va dispare într'un timp nu tocmaĭ depărtat.

E bine și interesant totuși să se știe că ceĭ carĭ se tatuază, și 'n deosebĭ meșteriĭ-tatuatorĭ, aŭ făcut progrese uimitoare în ultimele treĭ deceniĭ. Căpătând prin intermediul europenilor putința de-a avea mijloace maĭ multe și maĭ perfecte pentru tatuare, și mărindu-li-se și dorința de-a deveni «frumoșĭ» — și 'ndeosebĭ «frumoase», eĭ aŭ parvenit să înfăptuiască sculpturĭ (dacă se poate zice) in epidermă, și desenurĭ artistice. Privițĭ bunăoară chipurile tatuate ale acestor doĭ indigenĭ de frunte din Noua-Zelanda din primele două ilustrațiĭ și vețĭ căpăta convingerea că numaĭ o mână de artist, înainte cu aproape tot necesarul, a putut înfăptui acest tatuagiŭ simetric. Fețele acestor douĭ noĭ-zelandezĭ aŭ căpătat prin tatuare o imobilitate și o aparență de măștĭ bizare. Pielea e—sum s'ar putea zice—argăsită. Indiscutabil că eĭ suferă mult în timpul operațieĭ, cu toate că simțirile lor sunt puțin dezvoltate și rudimentare în fond, însă cu o fericire incomparabilă in urmă, căcĭ – auto-impresia lor e maĭ puternică și maĭ durabilă de cât aceea a uneĭ femeĭ cu pielița obrajilor zbârcită care—printr'un procedeŭ chimic, ultra-modern, capătă – în aparență de sigur—o față tânără și fără o urmă de increțitură.

Ultima ilustrație reprezintă două japoneze tatuate pe aproape tot corpul, intr'un mod nespus de plastic, de și fantastic. Artistul a desenat pe corpul lor peștĭ, capete de șerpĭ, florĭ, chipul uneĭ tinere fete, etc., etc. A așternut cu penița-ĭ barbară luminĭ și umbre variate, câte-va nuanțe diferite, și liniĭ a căror așezare e de obiceĭ un simbol, saŭ maĭ multe. Din cauza

Japoneze tatuate fantastic

fantaziei nefaste a acestor femei micile segmente netatuate ale corpului li s'aŭ încreţit foarte mult câte-va zile după operaţie, şi din pricina astupăreï porilor, pielea ne maï respirând, s'aŭ ivit o mulţime de turburărî în organizmul lor carî le vor grăbi de sigur sfârşitul.

E un bine însă că tatuajul tinde să dispară şi, natural că, prin silinţa oamenilor civilizaţî, el va pieri cu desăvârşire în scurt timp. — I —

PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE!

ISPRĂVILE UNOR EROI

— Roman de aventurî războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

Apoï porni calul în galop. După douăzecî de minute, văzu ridicându-se la zece paşî de el steagul frontiereï, galben vărgat cu negru, cu vulturul cu două capete, care strălucea la soare. Indărătul steaguluï începea podul, a căruï parte ridicată era închisă cu o baricadă uşoară care părea părăsită.

La mijloc se ridica o a doua baricadă, în dosul căreia se ghemuiseră vre-o câţî-va soldaţî în vestă albă.

Franc, nicî una nicî două, fără nicî o armă de cât baioneta sa se repezi pe pod cu o îndrăzneală nebună. Ca şi cum ar fi comandat o trupă numeroase, strigă cât îl lua gura dând pintenî caluluï: «Inainte! înainte»!

Calul era de sigur iute de picior; dar şi zuavul un călareţ perfect.

Trecu baricada cu uşurinţă.

Se traseră focurî în urma luï. Multe gloanţe şuerară pe la urechile caporaluluï. Dar calul se însufleţea şi Franc striga din răsputerî:

,,Inainte!... Trăiască Franţa!... Trăiască Italia!.. Austriaciï fugeaŭ urlând:

— Franceziï!.. franceziï!... Să scape cine poate!

Franceziï!.. La dracu! era caporalul Franc singur singurel, care făcea să se bucure şi umbrele luï Lassalle, Colbert, Montbrun, Murat şi alţî viteji războinicî.

La cel-alt capăt al poduluï, alţî soldaţî îmbrăcaţî cu uniforme maro, eşiră înspăimântaţî din ascunzătorile lor.

Franc îi zări şi îşî zise:

Păpuşile astea carî sunt bune de speriat ciorile aŭ început să-şî părăsească cuibul!

,,Nu e glumă! podul o să sară".

Caiï cu şeaua pe eï, aşteaptă. Oameniï cu vesta albă şi tunica maro se repeziră înainte într'un galop nebun, urmaţî de Franc, care strigă aşa de puternic, şi face atâta zgomot în cât aï crede că e un întreg escadron.

In curând, simţi că pământul se mişcă. O violentă explozie răsună şi ţâşneaŭ sfărâmăturî din toate părţile.

Işî opri calul încetişor şi adăogă:

,,I-am deranjat de sigur.

,,Numaï dacă podul n'ar fi peste tot ast-fel... Trebue să văd, căcî e de mare importanţă.

Se înapoiă la pod, de unde eşeaŭ norî groşî de fum alb, şi constată cu bucurie că explozia nu l'a stricat de tot.

Cele două arcurî din urmă dispăruseră, însă se maï putea trece pe el şi ca dovadă, caporalul cu obişnuita luï îndrăzneală trecu pe el călare până la capăt şi se întoarse din noŭ zicând:

«O corvoadă de două-zecî de oamenî l'ar face la loc numaï în două ore.

In momentul acela se auzeau focurî de puşcă în direcţia Nord-Est, dar foarte departe.

,,Miï de tunete! strigă zuavul, acolo se bat şi eŭ staŭ aicî ca un dobitoc.

,,Haidem acolo!.. şi repede hiiï, căluţul meŭ!..

Franc era la extremitatea viaductuluï care tăia imensa vale a Tessinuluï şi peste care trecea drumul de fier şi drumul care duce la Milan.

Valea avea lăţimea uneï leghe. Râul adânc, repede, cu reflecse de oţel, curge şi se ramifică.

Peisagiul este în tot-d'a-una acelaş. Pajiştî, cereale, viï... un mozaic de câmpiï înconjurate de arborî fructiferî şi de plopî înalţî cu forma elegantă. Apoï icî şi colo, ferme cu acoperişul roşu. De altmintrerî toate acestea de nepătruns pentru un fantasin, şi foarte puţin lămurite pentru un călăreţ.

Ceva maï la dreapta, canalul cel mare, larg de două-zecî metri şi adânc de 2, care coboară din Turbigo la Milan, paralel cu şoseaua. Este canalul Naviglio-Grande.

De-a lungul canaluluï sunt înşirate sate şi case izolate, ascunse de o vegetaţie bogată.

La stânga luï Franc eraŭ Ponte-nuovo, Buffalova, Monte-Rotundo, Bernate, Cugione, şi maï departe încă Malvaglio, de unde se auziaŭ împuşcăturî.

Franc cuprinse într'o singură privire întreagă această panoramă şi exclamă:

— Eŭ nu pot urma de cât un singur drum: acela care merge de-a lungul canaluluï.

Şi dete pintenî caluluï, care porni în fugă pe pietrişul sonor, în josul căruia murmurau apele luï Naviglio-Grande.

Abia făcuse vre-o două sute de metri, şi un glonte trecu şuerând pe de-asupra capuluï săŭ.

Asta îl făcu să râdă şi să exclame:

— Mă ochesc!.. Trebue să fie fără îndoială vre-o vedetă austriacă.

După ce maï merse vre-o treï sute de metri, alte gloanţe îl ajunseră din urmă. In acelaş timp soldatul, cu privirea sa pătrunzătoare, zări în depărtare, importante mişcărî de trupe. Grămezile de haine albe se mişcaŭ sub arborî. Baionetele licăreaŭ la soare, şi se auzia chiar zgomotul cizmelor.

— Drace!.. E multă lume pe aicî... Duşmanul se concentrează.

Şi cât putea cuprinde cu vederea, se întindea aceiaş activitate tăcută.

— Este pe aicî o armată întreagă; murmură Franc; trebue să trec cât maï repede şi să duc amănunte şefilor noştri.

La Buffalova fu primit de o adevărată salvă de împuşcăturî.

Franc îşî zise în sine:

,,Eï lucrul draculuï!

Apoï îşî duse mâna la şapcă, salută milităreşte şi îşî continuă drumul.

Focurile eraŭ din ce în ce maï numeroase între Malvaglio şi Rabcchetto.

,,Haidem! în galop... căluţul meŭ!...

Calul porni ca o săgeată, însufleţindu-se şi făcând să sară pietrele de pe şosea sub bătaia furioasă a copitelor.

Fuga asta nebună dură zece minute şi Franc putu zări trupele franceze.

,,In sfârşit!...

Gloanţele şueraŭ împrejurul zuavuluï care părea invulnerabil. Dânsul zări prin fumul gros, linia roşie a chipurilor milităreştî.

,,Ah! Doamne!... zuaviï! De-o dată calul se opri gata să cadă!

,,Ihha!.. e lovit.

Bietul cal nechează şi încercă să-şî muşte şoldul care ţîşnea sângele.

Işî reluă galopul, apoï şovăi şi alunecă în canal.

Franc îl susţinu deasupra apeï şi îl forţă să treacă canalul Naviglio.

O muzică înfuriată acompaniază detunăturile. Franc cunoştea bine marşul cântat pe aria retrageriï din Crimeea.

In acelaş timp dânsul zări uniformele albastre ale africanilor şi strigă:

,,Poftim!... nu sunt zuaviï... aceştia sunt africaniï...

In momentul acela calul căzu la pământ vărsând un val de sânge. Caporalul rămase în picioare şi în faţa luï sta drept un căpitan, având un pistol în mâna stângă, iar în cea dreaptă o sabie, uitându-se încremenit la dânsul.

— Cum se poate!... Franc! strigă ofiţerul; dar de unde dracu aï eşit?

Zuavul recunoscu că era unul din vechiï săï locotenenţî.

Il salută şi răspunse:

— Ah! căpitane!... ce fericire... viŭ de acolo... un viaduct.. podurî... sate.. un canal... miï de duşmanî... armata austriacă e acolo... la două leghe...

— Noï n'avem cunoştinţă de nimic...

comandamentul nu știe... du-te de caută pe generalul Mac Mahon și spune-ĭ tot ce aĭ văzut...

— Căpitane... maĭ târziŭ te rog! deo-camdată dă-mĭ o pușcă și un loc alăturĭ de d-ta... lipsesc de treĭ zile din cauza împrejurărilor grave... sunt luat drept dezertor...

Trebue ca hainele albe să-mĭ răsplătească mizeriile pe carĭ mi le-aŭ făcut.

— I-aţĭ o carabină și vino după mine.

Și ast-fel caporalul Franc din compania III de zuavĭ se luptă la Turbigo în calitate de voluntar alăturĭ de soldaţiĭ algerienĭ.

De-o dată din mijlocul împușcăturilor răsună strigătul teribil:

,,La baionete!..

Apoĭ strigăte și urlete sălbatice. Africaniĭ se repeziră freneticĭ în linia albă formată de infanteria austriacă!

Cât aĭ clipi zidul fu dărâmat, nimicit. Africaniĭ sar peste corpurile palpitânde. Dânșiĭ ajunseră la o baterie cu șase bucăţĭ carĭ n'aŭ putut fi încărcate de cât o singură dată.

Artileriștiĭ sunt masacraţĭ. Tunurile luate. Infanteria distrusă; asta însemna victoria.

Gornistul sună: Incetarea foculuĭ!

Se opriră, și privind locul unde se aflaŭ, se mirară un moment, apoĭ își recăpătară tot sângele rece.

Lângă tunurĭ, în prima linie steteaŭ cu ochiul aprins, cu sabia înroșită de sânge, un general, doĭ căpitanĭ, un sub-locotenent grav rănit, și un caporal de zuavĭ.

Ţi-aĭ fi zis de bună seamă văzându ĭ: Întâmplările războiuluĭ! Foarte ciudate, aceste întâmplărĭ carĭ întruniseră acolo pe generalul de artilerie Auger, pe ajutorul săŭ, căpitanul Grevy, căpitanul Davout d'Auerstoedt, și sub-locotenentul Boulanger.

Treĭ viitorĭ generalĭ, și nu dintre ceĭ de rând, ci chemaţĭ între rândurile celor aleșĭ.

Primul, al căruĭ frate fuse numit maĭ târziŭ prezidentul uneĭ republicĭ la care încă nu se gândea de loc pe atuncĭ, și care maĭ târziŭ el însușĭ purtă penele albe de comandant al unuĭ corp de armată. Al doilea care deveni mare cavaler al legiuneĭ de onoare. Al treilea, viitor ministru de războĭ, și aproape dictator!

Căpitanul Davout d'Auerstoedt prezentă pe zuav generaluluĭ Auger:

— Generale, caporalul Franc pentru a căruĭ credinţă și curaj garantez, are să vă comunice lucrurĭ importante... voiţĭ să-l ascultaţĭ?

— Foarte bine, îl voĭ conduce eŭ însumĭ la generalul-șef.

«Vino caporale!

In momentul acela, mareșalul Mac-Mahon însoţit de generalul Camon, un bătrân voinic de 60 de anĭ, se coboraŭ cu grabă din clopotniţa din Turbigo.

Mac-Mahon zărise într'un chip nedeslușit niște masse confuse mișcându-se dincolo de fumul împrăștiat pe câmpul de luptă. Dar ĭĭ lipseaŭ cu desăvârșire amănuntele aproximative asupra număruluĭ trupelor austriace. Ne putem închipui cât de bine a fost primit Franc de șeful celor două corpurĭ, care avea atâta nevoe de știrĭ.

Mac-Mahon se închise cu dânsul, și timp de o jumătate de oră îl făcu să destăinuiască tot ce văzuse.

Era perfect! caporalul se explică de minune, și Mac-Mahon bine informat, strălucea de bucurie.

Dânsul concediă pe Franc zicându-ĭ:

— Iţĭ mulţumesc, prietene! mi-aĭ făcut un mare serviciŭ. Orĭ mă înșel, orĭ mâine se va da o luptă mare.

,,Bagă de seamă, păzește-ţĭ viaţa... să viĭ să mă vezĭ după victorie, și veĭ fi recompensat după cum meritĭ.

Și Franc plecă radios, zicându-șĭ:

— La 31 Maĭ victorie!... astăzĭ, 3 Iunie victorie... și mâine victorie... Mac-Mahon a spus asta și el e om de cuvânt!...

PARTEA II

CAP. I

Timp de treĭ zile Napoleon III rămase la Novara.

Impăratul era obsedat de ideia că va fi atacat de contele Giulay acolo unde cu zece anĭ maĭ înainte Carol-Albert încercă dezastrul acela care îngreuiase și maĭ mult lanţul nenorociteĭ Italiĭ. Atuncĭ își concentră trupele, pe carĭ voia să le aibă la îndemână, pentru a zdrobi armata austriacă.

Istoriciĭ militarĭ i-aŭ reproșat această concentrare, pe care o găseaŭ inutilă și exagerată.

Dînșiĭ pretind că grija de a înlătura dificultăţile strategice i-aŭ creiat dificultăţĭ tactice și maĭ marĭ.

Critica era satisfăcută.

Insă împăratul simte din instinct bătălia viitoare.

Aerul mirosea a iarbă de pușcă. Era prima oară când comanda ca șef. Dînsul șovăia.

In timpul acesta inamicul nedând nicĭ un semn de viaţă, Napoleon se hotărî, cam pe orbește, să meargă la Milan și să ia măsurĭ în consecinţă.

Impăratul dădu ordin luĭ Mac-Mahon să-șĭ continue mișcarea de înconjur. La 1 Iunie, de dimineaţă, generalul înaintase de la Turbigo la Buffalova, unde trebuiaŭ de sigur să se găsească trupele austriace.

Serviciul de informaţiĭ se făcuse prost saŭ chiar de loc și nu se știa nimic de locul unde era inamicul.

Era un războĭ pe dibuite și la voia întâmplăreĭ.

Și astfel armata franceză, cu garda imperială în cap, trecu Fessinul la San-Martino, apoĭ străbătu locurile mlăștinoase peste cele două viaducte pe unde trece drumul de fier.

Scopul principal al operaţiunilor din 4 Iunie era decĭ joncţiunea cu comandantul corpuluĭ al douilea de armată care era să atace pe inamic pe la spate.

In sfârșit, un plan perfect de raţionat și al căruĭ rezultat îl vom vedea în curând confirmându-se. Dar cu ce preţ?

Părăsiră lagărul din Novara și plecarea aceasta este epică și delicioasă totdeodată.

Pretutindenĭ sunt florĭ!

Pentru a sărbători pe liberatorĭ, locuitoriĭ și-aŭ răscolit grădinele, carĭ aŭ rămas sărace, dar în schimb aŭ rămas strălucitoare și îmbălsămate sufletele.

Prin toate părţile pereţiĭ eraŭ acoperiţĭ de trandafirĭ coloraţĭ, prin balcoane, d'asupra ușilor și ferestrelor atârnaŭ florĭ. Era o orgie de parfumurĭ, te orbeaŭ culorile carĭ se armonizaŭ așa de frumos.

Terasele, ferestrele, balcoanele gem de florĭ; femeile, fetele și copiiĭ aruncă cu amândouă mâinile florĭ, buchete, coroane și degetele lor trimet sărutărĭ din toată inima. Bărbaţiĭ își agită frenetic pălăriile și strigă cât îĭ ia gura:

— Ura, să trăiască!

E un spectacol pe care nicĭ chiar războaele nu'l prea daŭ adese-orĭ, căcĭ nu întotdeauna entuziasmul este așa de mare.

Lupta

Dar după această primire frenetică și triumfală, aveaŭ să înceapă în curând momente grele.

Florile acelea albe și roze, florĭ dulcĭ și nevinovate, aveaŭ să fie în curând înroșite de un sînge și maĭ nevinovat încă.

Dușmanul era aproape de tot. Momentele pînă la începerea lupteĭ eraŭ numărate.

După o scurtă înaintare, francezii observară o secţie cu bateriĭ. Valurĭ marĭ de fum se înălţaŭ de acolo.

Eraŭ austriaciĭ. Un ofiţer murmură:

— Se începe serbarea!

Generalul, observator aspru al discipline, ordonă să se facă tăcere și să se scoată florile cu carĭ eraŭ împodobite armele.

In momentul următor o ghiulea trecu șuerând și zmulse capul unuĭ grenadir. Capul sări în aer cu bonet cu tot pînă la o înălţime de treĭ metri. Corpul rămase un moment în picioare, în mijlocul camarazilor nebunĭ de oroare, apoĭ căzu greoĭ, în sîngele car ţâșnea valurĭ.

Deodată apărură hainele albe, carĭ se mișcaŭ repede.

Era inamicul!

Generalul Regnault de Saint-Jean-d'Angély dădu comanda:

— Inainte!

Grenadiriĭ iaŭ arma. Ofiţeriĭ rectifică aliarea și intervalele. Apoĭ mulţimea de baionete înaintează, în bătăĭ de tobe, la sunetul fanfareĭ, în focul austriacilor.

Această alură mândră, această îndrăz-

nealǎ rece se impune deodată inamicului, care se dă înapoi.

Dar şi el e numeros şi tot aşa de viteaz! Şi în curând se întoarce la foc şi se angajează o luptă nemiloasă, mortală, în mijlocul bubuituluĭ de tun, a împuşcăturilor carĭ răsunaŭ furios. Napoleon III sosi în galop şi prezenţa luĭ îmbărbătă şi maĭ mult trupele, carĭ se luptaŭ voiniceşte fără să câştige nicĭ o palmă de pământ pînă atuncĭ.

Era un măcel îngrozitor pe loc, un duel imens, în care adversariĭ nu se dădeaŭ nicĭ unul înapoĭ.

Dar podurile şi viaductele sunt prea strîmte spre a putea cuprinde atâta lume în linie de bătae. Era înghesuială enormă la intrare, pe şosea şi pe parapet.

Atuncĭ grenadiriĭ, pentru a termina maĭ repede, săriră în mlaştinĭ.

Se 'nomolesc în noroĭ şi ies cum pot.

Caiĭ se înomolesc pînă la piept şi ofiţeriĭ descalică şi merg pe jos.

Comandanţiĭ Maudhui şi Desmé de l'Isle, nişte uriaşĭ, aŭ pantaloniĭ plinĭ de atâta noroĭ, că abia pot să maĭ meargă.

Dînşiĭ îĭ dezbracă şi se încalţă cu cizmele peste pantaloniĭ de pânză albă.

In timpul acesta o parte din compania 3 de grenadirĭ urmează linia drumuluĭ de fier. Mergând astfel, dădu peste o redută.

— Inainte, la asalt!

Reduta este luată. Dar ce pierdere crudă!

Austriaciĭ se ascund, fug, străpunşĭ de baionete şi sunt urmăriţĭ pînă la cele două podurĭ paralele cu drumul de fier şi cu Naviglio-Grande.

Buffalova e acolo, foarte aproape, numaĭ la câteva sute de metri, spre stânga.

— Inainte, înainte!..

Podurile sunt minate... Se găsiră butoiaşe de dinamită. Insă atacul grenadirilor a fost aşa de neaşteptat, încât inamicul n'a maĭ avut vreme să'ĭ dea foc

Aruncară dinamita în canal şi trupele încercară să ia Buffalova.

Din nenorocire grenadiriĭ aŭ rămas puţinĭ la număr. Drumul începea să fie aproape peste putinţă de urmat.

— Forţe, repede, forţe!..

Locurile goale formate de gloanţe în rîndul grenadirilor trebuiaŭ umplute, căcĭ forţele inamice creşteaŭ din minut în minut.

Garda imperială, eroică, dar mică la număr, urma să fie zdrobită pe loc.

Dar ajutoarele nu sosesc. In depărtare, unde abia poţĭ vedea cu ochiul, drumurile, înconjurate de tunurĭ, de căsuţe şi de diferite lucrurĭ necesare războiuluĭ, de-abia lasă trecere trupelor, carĭ se înşiră, şi în timpul acesta alţiĭ se masacrează!

Şi atuncĭ greşeala comisă de împărat apare cu toată gravitatea sa.

Concentrând astfel armata şi împărţind-o în modul acesta, el nu maĭ putea s'o facă să manevreze pe câmpul acela de bătae, apărat de plantaţiile pe orez, de canalurĭ şi de mlaştinĭ.

Şi astfel cele zece miĭ de grenadirĭ francezĭ se văzură deodată în faţa a treĭzecĭ de miĭ austriacĭ!

Era o căldură grozavă. Toţĭ oameniĭ aceştia înarmaţĭ greŭ şi îmbrăcaţĭ gros eraŭ scăldaţĭ în sudoare, care curgea de sub boneta de uniformă decorativă şi absurdă!

Detunăturile asurzitoare, fumul, mişcările dezordonate, soarele nemilos provocară o migrenă oribilă şi o sete violentă.

Colonelul d'Alton se duse să dea cont generaluluĭ de operaţiunile sale şi să-ĭ ceară ajutor.

Cu capul aprins, cu ochiĭ injectaţĭ, colonelul îşĭ agăţase bonetul cu păr de şeaua caluluĭ şi îşĭ pusese un bonet particular.

Formalist ca totdauna, generalul îl privi şi îĭ zise cu răceală:

— Nu te supuĭ... puneţĭ bonetul de uniformă... haide!...

Sclav al datorieĭ, făcu după cum i se zise, salută cu sabia şi se înapoiă la postul săŭ, pe când un bătrân sergent bombăneşte:

— Ah! bine, atuncĭ... dacă nu te poţĭ îmbrăca după gust!...

Tunul bubue mereŭ şi ghiulelele austriace dărâmă câte odată rândurĭ întregĭ.

Rândurile se văd oscilând, apoi de-o dată se formează golurĭ în linia sombră a şepcilor albastre ale regeluĭ.

Se aude vocea ofiţerilor care vibrează şi domină zgomotul bătălieĭ:

— Strângeţĭ rândurile!.. strângeţĭ!.. strângeţĭ!

Rândurile se strâng repede, linia se formează din noŭ!

Şi tremurĭ, văzând răniţiĭ, cu feţele chinuite de durere, târându-se şi urlând pe picioarele rupte, alţiĭ în agonie muşcând pământul şi corpurĭ inerte carĭ împiedică pe camaraziĭ rămaşĭ în picioare!

A trecut o oră în care nicĭ n'aŭ avansat, nicĭ n'aŭ dat înapoĭ. Apoĭ auziră la stânga zgomotul artilerieĭ.

— Ah!.. e Mac-Mahon!.. în sfârşit... Mac-Mahon!... Era sfârşitul aceşteĭ lupte nepotrivite... încetarea aceluĭ masacru îngrozitor... era speranţa într'o victorie apropiată!

Secundele eraŭ numărate şi fie-care lovitură de tun provoca o nouă bucurie francezilor.

Dar timpul trecea; trecu o oră întreagă, o oră ne maĭ sfârşită de măcelărire sălbatecă, şi Mac-Mahon nu maĭ sosea.

Nu se maĭ auzeaŭ acuma nicĭ chiar tunurile sale.

Atuncĭ, cu tot proverbialul săŭ sânge rece, împăratul începu să se alarmeze.

Situaţia era cât se poate de periculoasă; dintr'un moment în altul putea să devie chiar desperată.

Impăratul simţea bine că izbânda atârna acuma numaĭ de limpezimea sa de spirit.

Şi nu era vorba acuma numaĭ de independenţa italiană, era vorba chiar de viitorul dinastieĭ sale, de existenţa Franţeĭ.

Austriaciĭ soseaŭ din toate părţile, în mase compacte. Din toate părţile i se cereaŭ ajutoare, şi dânsul n'avea de unde maĭ da, pentru că toate rezervele fuseseră întrebuinţate.

— Mac-Mahon! Unde naiba este Mac-Mahon? murmură împăratul.

— Sire, n'avem nicĭ o ştire de la dânsul.

— Dar Canrobert? De ce nu maĭ soseşte Canrobert?

— Nicĭ de la mareşal n'avem nicĭ o ştire.

— Dar Niel?.. Ar trebui să fie aicĭ de mult.

— Sire, nicĭ nu ştiŭ unde se află generalul Niel.

— Dar, în sfârşit, regele!.. unde este Victor Emanuel?

— După câte ştiŭ, trece acum Tesinul, la Turbigo.

— Cu toţiĭ ar trebui să fie aicĭ. Şi nicĭ unul nu soseşte!..

Austriaciĭ lucraŭ acum pentru a tăia orĭ ce retragere francezilor.

Dacă reuşeaŭ, era un adevărat dezastru.

Fie-care simţea pericolul şi lupta devenise acum înspăimântătoare.

Era furia disperăriĭ. Generalul Cler, un eroŭ, fu ucis, pe când alergă în fruntea zuavilor şi a grenadierilor săĭ. Ajutorul săŭ de câmp, căpitanul Tortel, fu tăiat în două de un proectil. Generalul de Winspfen fu rănit. Patru batalioane din regimentul 1 de grenadirĭ rămăseseră fără comandanţĭ. Un tun fusese luat de austriacĭ.

Incepeaŭ să domnească momente de adevărată panică. Chiar şi împăratul era ameninţat. Putea fi prins, în orĭ ce moment de duşmanĭ, saŭ ucis de gloanţele carĭ şueraŭ în toate părţile.

Prin fumul prafuluĭ de puşcă, se zărea ca un zid uniforma albă a austriacilor, narĭ înaintaŭ mereŭ; şi deasupra sgomotuluĭ bătălieĭ, se ridicaŭ strigătele lor învingătoare.

Impăratul trebuia scăpat din aceasta încurcătură, colonelul celor două escadroane de călăreţĭ carĭ maĭ eraŭ în jurul săŭ, ridică sabia, şi comandă cu vocea răsunătoare:

— Şarjaţĭ!

Splendida trupă plecă în galop strigând: trăiască împăratul! şi se năpusti ca un vârtej asupra austriacilor.

La un moment dat împăratul rămase singur, numaĭ cu un păzitor al poduluĭ, care îşĭ făcea mereŭ cruce, invocând bunătatea madoneĭ cu rugĭ ferbinţĭ.

Impăratul urmărea cu privirea atacul trupelor sale.

(Va urma).

DARE-HEAT

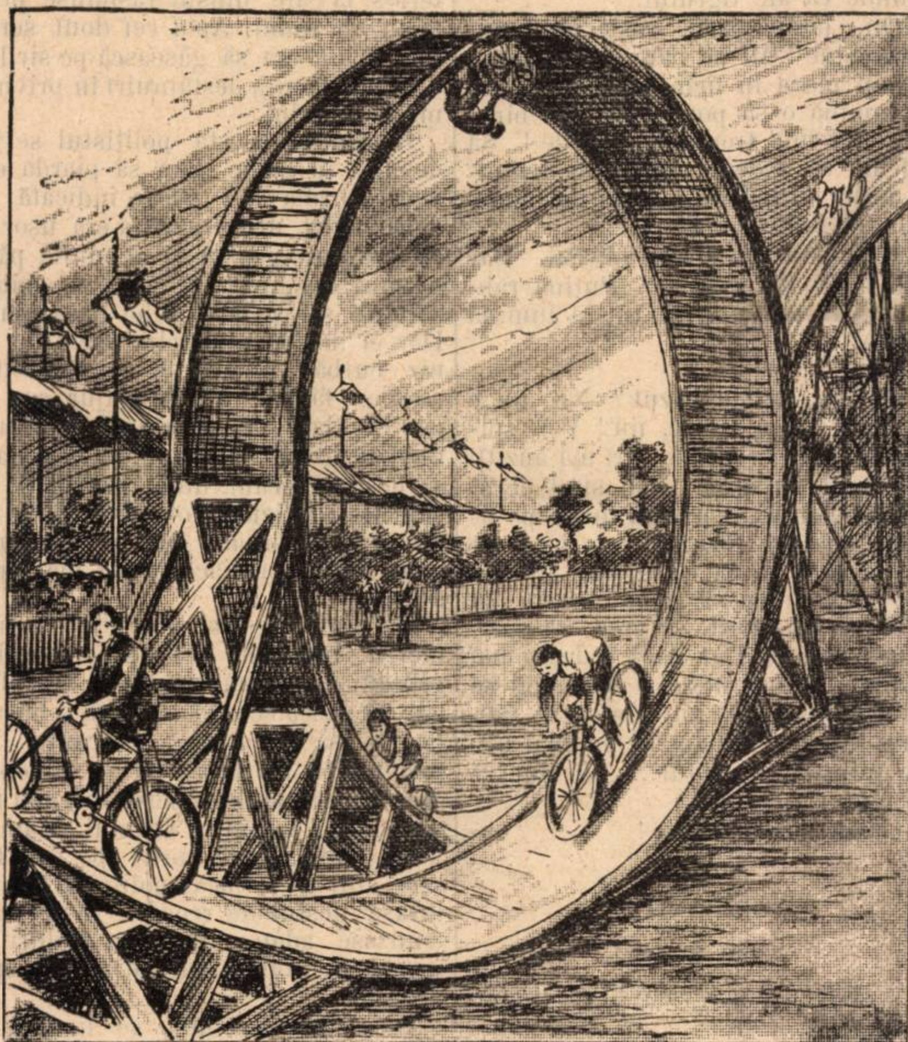
James Smithson cunoştea acea zicătoare americană care zice că în America e destul că aï o idee pentru a avea noroc, bine înţeles o idee bună!

La vârsta de 20 anï, el avea o mulţime de ideï dar nicï una nu era bună. Lucrul acesta îl dispera, făcându-l să creadă că nu va eşi nimic dintr'ânsul. Şi el care avea atâtea ideï!.

La vârsta de 24 anï, James Smithson, din cauza morţeï tatăluï său şi a puţinelor mijloace eşi din şcoală şi se făcu vânzător de ziare rătăcind pe străzile San-Francisco-uluï şi, ca un bun fiu, el aducea micul său câştig mameï sale. El avea o specialitate în vânzarea ziarelor. Sărea din tr'un tramvaï într'altul, se suia în trenurï carï mergea cu repeziciune în aplauzele pasagerilor, carï răsplăteau pe micul vânzător de ziare pentru curagiul său, cumpărând ziare de la el.

Timp de 6 anï el se ocupă cu această meserie, apoï se făcu mecanician, apoï lucrător de conserve de bou, etc.

Părăsi şi această meserie pentru a deveni pescar şi în urmă căutător de aur. Sau că nu avea noroc, sau că nu era priceput, căcï din toate aceste nu se alese maï cu nimic. Intorcându-se din Dawson-City unde fusese căutător de aur el intră într'o casă de ceaï din cartierul chinezesc. In timpul când consumatoriï aşezaţï pe jos, turceşte, beau din băutura caldă, nişte jongleurï chinezï steteau în fundul săleï făcând diferite scamatoriï. Intre toate aceste un lucru atrase atenţia tânăruluï Smithson. Un chinez luă un cerc larg cam de vr'o 3 degete. In acest cerc el dădu drumul uneï bile de fildeş care se învârti înăuntru fără să cadă şi ajunse iarăşï jos, în cealaltă parte. James Smithson se lovi cu degetul pe frunte! Iată o ideie americană, zise el: cu aceasta norocul meu e făcut. Ideia luï era de a înlocui bila cu oamenï.

De la un bazar de jucăriï el cumpără păpuşï micï, montate pe biciclete. Apoï construi un cerc la fel ca al chinezuluï şi încercă. Experienţa eşi admirabil. Acum îï trebuia să înlocuiască păpuşile cu oamenï.

Dar trebuia făcut un enorm cerc, un teren considerabil, materiale... în scurt avea nevoe de parale. Şi James Smithson n'avea nimic. Dar ce-ï păsa, avea o idee bună şi în America cine are ideï bune acela e fericit! A doua zi de dimineaţă el se prezentă la redacţia celuï maï renumit şi maï mare ziar din New-York, cerând a vorbi cu directorul. I se făcu dificultăţï.

— Pe cine să anunţ, milord? — i se adresă batjocoritor valetul.

— Spune directoruluï, zise el liniştit, că James Smithson, care a vândut zilnic timp de 5 anï ziarul d-v., are o idee cam genială pe care vrea să o supue păreref d-sale.

Fură nişte cuvinte magice. Indată uşa se deschise în faţă-ï şi James Smithson, puţin cam emoţionat, intră în cabinetul directoruluï. Salută; expuse în câteva fraze chestia şi, desfăcând pachetul ce'l avea în mână, făcu aceiaş experienţă în faţa directoruluï:

— Poftim cum se învârtesc... capul în jos... n'a căzut... Şi acestea se pot înlocui cu oamenï bicicliştï. Insă...

In scurt, directorul l'a întrebat:

— Aï nevoe de dolarï?

— Yes, sir!

Directorul era foarte bogat. El cântări şansele câştiguluï şi.... ridică capul:

— D-ta eştï inventatorul?

— Da!..

— Bine! Şi cum se chiamă aceasta?

— Am găsit potrivit a o numi *Dare-Heat*.

Directorul întinse mâna luï Smithson:

— Suntem înţeleşï. Poftim o trată de 50.000 dolarï, să-ï încasezï pentru cheltuelile necesare.

De acolo Smithson plecă la un inginer, architect şi antreprenor şi comandă tot ce îï trebuia, în numele ziaruluï.

A doua zi nişte enorme afişe anunţaŭ reprezentaţia.

. . .

Cincisprezece zile maï târziŭ la porţile San-Francisco-uluï un mare *Dare-Heat* era ridicat. Era o o mulţme enormă. Biletele se vânduseră până la 50 dolarï unul. In aplauzele mulţimeï James Simthson apăru pe bicicletă. Lângă el eraŭ alţï patru din ceï maï renumiţï bicicliştï aï Americeï. El se repezise cu forţă pe pistă. La un moment dat ajunse cu capul în jos. Un tremur de spaimă şi de înfiorare cuprinse mulţimea. Dar nu! în secunda următoare fu jos. Un tunet de aplauze frenetice, extraordinare izbucni; mulţimea sări peste băncï, James Simthson fu dus în triumf.

A doua zi reprezentația se repetă. La aceasta inventatorul fu însoțit și de ceilalți patru bicicliști, carĭ executară și eĭ turul. (Vezĭ ilustrația).

Astăzĭ James Smithson are maĭ multe milioane și averea 'ĭ crește din ce în ce maĭ mult.

I. K.

In Ghiarele Monstruluĭ

— *Mare Roman de Aventurĭ* —

— Urmare —

Scoase aparatul fotografic și intră grăbit în casă.

Se închise într'un cabinet negru, prepară totul. Apoĭ, tremurând de emoție, scoase placa sensibilă și o muiă în lichid. Ce avea să vadă oare?

— Nimic nu apare, murmură în curând bătrânul, privind suprafața drept-unghiulară a gelatineĭ, nemișcată în fundul apeĭ. Nu se vede nimic. Palma n'a fost impresionată... Incă un fir rupt în rețeaua cercetărilor mele!

«Nimic, vecĭnic nimic, vaĭ!

«Dar ce spun? Abia sunt douăzecĭ de minute de când am început operația asta. Imaginea nu poate să se arate așa de repede. Și mi se părea că trecuse maĭ multă vreme! Și apoĭ lichidul nu e tocmaĭ așa de tare. Cât sunt de nerăbdător, Doamne!

«Ah, în sfârșit iată o pată care se mărește! Oh, par'că mi se aprind creeriĭ! Ce voiŭ vedea oare formându-se? Ce dramă teribilă? Voiŭ putea suporta vederea asta? Or poate nu voiŭ vedea nimic?

«Ah, cât de încet, cât de greŭ!.. Masa asta neagră care se desenează e cerul. Da, cerul; văd forme de arborĭ inălțându-se.

«Dar oare nu se poate sfârși maĭ repede?

«Mi se pare că voiŭ înebuni de nerăbdare! E imposibil să maĭ aștept! Ce-o fi în flaconul acesta? Da... oh, cum îmĭ tremură mâinele! Nu maĭ știŭ ce fac!

«Iată, imaginea se formează. Ce-o fi însemnând liniile astea paralele? Nu înțeleg. Ah, Doamne, sunt gratiile colivieĭ. Iată că se arată întreagă. Nu maĭ am curajul să privesc!.. E ceva în colivie. Bine înțeles. Ba nu, nu este înăuntru. E afară! Formează o masă mare. Și asta? Ce poate să fie asta? Aceste două puncte? Două ochĭ! Grozăvie! Douĭ ochĭ! Și iată capul monstruos! E animalul, animalul, animalul! Iat-o în sfârșit că mi se arată, mi se ridică în față!

«Nu maĭ pot să înțeleg nimic! Dar asta ce maĭ este?

«S'ar zice... Ba da, pare chiar o labă mare!..

«Ingrozitor, ca un uriaș!

«Dar ce fel de monstru e acesta? Nu se aseamănă întru nimic ființelor pământeștĭ.

«Stă în picioare... Urechile îĭ sunt rotunde ca ale tigruluĭ.

«Oh, lampa asta roșie nu luminează bine! Mi se pare că acum pot să pun placa în lichidul de fixagiŭ. La lumină o să pot vedea maĭ bine. Oh, cum îmĭ tremură mâinile! Să vedem, să vedem! Nu e de temut. La urma urmeĭ nu-ĭ decât un monstru... și nimic alt!

«Așa, iacă am spălat clișeul. Dar unde-ĭ cealaltă cuvetă? Puțină răbdare? Mă duc să mă uit la lumina lămpeĭ.

«Oh!..

«Oh, oh, ce-am văzut? Nu, nu e adevărat, n'am văzut, nu! Voĭ, spirite ale întunericuluĭ, carĭ mă auzițĭ, avețĭ milă de mine! Nu sunt decât un biet bătrân, n'aveam decât pe această copilă! N'o maĭ am decât pe ea... numaĭ pe ea! Atuncĭ... nu trebue, nu, pentru că până acum am putut să mă înșel, să cred, să sper, să sper mereŭ. Dar dacă vedeam maĭ dinainte, acum mi-ar fi imposibil să mă maĭ înșel. O, nu, am văzut răŭ, m'am înșelat. Mă duc să mă maĭ uit: e o greșeală, de sigur... Mă duc să mă uit.

«Grozăvie! Grozăvie!

. . . .

CAP. XII

Oroare!

Ce se făcuse polițistul în tot timpul acesta?

Ne aducem aminte că plecase în pădure, întovărășit de Ali. Servitorul hindus părea a fi în curent cu multe fapte misterioase, din cauza cărora polițistul fusese chemat pe lângă d. Hedley, căcĭ îĭ dădu în privința aceasta o mulțime de amănunte interesante, carĭ păreaŭ că vor arunca o lumină nouă asupra faptuluĭ. Era de mirat poate modul cum se exprima, cum dădea unele amănunte stând la îndoială. Dar hindușiĭ sunt în general timizi, vorbesc puțin și nu prea știŭ să se exprime lămurit. Așa că polițistul nu observă nimic anormal în modul de exprimare al hinduluĭ și luă de bune toate câte i le spunea dînsul.

Ali îl conduse pînă la niște urme carĭ eraŭ lămurit însemnate în iarbă și pe carĭ polițistul le maĭ observase odată, atuncĭ când se dusese să extragă glontele din rana caluluĭ săŭ ucis.

In acest punct ceĭ douĭ oamenĭ se despărțiră, dar cine i-ar fi ascultat, ar fi rămas mirat auzind pe Ali cum cerea polițistuluĭ să păstreze secretul asupra celor ce-ĭ spusese. Polițistul, la rîndul săŭ, îl asigură că putea să aibă toată încrederea în cuvântul săŭ.

Atuncĭ Ali se întorsese în grabă spre casă și, pe când se apropia, Nihal Singh îĭ făcuse un semn misterios, la care dînsul răspunse printr'un alt semn. Apoĭ ceĭ douĭ servitorĭ se duseră să găsească pe sir Hedley și-ĭ făcură destăinuirĭ în privința majordomuluĭ.

In timpul acesta polițistul se îndepărtă în galop, fără să piardă din vedere urma ce-ĭ fusese indicată.

De altfel, urma aceasta era ușor de recunoscut, pentru că în multe părțĭ terenul era lipsit de iarbă și copitele caluluĭ se vedeaŭ bine desemnate. Dar el însemna direcția aceia în linie curbă? Pentru el necunoscutul cavaler făcuse un înconjur așa de mare? Oare fugea dânsul de teama uneĭ urmărirĭ. Se pare că așa dacă ar fi să judecăm după modul de aruncare al picioarelor, care trăda un galop înverșunat. Dar de cine era urmărit? Lucrul acesta era maĭ greŭ de aflat.

Cu toate acestea, polițistul înainta mereŭ. Din timp în timp urmele dispăreaŭ, și atuncĭ polițistul era obligat să descalece, să meargă o bucată pe jos, să se aplece, să caute. De maĭ multe orĭ crezu că se rătăcise; dar în curând descoperea din noŭ urmele și-șĭ continua drumul înainte.

Cu toate desele oprirĭ pe carĭ fusese silit să le facă, polițistul înaintase destul de repede. Acum pătrunsese adânc în inima păduriĭ și urmele îl conduceaŭ tot mereŭ spre dreapta.

De-o dată se opri, se înclină pe șea și examină cu maĭ multă atenție terenul. Apoĭ murmură:

— Foarte bine! Iată acum a doua urmă. La capătul acesteia voĭ avea și deslegarea enigmeĭ. După câte mi se pare că întrezăresc, s'ar prea putea ca această deslegare să fie teribilă.

«Oare trebue să merg chiar acum drept înainte, orĭ trebue să mă asigur maĭ întâĭ de direcția pe care o ia cel-alt? Asta e de cea maĭ mare importanță; după aceia mă voĭ reîntoarce. Totușĭ trebue să mă grăbesc, pentru că în curând va înopta și ancheta mea va deveni cu mult maĭ grea.

Cavalerul porni din noŭ în galop,

pe vechea urmă, și alergă o bucată de vreme drept înainte. Apoi se opri din noŭ: direcția curbă de până atuncĭ, făcu de-o dată un unghiŭ drept, și urcă spre nord.

«Așa dar, totul merge de minune, murmură polițistul; nicĭ nu maĭ am nevoe să merg maĭ departe. Am văzut multe afacerĭ încurcate în viața mea de polițist, dar ca aceasta maĭ rar.

«Dar acum nu e timpul de făcut filosofie; să văd maĭ repede de cealaltă urmă. De astă dată e partida definitivă și trebue să fiŭ cu cea maĭ mare atenție.

Se reîntoarse, găsi urma, și porni din noŭ în galop.

Nu se opri de cât când înoptă de-a binelea. Atuncĭ descălecă, și deslegând un sac de piele de la șea, se puse să cineze în fugă. In timpul acesta făcu și următorul raționament:

— Intunericul mă va împiedica să maĭ descoper urmele. Dar este evident că trebue să continuĭ direcția spre sud-est. Prin urmare, va fi destul să mă orientez după stele, și cred că nu voĭ greși ținta. Și apoĭ, se prea poate să n'am nevoe de nicĭ o orientare, pentru că mă va conduce calul.

In adevăr, animalul părea că înțelege, căcĭ de maĭ multe orĭ necheză ușor. Atuncĭ stăpânul fu sigur să raționamentul săŭ era drept, și-șĭ continuă drumul la galop. In curând pătrunse într'o altă pădure maĭ întunecată, și ajunse la țărmul uneĭ mlaștinĭ, dincolo de care se zărea silueta munților.

Luna se urcase acm sus pe cerurĭ.

Polițistul mergea de o vreme la pas, și nu în linie dreaptă, ci aproape rătăcind de icĭ, colo.

Și asta pentru că se petreceaŭ niște lucrurĭ spăimântătoare. Pe când înainta tăcut, gândindu-se să nu piardă urma, un strigăt teribil porni de-o dată din adâncul pădurii. S'ar fi zis că e mugetul unuĭ taur gigantic, dar un strigăt cu totul sălbatec, care se termină printr'o plângere sângeroasă, lugubră.

Și acest strigăt fu urmat de un alt strigăt, de suferință și groază supranaturală.

După aceia se făcu tăcere, dar atâta fusese de ajuns pentru ca polițistul să recunoască plângerea uneĭ femeĭ desperate.

Strigătul pornise de la picioarele munteluĭ, și de și era peste măsură de îngrozit, polițistul ișĭ continuă drumul în această direcție.

Calul înainta tremurând, și luneca pe un sol mișcător; din când în când se oprea, și refuza să maĭ înainteze.

Niște norĭ acoperiră luna, și se făcu de-o dată întuneric; atuncĭ omul rămase nemișcat, tremurând de teamă, așteptând să se facă din noŭ lumină.

In curând luna se arătă din noŭ pe cer, și atuncĭ cavalerul ișĭ continuă drumul.

Mergea încet, și se orienta cu greŭ, pentrucă potecile se încrucișaŭ acum în toate direcțiile.

Iĭ era aproape peste putință să meargă prin acele tufișurĭ, ierburĭ și liane carĭ formaŭ un obstacol foarte greŭ de trecut...

Cu toate acestea printre arborĭ se zărește un luminiș. Decĭ trebuia să ajungă acolo măcar de s'ar fi întâmplat orĭ și ce.

Era un fel de amfiteatru mare, stâncos, în mijlocul arborilor întunecațĭ... locul era pustiŭ. Ar fi putut să se aventureze.

Insă omul se opri brusc. Simți că creerul i-se îngreunează și inima ișĭ încetinise bătăile; o emoție puternică îl înăbuși...

Pe jos era ceva...

Ce-va... Dar cine ar fi putut să dea un nume acestuĭ ceva?

Pretutindenĭ era răspândit sânge, care se închegase, nemaĭ având vreme să pătrundă în pământ...

O bucată mare de știfă alburie pătată cu sânge și ruptă... Frânghiĭ rupte, lanțurĭ...

O brățară de aur...

Și pe urmă...

Pe urmă, nu aceste lucrurĭ iĭ fascinaseră privirea și îl împietriseră, înghețându-ĭ sângele in vine!:.

Printre urmele de sânge eraŭ membre goale smulse de la locul lor, sfâșiate în bucățĭ carĭ nu maĭ aveaŭ formă; și cu toate acestea se distingea o mână albă delicată și subțire plină încă de inele, un braț cu oasele zdrobite!..

Și maĭ cu seamă, era un cap admirabil și hidos în acelaș timp, înfășurat în vălul viŭ al unuĭ păr de aur, un cap cu buzele vinete printre carĭ se vedeaŭ dințiĭ și aĭ căruĭ ochĭ marĭ deschișĭ, priveaŭ!..

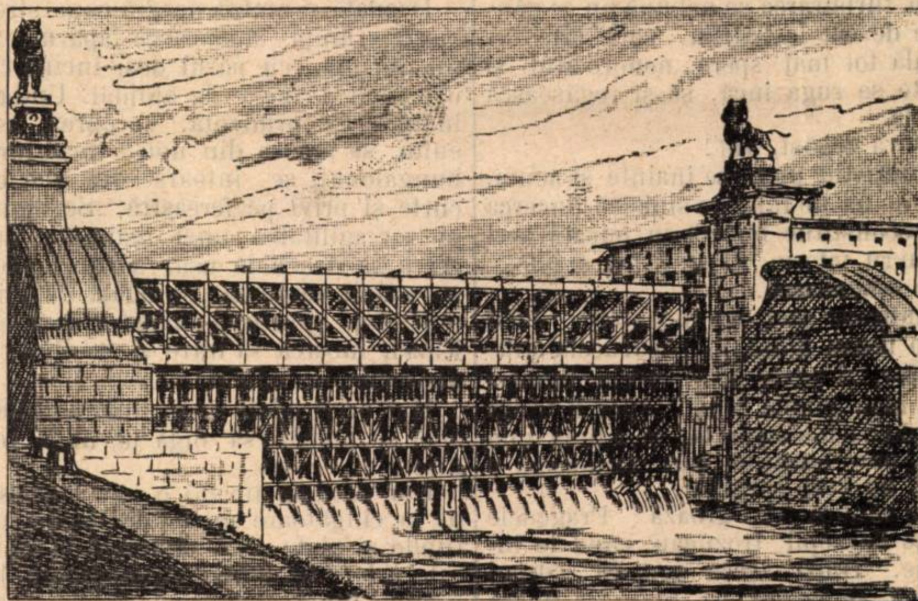
Omul care văzuse toate acestea, alunecă la pământ. Căzu în genunchĭ. Voi să strige... Insă din pieptul săŭ porni un sgomot înspăimântător, un râs lugubru; apoĭ începu de o dată să plângă și plânse rătăcit înfigându-șĭ unghiile în obrajĭ.

După ce se liniști primul săŭ gând fu acesta:

«Ce cuvinte să spue aceluĭ tată nenorocit și maĭ ales cum să-l aducă în fața aceluĭ tabloŭ îngrozitor?

Nimic din cele ce înconjuraŭ locul sinistru, nu arătau nicĭ cum fusese executat supliciul fără nume, nicĭ când se făcuse aceasta și nicĭ pentru ce animalele sălbatice respec-

Cum se apără un oraș mare de inundații

Acest dig monstru e ridicat la intrarea Dunăreĭ, în orașul Viena. Pentru terminarea acestuĭ monument s'au cheltuit maĭ multe miljoane și s'au pierdut anĭ de muncă. Locuitoriĭ Vieniĭ pot fi însă liniștițĭ de-acum. Orĭ cât de marĭ ar veni valurile Dunăreĭ, eĭ pot să nu se îngrijească, fiind-că nicĭ odată n'are să se reverse apa și să le înece casele.

In punctul unde intră în Viena, Dunărea e împărțită în treĭ brațe, dintre carĭ unul e canalizat.

In anul 1830 s'au efectuat în Viena lucrărĭ gigantice de digurĭ, pe o distanță de 30 kilometri.

Digul se se vede în ilustrația noastră e oare-cum completarea acestor lucrărĭ.

taseră cadavrul ;— despre toate acestea însă,—nu se întrebase poliţistul.

In turburarea sa nebună nu se gândise de cât la bătrân, care fără îndoială tot maĭ spera, nenorocitul, şi poate se ruga încă, să-şĭ regăsească copila.

O va regăsi, vaĭ!

Poliţistul mersese înainte şi acum, cu un fel de răbdare sinistră, încerca să reconstitue bucată cu bucată acel cadavru inform şi să-ĭ dea o înfăţişare omenească.

Ridicase acel cap încântător, palid ca o floare ninsă în părul acela strălucitor, şi peste ochiĭ aceia limpezĭ coborâse genele lungĭ. Apoĭ îl aşeză pe pânza însângerată, şi adună una câte una bucăţile carĭ formaseră o dată un corp virginal.

Ce muncă de groază! Fragedele braţe de copil trozneau când le întinse. După aceea acoperi corpul întreg în voalul cel mare şi tînăra fată se odihnea acum, cu rănile acelea hidoase ascunse sub părul cel lung, tot frumoasă, deşi omorâtă într'un chip aşa de barbar.

Apoĭ săpă o groapă cu sabia, aşeză pe nenorocita acolo şi, fără să-ĭ arunce pământ de-asupra, o apără contra profanărilor printr'o reţea de rămurele încrucişate.

Pe urmă galopă prin pădure, îndreptându-se spre bungalov şi singurul său gând era acesta:

— Ce-ĭ voiŭ spune oare?

Pioasa şi îngrozitoarea muncă cu care se îndeletnicise îl întârziase mult pe lângă moartă. Ajunse acasă noaptea târziu.

Casa era goală, poarta grădineĭ deschisă.

Trecu pragul. Un om apăru. Poliţistul recunoscu pe Ali.

— Unde e stăpânul tău? îl întrebă dînsul.

— Stăpânul a plecat împreună cu servitoriĭ de maĭ multe ore, răspunse hindusul. Sunt numaĭ eŭ aicĭ.

— A plecat? Unde?

— Să-şĭ caute copila.

— Vaĭ!

— Pe malul cavernelor din Djohar Ghat.

— Ah, zise poliţistul, s'a întâmplat o nenorocire mare. Poţĭ să laşĭ casa. Imĭ iau eu răspunderea, căcĭ tu trebue să mă ducĭ imediat la stăpânul tău.

— Imĭ ordonase să rămân aci numaĭ pentru a te aştepta pe d-ta, răspunse hindusul. Dacă aducĭ o ştire nouă stăpânuluĭ meu, ori şi cum ar fi această ştire, nu trebue să alegĭ. Vino, trebue să plecăm.

Ali se duse la grajd, înşeuă un cal, încue bine toate uşile, apoĭ ceĭ douĭ oamenĭ se depărtară repede.

. . . .

Casa rămase singură, cu desăvârşire singură, în tăcerea nopţeĭ.

Deodată o umbră neagră ce se strecura, o fiinţă omenească apăru. E un om mic, cu părul des, încins cu o bucată de piele de animal. Umbra înainta cu prudenţă, se oprea, asculta, se apleca din noŭ; înconjură bungalovul, se întoarse din noŭ în curte şi privi pe fereastră. Se apropie cu agilitatea uneĭ maimuţe. încercă să deschidă uşa, se urcă apoĭ pe stâlpiĭ verandeĭ, se agăţă de primul etaj, ajunse la fereastra camereĭ Elizeĭ, încercă să intre şi, văzând că nu poate, se coborî.

Maĭ privi odată casa, maĭ ascultă, apoĭ se pregăti să fugă pe unde venise.

Dar deodată îĭ veni o idee. Scoase de la cingătoare un fel de discurĭ rotunde şi plate, carĭ răsunară în mâinile sale. Le arătă strălucitoare la lumina luneĭ, apoĭ prinse să danseze, singur cu umbra sa, în tăcere.

Râdea din când în când văzând că micele discurĭ de metal pe carĭ le arunca la pământ sar în aer. Apoĭ lăsă repede jocul şi se strecură, dispărând în pădure.

Piticul acela era Ksoro şi obiectele cu carĭ se juca erau banĭ de aur.

CAP. XIII

Omul care comandă monştrilor

D. Hedley eşise din laboratorul de fotografie rătăcit, clătinându-se, semănând cu un nebun, înspăimântat de o neştiută descoperire, care apăruse în faţa sa pe placa sensibilă, când, trecând uşa de intrare a verandeĭ, se lovi de unul din servitoriĭ săĭ hinduşĭ, în care recunoscu pe Abdul-Daoud, acela care omorâse pe majordomul Cobbs.

— Te căutam, stăpâne, zise omul fără alt înconjur. M'am gândit că ar fi bine să mă sfătuesc cu tovarăşiĭ meĭ şi dînşiĭ m'au povăţuit să-ţĭ vorbesc încă odată.

— Oh, fie-vă milă!—strigă bătrânul îndurerat — lăsaţi-mă în pace!.. Ce mă importă pe mine poveştile voastre de răzbunare şi ura care o aveţĭ uniĭ în potriva altora şi chiar crimele voastre! Mi-e inima plină de o durere prea mare ca să mă maĭ pot emoţiona de actele voastre sau să maĭ îau parte la pasiunile voastre!

— Nu e vorba de noĭ, stăpâne; n'aş fi venit să te supăr pentru asta, căcĭ eu ştiu că durerea ta e adâncă. Dar mă întrebaĭ adineaurĭ de copila ta...

— Eĭ bine? zise d. Hedley, oprindu-se brusc.

— Eĭ bine, stăpâne, n'am îndrăznit să ţĭ vorbesc maĭ dinainte şi să-ţĭ spun ceea ce ştiam...

— Pentru ce?

— Pentru că e o sarcină grozavă aceea de a fi aducător de veştĭ rele şi orĭ-cine se fereşte de a aduce cu sine durerea, când a întâlnit-o pe drum.

— Vaĭ! De mult timp aştept noutatea fatală, durerea! Poţĭ să vorbeştĭ! Orĭ care ar fi adevărul, îl prefer maĭ bine decât nesiguranţa în care mă zbat cu disperare.

— Totuşĭ eu nu-ţĭ pot aduce chiar siguranţa, stăpâne, şi poate că vestea mea preţueşte maĭ mult decât cred, căcĭ tot îţĭ maĭ rămâne un loc pentru speranţă.

— Sfârşeşte! Vorbeşte repede. Ce ştiĭ?

— Stăpâne, eu ştiam de prezenţa tinereĭ fete în pădure...

— Aşa dar aĭ văzut-o? Unde era? De ce n'aĭ salvat-o? De ce n'aĭ venit să mă anunţĭ?

— Nu te grăbi, stăpâne, ascultă-mă. Eu ştiam că o femee fusese răpită, dar n'am văzut-o şi n'am ştiut decât atuncĭ când mi-aĭ spus că aceea era fica ta.

— Atuncĭ, ce dovezĭ mi-aducĭ?.. Ştiĭ barem ceva de soarta eĭ?

— Nu mă întreba despre asta, stăpâne, căcĭ deşi nu pot să afirm nimic, mi-e teamă ca răspunsul meu să nu te înspăimânte! Dacă presimţirea nu mă înşeală, nenorocita copilă a fost... să spun, stăpâne?

— Sfârşeşte odată! Ce plăcere infernală simţĭ să mă chinueştĭ astfel?

— ... a fost victima... uneĭ crime înspăimântătoare...

— Grozăvie!..

— ... şi dacă zeiĭ nu au protejat-o printr'un miracol pe care nu'l cunosc...

— Eĭ bine?

— Ea se odihneşte în pace acum, stăpâne, şi suferinţele sale s'au sfârşit!..

— Vaĭ, vaĭ, vaĭ! De pretutindenĭ îmĭ vin veştĭ sângeroase şi sunt aşa de nebun să maĭ sper, după ceea ce am auzit şi după ceea ce am văzut!

— Stăpâne, aĭ văzut pe copila ta moartă?

— Am văzut ceva maĭ grozav!.. Am văzut-o în braţele uneĭ fiinţe supranaturale, monstruoase, care o ducea...

— Unde aĭ văzut-o astfel?

— Nu pot să-ţĭ explic; şi nicĭ n'aĭ şti să înţelegĭ.

— Şi era încă vie?

— Părea că se mişcă, că se luptă desperată.

— Atuncĭ, din moment ce n'aĭ avut dovada morţeĭ sale, aĭ dreptul şi datoria să sperĭ încă.

— Dar tu, ce'mĭ vorbeaĭ despre o crimă, despre un supliciu, maĭ ştiu şi eu?

— Tot ceea ce pot să'ţĭ spun e că

o victimă nevinovată, o virgină tânără a fost târâtă acolo, de cealaltă parte a munţilor...

— Munţi, zici? Nu era pe marginea unei mlaştini mari ?

— Da, o mlaştină mare, lângă Djohar-Ghats.

— Djohar-Ghats ! Ghicisem eu ! Răspunde : nu cumva sunt nişte caverne 'n munţii aceia ?

«De acolo mă chema ea, nenorocitule! Oh, de ce nu m'ai prevenit la timp ?

— In timpul acela nu mă preocupa alt-ceva de cât răzbunarea mea.

— Blestemată să fie răzbunarea ta şi tu de asemeni!

— Iartă-mă, stăpâne, nu ştiam atunci că era vorba despre fiica ta! căci atunci aş fi lăsat ura mea numai ca să te ajut, căci te iubim cu toţii.

— Ciudată dragoste mai aveţi şi voi; cine torturează şi zdrobeşte, şi lasă să se îndeplinească crime ne mai auzite, — acela nu poate spune că iubeşte.

— Poate că nu e incă pierdută. Mai rămâne o rază de speranţă. Vino cu mine !

— Unde vrei să mă duci ?

— Acolo, in cavernele din Djohar-Ghats. Poate că vom regăsi urmele prizonierei !

— Ah! nu mă face să sper, ca să mă mai chinueşti!.. Omoară-mă mai bine cu o durere supremă!..

— Vino, stăpâne ! E o ultimă şansă de scăpare... Când întâlnisem pe majordomul tău...

— Ah! tăcere, nenoro-it ce eşti!.. Cine ştie dacă nu l'ai oprit în momentul când se ducea să-mi salveze sopila !.. Nu e aşa că l'ai omorât pe drumul care ducea la munţi?..

— Ceea ce spui e peste putinţă, stăpâne, zeii n'aŭ permis aceasta!.. Dar la ce lucru să ne pierdem vremea vorbind...

Adună-ţi oamenii şi vino!

Dacă copila ta trebue salvată, acolo trebue să alergăm!..

— Du-mă dar! Şi să dea Dumnezeu să nu se fi întâmplat din greşeala ta nenorocirea care nu se mai poate repara.

Şi într'un zgomot mare de pinteni, de zăngănit de arme, la lumina sinistră a torţelor pe cari le aprinseră servitorii, cortegiul porni prin pădure.

Tăetorul Abdul-Daoud mergea înainte, urmat de d. Hedley care se lăsa condus, zdrobit, dar totuşi susţinut, de o speranţă încăpăţânată. Apoi venea mulţimea de călăreţi reclamată de Abdul-Daoud, şi care se grăbea, în neregulă, însă fără zgomot în urma stăpânului lor.

Singur Ali rămăsese la bungalov, aşteptând intoarcerea poliţistului.

Abea prin zori ajunseră să vadă primele contraforturi din Djohar-Ghats.

Călăreţii se opriră la un semn al lui Abdul Daoud. Apoi însoţit numai de d. Hedley, omul înaintă pe jos către munţi.

De-o dată, bătrânul tresări. Abdul Daoud care alerga înainte se opri şi arătă cu degetul în peretele stâncei întunecoase, intrarea largă a unei caverne.

Pe aici a fost dusă, zise el incet... Ar fi o nebunie să speri a o mai regăsi tot acolo, dar cel puţin vom găsi indiciile, cari ne vor permite să o intâlnim.

— Inainte! ordonă d. Hedley.

Cei doi bărbaţi înaintară pătrunzând în cavernă.

Era o galerie strâmtă cu pereţii umezi.

Dar se lărgea către fund formând o cameră vastă pardosită cu nisip. La lumina torţei pe care o aprinsese servitorul nu trebui mult pentru a se convige că caverna era goală.

Cu toate astea pe jos eraŭ bucăţi de frânghii rupte, urme de paşi, cari arătaŭ că nişte fiinţe omeneşti se aventuraseră în această sumbră retragere. D. Hedley, se plecă, de-o dată şi ridică un obiect care era trântit la pământ.

Era un fel de peniţă grosolană tăiată dintr'o bucată de lemn şi era încă inegrită de un fel de materie.

Bătrânul se ridică foarte palid.

,,Iată cu ce a fost scris biletul, murmură dânsul.

Nu se înşelase... Ceva mai departe găsi hârtie la fel cu aceia din care fusese scris biletul.

Şi, aruncându-şi privirea împrejur, de Hedley, remarcă că în lungul pereţilor stâncei creştea un fel de liane cu fructe vâscoase, din cari fusese ruptă o ramură. Şi cu ajutorul sucului din aceste fructe d-şoara Elisa scrisese scrisoarea misterioasă.

Dar cercetările se opriră aci. Acelea eraŭ toate urmele copilei dispărute.

Că dânsa fusese acolo, nu mai încăpea nici o îndoială.

Dar ceia-ce era şi mai sigur, e că nu se mai găsea acolo.

In timpul acesta Abdul Daud eşise şi după câte-va momente d. Hedley fuse zmuls din contemplaţia sa de un răsunet ce se auzi afară. In acelaş moment văzu pe tăetor că se întoarce.

,,Dar ce mai este? il întrebă dânsul.

(Va urma).

Anul XII. - No. 676. 10 BANI IN TOATA ŢARA Joui 22 Aprilie 1910

ZIARUL CĂLĂTORILOR
ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată ţara
« 2.60 « ½ « « «

Redacţia şi Administraţia
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORILOR
Apare odată pe săptămână
— MARŢEA —

In faţa «floarei-aprinse». — (Vezi pag. 4280).

SUPERSTIȚIILE IN RUSIA

In Rusia, mult maĭ mult ca la noĭ, persoane din aproape toate păturile societățiĭ în general, recurg la practica superstițioasă pentru a cunoaște viitorul și a descoperi fericirea lor.

Vrăjitoriile pe carĭ le întrebuințează sunt supranumite „gadaniĭ". Acestea se fac după anumite riturĭ și la date fixe.

In spre seara Anuluĭ Noŭ, după miezul nopțeĭ, nenumăratele fete tinere practică vrăjitoria saŭ „gadania" *ghicireĭ*. Ele își aleg locul într'o baie rusească, izolată dacă e posibil, în mijlocul câmpieĭ. O baie rusească se compune în genere din treĭ camere. O aleg însă numaĭ atuncĭ când e abandonată și căzută în ruină.

Femeia— căcĭ bine ințeles, femeile nu se lasă maĭ prejos, fiind-că 's prea superstițioase din tinerețe și prea doritoare de a afla... — saŭ tânăra fată care vrea să'șĭ cunoască destinul, sosește — la acea baie de pildă,—între orele unsprezece și miezul nopțeĭ. Ea aduce o mescioară rotundă deasupra căreia așterne o față albă. Câte-va opaițe luminează sinistrul loc. Pâine, sare, peşte, apă, iată ce întinde pe masă.

După ce totul e pregătit, ea s'așează jos și, ținându'șĭ capul într'o mână, repetă foarte mult timp, descântecul următor:

«*Sugoni*» soarta mea, vino și arată-mi-te».

Tremurăturile slabelor flacărĭ ale opaițelor fac să danțeze, pe pământ, pe murĭ, într'o amestecătură sinistră, luminile și umbrele. Tânăra fată așteaptă, și din ce în ce maĭ mult, ea își ațintește privirile spre ușă, crezând mereŭ că va vedea... răspunsul. — Ea vede! O fantomă apare. Dar în locul giulgiuluĭ alb care este moda spectrelor de la noĭ, fantoma vrăjitorieĭ ruseștĭ poartă o manta, cu marĭ ciucurĭ, încheiată cu nasturĭ de piese marĭ de aur. Fantoma se așează la masa pregătită eĭ. Tânăra fată așteaptă în tăcere câte-va clipe, apoĭ, pe când fantoma mănâncă, îĭ tae o bucată din mantaua impresionantă.

Nenorocire eĭ dacă fantoma simte! Ea răstoarnă masa și—ceea ce'ĭ maĭ răŭ, strânge cu mâinele'ĭ recĭ pe sărmana care a dorit să cunoască viitorul.

Dar, din contră, când a reușit să tae bucata de vestmânt fără a i se 'ntâmpla nimic, atuncĭ ea începe să profere la adresa fantomeĭ cuvinte tarĭ, de dispreț. Apoĭ îĭ spune: «Pieĭ! risipește-te! și nu reveni de cât sub forma strălucită a unuĭ mire tânăr și frumos».

Fantoma dispare.

In cursul anuluĭ tânăra fată primește pe tânărul chemat și se căsătorește cu el; toată viața eĭ însă nu'ĭ vorbește despre scena evocăreĭ luĭ, și nu'ĭ arată bucata de manta care „i l-a adus", căcĭ imediat el ar deveni nebun pentru totdeauna.

In dimineața Anuluĭ Nou—cum se obicinuește și la noĭ în unele părțĭ, fetele topesc plumb de regulă, și îl varsă într'un vas cu apă rece. Forma pe care o capătă metalul până se răcește le spune celor maĭ multe o sumă prețioasă de fapte carĭ se vor petrece în anul ce urmează, și uneorĭ le arată icoana celuĭ pe care îl vor lua de bărbat; etc., etc.

Alte superstițiĭ se raportă la săptămâna „mare" din postul Paștilor. Joia mare, la amiazĭ, corbiĭ își duc puiĭ la o vale cu apa rece. Eĭ plâng acolo și se vânzolesc în apă. Fetele se duc de se ascund prin tufărĭ și îĭ întreabă de acolo, despre unele lucrurĭ tainice, iar eĭ, printr'o mișcare spre o anumită direcție, saŭ printr'un anumit sunet, daŭ răspunsul pe care fetele pot să-l ia de sigur în sens ambiguu de cele maĭ multe orĭ.

Insă noaptea care convine maĭ mult celor carĭ se ocupă cu „gadaniile" e cea care precede ziua de 24 Iunie (nașterea s-tuluĭ Ioan Botezătorul). In această noapte de vară cine poate vedea „floarea aprinsă" care crește prin pădure și care posedă proprietățĭ admirabile și supranaturale, acela, ținând-o între degete, va vedea o lumină albă-aurie și după o scurtă așteptare va căpăta răspuns la întrebarea pusă din niște vocĭ misterioase și dulcĭ carĭ vor ieși din trunchiurile arborilor.

Mujiciĭ carĭ aŭ îndrăznit adeseorĭ să se aventureze prin pădurĭ în căutarea acesteĭ florĭ magice, povestesc lucrurĭ de necrezut...

„Floarea aprinsă" e foarte rar găsită de numeroșiĭ căutătorĭ aĭ eĭ, căcĭ se ține bine ascunsă. In așteptarea lumineĭ — care apare în unele clipe, arătând locul în care se află crescută, de și une-orĭ înșală,— mujicul invoacă sufletul vre-unuia din strămoșiĭ luĭ spre a 'ĭ ajuta să prindă floarea între degetele luĭ.

Când un norocos a zărit lumina atât de dorită și s'a apropiat de ea, gata s'o prindă, intervin duhurile rele, în forme oribile și diforme, carĭ — prin toate mijloacele posibile caută să îndepărteze mâna de floarea pe care o retrag în acelaș timp din apropierea luĭ.

Floarea aceasta are o tulpină înaltă și mlădioasă; culoarea eĭ e roșie și înflăcărată ca para foculuĭ; ea, luminează, tot împrejurul eĭ.—pământul aerul și buruienile.

Liliacĭ maĭ marĭ decât vulturiĭ, — pe carĭ mujicul îĭ crede duhurĭ răŭfăcătoare, metamorfozate ast-fel, vin și se 'nvârtesc în zbor în jurul capuluĭ săŭ. Eĭ scot sunete lugubre și urlă par'că. Dacă totușĭ mujicul reușește să atingă floarea, atuncĭ el nu se maĭ teme de nimic, duhrile dispar și glasurile misterioase ale păduriĭ îĭ daŭ răspunsurile așteptate.

In provincia Archanghel așa numitele *bobilki* - un fel de babe-medicĭ empiricĭ, carĭ cunosc diferite plante cu variĭ proprietățĭ medicamentoase și magice, culeg în ziua de 23 Iunie niște buruenĭ carĭ au darul de a păzi gospodăriile mujicilor, de geniul răutăcios al caseĭ -- un fel de penat — numit *somovoĭ* — buruienĭ pe carĭ aceștia le cumpără de la aceste femeĭ și le atârnă apoĭ deasupra porțeĭ spre a îndepărta geniile răŭ-făcătoare.

Sunt și alte multe superstițiĭ adânc înrădăcinate în sufletul poporuluĭ din Rusia, dar cele maĭ multe din acestea sunt izolate și prin acest fapt nu prezintă interesul celor dintâĭ, carĭ s'au răspândit nu numaĭ în tot cuprinsul imperiuluĭ rus, ci și la noĭ și la alte popoare limitrofe.

Ilustrația fantasmagorică din pagina primă reprezintă scena aprindereĭ aceleĭ misterioase florĭ de foc în fața unuĭ mujic deasupra capuluĭ căruia se 'nvârteau amenințător doĭ liliecĭ giganticĭ.

Fl.

M. PROMBER

O NOAPTE GROAZNICA

Aventura unuĭ german în America de sud

Bolivar, 12 Maĭ, 1908.

Dragă Emanuel,

Incă în așteptarea răspunsuluĭ tăŭ, reiau din nou condeiul pentru a te pune în curent cu o interesantă aventură ce mi s'a întâmplat, nu de mult.

Era în 4 Maĭ, adică cu vre-o câte-va zile maĭ 'nainte. In orele de dup'amiazĭ făcusem o excursiune în munțĭ, de unde mă întorsesem tocmaĭ seara târziu. Și

pentru că mă simţeam foarte ostenit, îndată după cină m'am lăsat odihnei.

Servitoarea uitase în timpul zilei să deschidă ferestrele, astfel că, înainte de a mă culca, le deschiseî eu.

După cum ţi-am maî scris, camera mea de dormit se află în primul cat al caseî, cu o frumoasă privelişte spre rîul Orinoco, care curge abia la cincîzecî de metri depărtare, împrăştiind o răcoare plăcută.

Eram deci la adăpost, faţă de fiarele sălbatice, de oamenii răi şi de căldurile prea mari, chiar şi roiurile de ţânţari dispăruseră după ultima ploae.

Nu trecu mult şi mă aflam în braţele luî Morfeu, care 'mi evo a amintiri plăcute din patria mea, Germania, şi mă transportă pentru câteva ore în lumea visurilor mele.

Deodată însă — putea să fi fost pe la miezul nopţeî — mă deşteptaî; cineva tot scutura de colţul cearşafuluî ce atârna în jos.

Să se fi căţărat cineva pe burlanul caseî şi să fi pătruns în camera mea?

Reţinându-mî respiraţia, ascultaiŭ, însă n'auzii nimic altceva decât murmurul Orinoco-uluî şi ticăitul penduleî. Şi ochiî meî, ce căutau să pătrunză întunericul nopţeî, nu putură descoperi nimic neobişnuit.

Mă gândeam dacă trebue să închid saŭ nu fereastra. De oare-ce aerul curat al nopţeî pătrundea înăuntru înviorător şi eu îl respiram, atribuiî agitarea cearşafuluî uneî erorî sau unuî vis şi curând nu mă maî gândiî la nimic. Prea leneş, chiar şi pentru a mă pleca peste marginea patuluî şi a aprinde lampa, după scurt timp mă aflam iar în starea aceea de toropeală ce stă între somn şi trezie.

Deodată simţiî maî pronunţat că o fiinţă vieţuitoare mişcă cearşaful.

De astădată fuî serios îngrijat. Mă ridicaiŭ cât se poate de încet şi întinseî mâna după chibritelniţă. Dăduî să aprind un chibrit, dar vaî, nu se aprinse.

Necăjit, puseî chibritelniţa înapoî pe masă şi mă lungiî din noŭ în pat. Era acum iar linişte.

O fi vre-un spirit sau vre-o fantomă, după cum se spune prin poveştî, gândiî eŭ cu humor silit. Apoî mă plecaî pe cât putuî peste marginea patuluî şi trecuî mâinele în lungul săŭ. Dar nedescoperind nimic, puseî din noŭ capul pe pernă, suspinând şi ascultaiŭ neîncetatul, uniformul tic-tac al ceasorniculuî.

Dar deodată—cine ar putea să'mî descrie spaima?—simţiî un sâsâit deasupra capuluî meŭ şi în clipa următoare plutea şi se agita forma întunecată a unuî cap de şearpe peste faţa mea, spre a se avânta apoî peste plapuma patuluî.

De astădată se limpezi toată situaţiunea mea, care era groaznică. Un şearpe lung de maî multe picioare—poate chiar unul veninos—s'a suit pe burlan şi prin fereastra deschisă intră în camera mea.

Ce trebuia să fac? Să sar din pat şi să fug? Or să aştept tăcut şi liniştit ceea ce trebuia să urmeze?

In timp ce sudorî de groază îmî ieşeaŭ din toţî porii şi inima îmî bătea să se spargă, mă hotărîî la cea din urmă. Imî ziceam că o mişcare nesocotită ar putea să'mî cauzeze moartea, pe câtă vreme dacă staŭ liniştit, îndrăznesc a spera că pot scăpa numaî cu spaima.

Când ceasornicile din oraşul apropiat anunţară cu sunete slabe prima oră a noueî zile, şearpele se afla încă pe plapuma mea. Nu îndrăzneam nicî să mă urnesc.

Insfârşit reptila se îndreptă către picioarele mele şi speram că se va coborî pe podelele încăperiî. Dar nu. Ajunsă jos, se întoarse iar înapoî şi se apropie de capul meŭ. Ca o fantomă înspăimântătoare se târî tot maî aproape,pînă se îndoi într'o parte, trăgându-şi corpu-î rece şi lucios în curmezişul gâtuluî meŭ. Ceea ce simţiî în momentul acesta era îngrozitor; abia cutezam să respir şi o frică grozavă îmî cuprinse inima, iar gâtul îmî amorţise de tot sub greutatea apăsătoare a şarpeluî. Avuî senzaţia că mi s'a pus un laţ de gât, care din ce în ce, pe neobservate, se tot strânge.

Dar ce era maî răŭ nu trecuse încă. Când corpul şearpeluî părăsi gâtul meŭ şi se îndreptă iar către picioare, căuta cu capul să pătrundă sub plapumă.

Cu groază simţiî cum se atinge de picioarele mele calde şi mă cuprinse desperarea când constataiŭ că se vâră tot maî adânc şi corpul eî neted se alipeşte de picioarele mele.

Tablourî spăimântătoare, pe carî le produce desnădejdea, îmî umpleaŭ sufletul.

— O, Dumnezeule, îmî ziceam în gând, sfârşeşte'mî odată acest chin; abia îl maî pot suporta! Imî pierd minţile, mor, dacă nu vine scăparea în ceasul acesta.

Dar scăparea era încă departe de mine. Şearpele se încolăci între genunchiî meî şi după câteva secunde îşî schimbă poziţia, se încolăci pe picioarele mele, apoî se desfăşură iar şi se întinse din noŭ într'o spirală.

In intervalul acesta bătu orele două. Din stradă se auzi cântecul vesel al unor chefliî, carî de sigur se întorceaŭ acasă. Auziî vocile din ce în ce maî puţin, pînă ce se stinseră de tot în depărtare.

Din noŭ era tăcere; afară de vuetul fluviuluî şi tic-tacul ceasuluî nu se maî auzea nimic.

Atuncî îmî veni o idee. Pe nesimţite îmî trăgeam picioarele tot maî departe de şearpe,—pe fie-ce minut un centimetru. Cam pe la orele treî şi jumătate îmî depărtasem picioarele într'atât, încât între mine şi reptilă era un spaţiŭ destul de însemnat.

De oare-ce reptila nu se maî urni din loc ci zăcea ca moartă în poziţia aceea, îndrăzniî a'mî descoperi, încet, partea de sus a corpuluî. Apoî, când îmî văzuî pieptul eliberat, mă maî depărtaiŭ puţin, pe târâş, de lângă şearpe şi înainte de a suna orele patru, făcuî o îndrăzneaţă săritură din pat.

Eram scăpat! După ce încuiaiŭ uşa în urma mea, intraiŭ în camera de locuit, deschiseî un garderob şi mă îmbrăcaiŭ în grabă. Apoî dăduî alarma şi deşteptaiŭ servitoriî. Aprinserăm două lanterne şi ne înarmarăm cu bastoane sdravene. Astfel pregătiţî, intrarăm în camera de dormit.

Plapuma mototolită pe pat, trăda că reptila îşî părăsise culcuşul; decî nu ne rămase altceva de făcut decât să scotocim toate colţurile camereî.

Nu trebui să căutăm multă vreme, căcî când servitorul se uită în dosul canapeleî, zări numaî decât capul şearpeluî.

Fără să pierdem vreme, începurăm a'l lovi cu ciomegele şi după puţine minute şearpele devenise nevătămător. El era lung de vre-o şease picioare şi avea o culoare cafenie. Era un aşa numit «şearpe-păsărar», care se sue în vârful celor maî înalţî pomî, pitindu-se între frunze, de unde înhaţă inocentele păsărele.

In tot cazul muşcătura sa este neprimejdioasă pentru om; dar aceasta n'o ştiam când îmî intrase sub plapomă.

Natural că tot restul nopţeî n'am maî putut închide ochiî. Şi azî când mă gândesc la grozăvenia aceleî nopţî îmî trece un fior de ghiaţă prin spate şi nerviî meî sufer de asemenea de pe urma acesteî aventurî: orî de câte orî aud foşnetul vre-uneî frunze sau vre-uneî hârtiî, tresar, având senzaţia vie că alunecă un şearpe în apropierea'mî...

Trad. de **Iosif Sarvari.**

Femeile apaşe la Chicago

Chicago trece ca oraşul din Lumea-Nouă unde se săvârşesc cele maî multe crime, proporţional cu numărul locuitorilor. Marea cetate industrială are la activul săŭ o inovaţie în materie criminală.

Un italian bogat, numit Antonio Lenzo, neguţător de fructe, se întorcea acasă pe la orele 8 seara, când fu întâmpinat de o femee care, scoţând un strigăt puternic, căzu jos ca şi cum ar fi fost lovită de congestie.

Indatoritorul italian se repezi în ajutorul eî. Dar femeia se şi ridicase.

Arătându-şî nişte dinţî frumoşî într'un surîs ironic, ea îndreptă un revolver spre imprudent, comandându-î:

« Baniî, sau trag » !

Şi cum comerciantul ezita să-î dea punga, pirata îî luă repede portofelul şi ceasornicul fără să înceteze de-al ameninţa cu arma.

Apoî îî comandă să-şî vadă de drum înainte fără să se uite înapoî.

Maî mult mort decât viŭ, italianul o ascultă. Dar profitând de o cotitură maî

întunecoasă, se întoarse și văzu pe hoață urcându-se într'un automobil care o aștepta la o distanță oare-care.

După rapoartele poliției, tânăra aceasta a jefuit în aceleași condiții opt trecători în mai puțin de cinci zile!

Apașa nu a fost descoperită pină acum. **Arg.**

NAPOLEON AL JAPONEZILOR

Stampa mărită

Dăm aci fotografia mărită a unei mărci poștale japoneze. Ea reprezintă pe un mare luptător japonez care poartă frumosul nume: Daïmio Hashiba Hideyoski, și care—în veacul al 16-lea, când a trăit, a ajuns șef al marei garde nipone, cucerind astfel Coreea și chiar vasta China, cu foarte multă ușurință. De sigur însă că aceste mari biruințe nu pot fi socotite de cât un rezultat firesc — mai întâi al strălucitelor aptitudini militare ale japonezului și numai apoi geniului său de tactician. Daïmio Hashiba Hideyoski e considerat astăzi în toată Japonia, (bine înțeles, de către cei cari cunosc istoria Franței), — un Napoleon care a avut, aceleași mari calități și defecte pe cari le-a avut învingătorul de la Sedan și Vaterloo.

Pentru dezvoltarea cultului oamenilor mari ai țărei, s'aŭ făcut în ultimul timp mai multe mărci cari toate sunt ilustrate cu figura vre unuia din marii oameni din trecutul—mai mult saŭ mai puțin îndepărtat al Japoniei.

Ast-fel poporul nipon, cum e iubitor de asemenea lucruri și se interesează de tot ce-i excită plăcere și curiozitate, a ajuns în foarte puțină vreme să cunoască perfect istoria marilor oameni ai țărei lor și să aibă deci un sentiment noŭ și cu totul înălțător.

CAMORRA

In 5 Iunie 1906 un individ anume Cuocolo și femeea sa, Maria Cutinello, aparținând clicei *Mala Vita* — una din ramificațiile *Camorrei* (mare asociație de furi și asasini din Neapole) — fură asasinați:—Cuo olo în ,,Torre del Greco''—un foburg al Neapolului,— și Maria Cutinelo în Neapole. După un denunț făcut de camoristul Abbatemaggio, șeful *Camorrei*, Enrico Alfano, zis Eurricine, și 45 de camoriști fură arestați.

Pe vremea procesului lor, unul dintre colaboratorii marei reviste franceze, *Je sais tout*, d. Jean Carrère aflându-se în Italia, a întreprins mai multe investigații înfăptuind un studiŭ amănunțit asupra obiceiurilor, bazei și activităței camoriștilor și societăței lor secrete.

Dăm aci un rezumat al interesantului studiŭ publicat de d. J. Carrère în ultimul număr al revistei ,,Je sais tout'':

In ce an a fost fondată Camor a? Lucrul e încă discutabil chiar pentru napolitanii competenți, și așa va fi de sigur, totdeauna.

Ceea-ce poate fi însă mai puțin discutabil e că asociația secretă Camorra datează de prin veacul al 17-lea și că a fost organizată pe timpul dominațiunii spaniole. Soldații spanioli și sicilieni aŭ adus— se crede—ideea, forma, codul și cele mai multe cuvinte din vocabularul *Camorrei*. Neapolitanii aŭ împrumutat în scurtă vreme toate elementele acestei organizații și aŭ început activitatea lor nefastă care e, și 'ndeosebi a fost, în penultimul veac, într'un progres netăgăduit.

La început membrii Camorrei eraŭ în majoritate străini și din această pricină probabil, asociația stătea cam prost materialicește; după cât-va timp însă mărindu-se numărul lor și majorându-se al neapolitanilor, afacerile începură să meargă foarte bine, așa încât după o scurgere nu tocmai îndelungată de vreme, Camorra își avea localul ei propriŭ, poliția și tot aparatul ei complicat—întregit cu desăvârșire. Ea a început să aibă și un rol preeminent în politică. Se spune chiar că ar fi contribuit la fondarea regatului independent cu Carol al 3-lea de Burbon; căci s'a dovedit că Burbonii aveaŭ pentru Camorra sentimentele cele mai bine-voitoare.

Asupra regulelor inflexibile ale acestei asociații secrete, cu toate cercetările amănunțite și întrebările puse chiar unora din foștii saŭ actualii săi membri, nu se pot spune multe lucruri! Se știe doar că ei posedă și ascultă numai de două legi riguroase:

1) O lege morală care consistă din a nu mânca avutul săracilor; 2) O lege scrisă care este codul secret al Camorrei. Cea dintâi lege se numește *L'omertà*, a doua și ultima *Il friena*. In codul

acesta cuvântul *moarte* e întâlnit foarte ades:

Prin 1814 Camorra şi-a văzut maximumul de putere şi de prosperitate. Şi sub regimul luĭ Ferdinand al II-lea, cel maĭ popular dintre regiĭ Neapoluluĭ, Camorriştiĭ formaŭ o adevărată instituţie de stat. «In această epocă— zice un recent istorician al Camorreĭ, d. Ernesto Serao, — cea maĭ mare onoare la care putea aspira un om de inimă şi cu curaj, era să facă parte din Camorra; şi de fapt, asociaţiunea era denumită *l'onorota societa*, («societatea onorată»).

Maĭ târziŭ, după 1860, puţin câte puţin, camoriştiĭ fură seduşĭ de prestigiul luĭ Garibaldi şi de Victor Emanuel, carĭ intronară la Neapole ordinea şi siguranţa cetăţenilor.

*

De maĭ mult de 3 veacurĭ de când există, Camorra şi-a schimbat mereŭ forma şi detaliile organizaţieĭ sale interne; fondul eĭ însă, care se reazimă pe cele două legĭ de maĭ sus, a rămas intact până în ziua de astăzĭ.

Abaterile vre unuia din membriĭ sunt pedepsite cu foarte multă stricteţă, într'un mod original. Erarhia camorristă e de o rigiditate foarte mare.

Şeful suprem al Camorreĭ e supranumit şi *Capintesta*; el are în juru'ĭ, ca miniştriĭ în jurul unuĭ rege, pe şefiĭ celor douăsprezece marĭ secţiunĭ, numiţĭ *Capintrinĭ*.

Capintesta şi Capintriniĭ constituesc înaltul consiliŭ şi înaltul tribunal al Camorreĭ ale căruĭ sentinţe sunt fără apel. Maĭ sunt Capi Esperanzo, sub-şefĭ marilor grupe şi însfârşit alăturĭ de Capintesta se maĭ află un personaj cu mare autoritate care dispune de toate fondurile secrete ,,onorateĭ societăţĭ'', şi care e numit *Contiuolo* saŭ casier-contabil.

Puterea şefuluĭ suprem, Capintesta, este formidabilă. El e stăpânul Neapoluluĭ maĭ mult chiar de cât regele însuşĭ. Azĭ, prin decadenţa societăţeĭ, puterea aceasta s'a micşorat simţitor. Afiliaţiĭ şefuluĭ sunt maĭ întâĭ de toate hrăniţĭ de nişte iluziĭ primejdioase, având un signr vis—acela de a deveni Capintesta,— pentru realizarea căruia sunt capabilĭ să facă orĭ ce.

Camorra se compune din toţĭ aceia carĭ aŭ rupt-o cu toate convenţiunile sociale de azĭ, carĭ nu maĭ aŭ ce pierde, riscând totul: printre aceştia însă e o categorie cu totul originală, din care fac parte aşa numiţiĭ *guappo*, carĭ sunt consideraţĭ ca nobilĭ independenţĭ, ce luptă pentru glorie, de plăcere, şi carĭ aŭ o moralitate suspectă. «Guappo» nu se înregimentează propriŭ zis în rândurile camoriştilor şi nu respectă decât foarte puţin rigurosul lor cod, în schimb le daŭ un preţios concurs în întreprinderile lor maĭ omenoase.

Numărul membrilor Camorreĭ e de asemenea greŭ de precizat. Dar după toate probabilităţile eĭ sunt mulţĭ, deşi camoriştiĭ propriŭ zişĭ sunt într'un număr restrâns.

Un fapt care trădează puterea Camorreĭ—cel puţin cea de acum câte-va deceniĭ, e următorul: aproape toţĭ comercianţiĭ şi meseriaşiĭ, îndeosebĭ ceĭ bogaţĭ, eraŭ nevoiţĭ să plătească o anumită dare lunară saŭ anuală asociaţieĭ; contravenienţiĭ, ceĭ în recidivă maĭ cu seamă, eraŭ pedepsiţĭ cu prădarea şi uneorĭ chiar cu moartea. Intr'un rând înaltul consiliŭ al Camorreĭ exploata fără milă pe câţĭ-va funcţionarĭ de seamă aĭ regatuluĭ, carĭ eraŭ vinovaţĭ de falsurĭ şi neregulĭ în actele lor publice. Proteja însă pe aceĭ sărmanĭ carĭ apelaŭ la sprijinul potereĭ sale şi prin aceasta—în secolul al 18-lea, ajunsese, după cum am arătat maĭ sus, să aibă un prestigiŭ foarte ridicat.

Pe la 1870 se instală un noŭ regim de tristă memorie, regim imoral şi primejdios ordineĭ publice şi care — prin devergondajul administraţiuniĭ sale, determină o însemnată pierdere din marea putere şi bogăţie de maĭ nainte a Camorreĭ.

Şi, puţin câte puţin, asociaţia se dezorientă şi din această degenerare a eĭ se născu ,,Mala Vita'' care sfârşi prin a se confunda cu Camorra şi deveni în ultimul timp chiar o sucursală a acesteia.

Acum, după cum se crede, Camorra — redusă la ultima expresie de decadenţă, e pe cale să dispară pentru totdeauna. Cetăţenii Neapoluluĭ s'aŭ obişnuit, în noua organizaţie socială, să considere administraţia publică ca protectoare, nu ca duşmană intereselor lor, cum era înainte, când aşteptaŭ maĭ multă dreptate de la camoriştĭ. Fondul acestuĭ popor e excelent. Neapolitanul este bun, generos, entuziast, extrem de fin, artist şi ,,gentelmen''. Toate aceste calităţĭ remarcabile, şi starea actuală de lucrurĭ, eraŭ fatale pentru determinarea unuĭ sfârşit al Camorreĭ care poate fi de azĭ înainte, privită ca ceva anacronic, cât va maĭ perzista, şi ca un regretabil accident social, de lungă durată, când va dispare cu totul.

N. F.

PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventurĭ războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

De o dată auzi o şuerătură ascuţită, şi simţi o sguduitură puternică. Un glonte îl lovise în epoletul stâng.

Numaĭ câţĭ-va centimetri maĭ jos, şi împăratul ar fi primit glonţul drept în inimă.

Napoleon al III-lea, cu cel maĭ mare sânge rece, îşĭ aprinse o ţigară, şi se întoarse spre dreapta. Acolo îĭ atrase îndată atenţia o grupă cu mişcările desordonate. Două oamenĭ se luptaŭ cu frenezie. I se păru că distinge un zuav şi un grenadir francez.

Zuavul ataca cu baioneta şi celalt para cu multă greutate. După ce-şĭ doborî adversarul la pământ, zuavul se repezi, îl buzunări, şi dispăru apoĭ, repede de tot.

Această mică dramă nu durase nicĭ 30 de secunde. Impăratul, al căruĭ sânge rece nu se desminţea, îşĭ zise:

— Oare unul dintre soldaţiĭ meĭ a voit să mă asasineze?

,,Asta nu e cu putinţă!

,,Şi totuşĭ, când îmĭ aduc aminte...

,,Dar ce-a însemnat lupta aceia sălbatecă a doĭ francezĭ? Grenadirul care a fost ucis, zuavul care a fugit...

Glontele care trecuse prin epoletul împăratuluĭ, se zdrobise de o piatră, puţin maĭ încolo; Napoleon al III-lea se apropie, şi recunoscu îndată glontele uneĭ carabine tiroliene.

In momentul acela călăreţiĭ se întorceaŭ, înjumătăţiţĭ, dar victorioşĭ.

Linia austriacilor fusese ruptă.

In acelaş timp sosi şi un ofiţer, în galopul unuĭ cal spumegând.

Era mareşalul Canrobert; în urmă venea escorta sa.

Văzându-l, împăratul îĭ strigă cu un ton de imputare:

— Ce târziŭ soseştĭ, mareşale!

Dar Canrobert, care făcuse tot ce putuse pentru a sosi maĭ repede, răspunse:

— Dacă maestatea voastră mi-ar fi îngăduit să plec de azĭ dimineaţă, cum v'am rugat, de multă vreme aş fi fost aicĭ cu corpul meŭ de armată.

Apoĭ salută, şi se îndepărtă în galop spre Ponte-Vechio, unde lupta era în toiul eĭ.

Şi pe când se silea să adune restul regimentelor împrăştiate, se pomeni cu un regiment de austriacĭ, care-l atacă escorta.

Mareşalul abia putu scăpa, în galopul calului.

Patru ofiţerĭ de stat-major fură rănițĭ de moarte.

Din fericire, peste un moment, lucrurile se schimbară; regimentul austriac fu prins între două focurĭ.

Totuşĭ, situaţia era aşa de critică, în cât pe la orele 5, împăratul ordonă retragerea.

Era o retragere care semăna aşa de mult cu o fugă, în cât generalul Froissard fu indignat.

Calul suveranului plecase în trap, apoi în galop, şi acum împăratul cu întregul său stat-major alergaŭ de-a binelea.

Grupul trecu prin faţa drapeluluĭ zuavilor de gardă, o zdreanţă glorioasă de stofă înegrită.

Şease ofiţerĭ bătrânĭ, decoraţĭ şi medaliaţĭ stăteaŭ în picioare lângă purtătorul drapeluluĭ.

Priviaŭ miraţĭ această plecare, care n'avea nimic glorios, şi privirea lor mărĭ şi maĭ mult încă roşiaţa care năvălise în faţa generaluluĭ Froissard.

Ne maĭ putându-se stăpâni, furios, gata să arunce vre-unul din acele cuvinte crude carĭ îĭ eraŭ particulare, generalul se apropie de împărat şi-l rugă să meargă la pas.

In momentul acela coloana luĭ Niel se apropiase de pod.

Eraŭ exact orele cincĭ şi jumătate; drumul până la Novara era peste tot acoperit de trupe.

Impăratul, care era acum un om cu totul lipsit de voinţă şi devenise jucăria evenimentelor, avea prin urmare norocul să poată ţine piept duşmanuluĭ până la înoptat.

Tunurile începuserĭ să bubue spre Nord. Dar acuma nu maĭ era la Bufalova, ci maĭ departe, în mijlocul câmpieĭ.

Să fi fost oare, în sfîrşit, Mac-Mahon?

CAP. II

Generalul Mac-Mahon primise de la împărat ordinul să înainteze până la Magenta.

Era o sarcină grea şi periculoasă. Armata trebuia să treacă două cursurĭ de apă, şi comandantul n'avea ştirĭ lămurite nicĭ despre situaţia locurilor, nicĭ despre poziţia, nicĭ despre numărul duşmanuluĭ.

Statul-major era prost organizat, şi această lipsă a fost bine simţită în tot timpul campanieĭ.

Dar cine îl cunoştea pe Mac-Mahon, ştia bine că, cu toate acestea, ordinul împăratuluĭ va fi executat.

Strategist mult maĭ bun de cât împăratul, Mac-Mahon se feri de la început de îngrămădirea trupelor pe drumurĭ prea strîmte. De aceia detaşă de la început diviziunea Espinarse, care plecă la orele cincĭ dimineaţa, şi căută să aibă o distanţă bună înainte.

De alt-fel, şi pe aicĭ, ca şi în cartierul general al luĭ Napoleon al III-lea, nimica nu te putea face să bănueştĭ că bătălia era aşa de apropiată.

Mac-Mahon credea că se va putea întâlni cu trupele împăratuluĭ fără să fi avut de înregistrat în timpul acesta vre-o ciocnire cu duşmanul.

Era, după credinţa generală, o simplă preumblare militară.

Până la orele şease nicĭ un ordin de plecare nu fusese dat încă restuluĭ trupelor.

Mulţĭ dintre soldaţĭ se puseră să pescuiască în canal.

Abia pe la orele opt se dădu ordinul de plecare.

Generalul mergea în fruntea diviziei comandate de Motterouge, după care veneaŭ regimentele luĭ Calmou.

La Casate fu prima ciocnire cu austriaciĭ.

Puţin după aceia se auziră tunurile dincolo de Bufalova.

Impăratul se angajase în luptă, şi prin urmare Mac-Mahon trebuia să ajungă cât maĭ repede acolo.

Capul coloaneĭ ajunse la Bemate; dar acolo rezistenţa trupelor austriace fu eroică, şi aceste prime detunăturĭ fuseseră auzite de împărat şi grenadiriĭ săĭ, atuncĭ când strigaseră:

— Vine Mac-Mahon!"

Generalul francez nu uitase de loc amănuntele pe carĭ i le dăduse de cu seară caporalul Franc. Fără îndoială, dădea acestor informaţiĭ o mare importanţă, dar de oare-ce nu primise încă nicĭ o ştire de statul-major, era cât se poate de încurcat.

Mac-Mahon puse însă ipoteza cea maĭ rea, adică presimţi o primejdie mare.

Atuncĭ, fără să maĭ întârzie, dădu luĭ Espinars ordinul să înainteze cu orĭ-ce preţ.

După aceea plecă el însuşĭ în recunoaştere ajutat de calul său admirabil, Mac-Mahon reuşi să ajungă pe o înălţime şi de acolo aruncă o privire scrutătoare asupra întreguluĭ ţinut.

— Zuavul nu s'a înşelat! murmură dînsul. Am în faţa mea maĭ bine de patru-zecĭ de miĭ de austriacĭ.

Fără să maĭ piardă timp trimise regeluĭ Victor Emanuel un ofiţer pentru a cere ajutorul său imediat.

După aceia luă toate măsurile pentru apropiata luptă.

Dar trupele sarde trecuseră Tessinul şi fuseseră nevoite să se oprească din pricina prea mareĭ îngrămădirĭ de oamenĭ pe un teren strîmt.

Mac-Mahon fu dezolat când i se aduse această ştire, dar luă dintr'o dată hotărîrea d'a nu amâna lupta.

„Orĭ ce s'ar întâmpla, înainte până la moarte, pentru Franţa şi pentru împăratul!...

Prevederile sale fură pe deplin îndreptăţite de eveniment. Dacă ar fi întrerupt atacul şi ar fi aşteptat armata piemonteză, împăratul ar fi fost zdrobit la Bufalova, lupta ar fi fost pierdută, independenţa Italieĭ întârziată, Germania ar fi năvălit în Franţa, pentru că germaniĭ se înarmaŭ mereŭ, îngrămădind forţele la marginea Rinuluĭ, şi aşteptaŭ cel dintâĭ moment potrivit.

Espinarse ajunse în sfârşit, de şi cu foarte multă întârziere. Dreapta sa, compusă din al doilea regiment de zuavĭ, ocupă poziţia dela Roccolo. In acelaş timp îşĭ făcu apariţia o puternică coloană austriacă, care căută să împartă în două cele două diviziĭ de Espinarse.

Dar generalul pricepu această tactică, şi lăsă să treacă, recomandând zuavilor cea maĭ deplină plăcere.

Numaĭ după ce austriaciĭ înaintaseră destul de mult, dădu zuavilor ordinul de atac.

Nu se trase nicĭ un glonţ. Fu un măcel cu sabia.

Unul dintre ceĭ maĭ întreprinzătorĭ ofiţerĭ aĭ armateĭ din Africa, căpitanul Vincendou, sări cu calul său arab o barieră de 2 metri, şi se opri în faţa căpitanuluĭ austriac Aubatecheck, strigându-ĭ:

— Predă-te colonele!

Dar acesta îĭ răspunse în franţuzeşte:

— Domnule, dumneata aĭ o îndrăzneală nebună.

In acelaş timp voi să-ĭ aplice o lovitură puternică cu sabia. Dar francezul pară lovitura, şi austriacul, străpuns în inimă, căzu de pe cal.

In cincĭ momente coloana austriacă fu redusă la tăcere; zuaviĭ nu pierduseră nicĭ un singur om.

In timp ce Espinarse îndeplinea aceste fapte de necrezut, divizia Motterouge pătrundea în Bufalova unde fu primită de un foc violent.

Generalul avu un cal ucis sub el, şi fu silit să-l ia pe acela al unuĭ vânător.

Mac-Mahon, care găsea mijlocul de a fi pretutindenĭ, se apropie de generalul Calmou, vechiul său prieten, şi îĭ zise:

— Lasă-ţĭ batalioanele desfăşurate aşa cum sunt, şi mergĭ drept spre clopotniţa din Magenta.

Ceĭ zece miĭ de soldaţĭ aĭ gardeĭ plecară ca un singur om. Muzicele atacară *Marselieza*.

Din când în când se auzea vocea de tunet a generaluluĭ Calmou:

— Halt!... Aliniaţi-vă rândurile!...

Se apropiaŭ de Magenta. Impuşcăturile porneaŭ de pretutindenĭ.

Un fum des acoperea regimentele.

Toţĭ sunt coprinşĭ de frenezia omoruluĭ. Masacru era la Bufalova. Masacru era şi la Magenta pe care generalul Augero fulgera acum cu cele patru-zecĭ de tunurĭ ale sale; masacraŭ peste tot, cu o înverşunare sălbatică.

Nu se maĭ gândea nimenĭ în acele momente la libertatea Italieĭ. Hainele albastre se luptaŭ cu hainele albe, corp la corp: era ura, de la om la om.

. . . .

Cu toate acestea, Mac-Mahon vrea cu orĭ-ce preţ să zdrobească rezistenţa înverşunată pe care o întâlneşte la Magenta.

— E un noŭ Malakoff!... murmură dînsul; afurisiţĭ soldaţĭ maĭ sunt şi austriaciĭ aceştia.

Generalul Espinarse primi ordinul de a da lovitura de graţie.

In timpul acesta, Mac-Mahon, care era din ce în ce tot maĭ neliniştit în privinţa soarteĭ împăratuluĭ, voi să aibă ştirĭ de la dînsul.

Ar fi voit să-ĭ trimită un ofiţer de ordonanţă, pentru a-ĭ aduce ştirĭ.

„Dar cum să facă? Nicĭ unul dintre

ofiţeri nu cunoştea topografia ţinutului.

,,Ah!... îşi aminti de o dată, zuavul meŭ de erĭ ar putea servi de călăuză unuĭ ofiţer.

— Locotenente Calvo....

— Domnule general!...

— Printre oamenii coloneluluĭ Lause se află un zuav.... Du-te de-l găseşte...

,,Ştiŭ că-ţi cer un lucru aproape imposibil...

— Se va face, domnule general!

— Veĭ da un cal zuavuluĭ, care e un bun călăreţ; el te va călăuzi, şi veĭ face cum veĭ şti pentru a ajunge la cartierul împăratuluĭ.

— Da, domnule general.

— Veĭ transmite Majestăţeĭ Sale mesagiul verbal cu care te însărcinez.

,,Ascultă-mă bine.

Şi în timp ce şeful săŭ îĭ rezuma în câte-va cuvinte situaţia, dînsul îşi grava bine cuvintele în memorie.

— Imĭ voĭ aminti cuvînt cu cuvînt, domnule general.

— Perfect! Acum, la drum, şi noroc bun!...

Locotenentul plecă.

Dar regimentul luĭ Lauve era împrăştiat pretutindenĭ, şi găsirea zuavuluĭ devenia o adevărată problemă.

In mijlocul gloanţelor carĭ şueraŭ, locotenentul striga cu voce puternică:

— Zuavul!... Unde este zuavul?

Fie-care îl văzuse, dar nimenĭ nu ştia să spue lămurit unde se afla.

De-odată, locotenetul îl zări la o mică distanţă.

Franc înţelese dintr'o dată ordinul, şi fără să discute, se aruncă pe calul ce i se oferia. Plecară amândoĭ în galop, de-a curmezişul câmpuluĭ de orez.

In câte-va cuvinte repezĭ, ofiţerul explică caporaluluĭ ceea ce marele şef aştepta de la dânsul.

Franc, încântat de această misiune periculoasă, răspunse cu modestie:

— Voĭ face cum voĭ putea maĭ bine, domnule locotenent.

Caporalul recunoscu îndată configuraţia locurilor pe carĭ le străbătuse cu o zi maĭ înainte şi adăugă:

— Dacă totul merge bine, peste zece momente vom fi la drumul de fier.

După ce maĭ străbătură vre-o cincĭ sute de metri, zăriră trupele întunecate ale grenadirilor.

Dincolo de clădirile duaneĭ era în spaţiu liber.

— Garda! exclamă de odată ofiţerul; acolo trebue să fie şi împăratul.

Dădură pintenĭ caiilor.

Maĭ aveaŭ de străbătut numaĭ vre-o două sute de metri, când de o dată Franc, zări un grup de austriacĭ.

— Domnule locotenent...

O salvă de împuşcăturĭ îĭ tăiă vorba. Locotenetul, ciuruit de gloanţe, se rostogoli de pe cal. Ceĭ doĭ caĭ căzură de asemenea, şi Franc ţişni ca un diavol în mijlocul unuĭ stufiş.

Contra orĭ-căreĭ aşteptărĭ, şi contra orĭ-căreĭ speranţe, zuavul nu avea nicĭ o rană.

Cu toate că-şĭ dădea seamă că situaţia era cât se poate de periculoasă, Franc nu făcu prostia de a alerga, ci se tîrî pe brâncĭ, cu agilitatea particulară tuturor soldaţilor carĭ şi-aŭ făcut stagiul în Africa.

In curând se văzu scăpat de primejdie, saŭ cel puţin de primejdia imediată.

Inaintă spre o căruţă închisă cu transparentele verzĭ, în faţa căreia se preumbla în lung şi în lat un ofiţer general, a căruia înfăţişare îĭ era bine cunoscută.

— Dar, s'ar zice că este chiar împăratul.

In acelaş timp observă un grenadir din gardă, care se furişa spre casă, cu multă băgare de seamă; omul acela îţĭ făcea impresia unuĭ vânător la pândă.

Caporalul cugeta:

— E bizar de tot grenadirul acesta care părăseşte lupta, şi se strecoară ca un tâlhar spre împărat.

,,Da, ca un tâlhar saŭ ca un asasin.

Făcând un pas înainte, dădu cu piciorul peste o puşcă care fusese părăsită în erburĭ.

Suspină uşurat, cum suspină orĭ-ce luptător dezarmat când se vede în sfîrşit din noŭ cu arma în mână.

Apoĭ, împins de o teribilă presimţire, începu să alerge.

De odată, se înfioră de indignare şi de groază.

Grenadirul puse un genunchĭ la pământ şi cu puşca la umăr, ochia acum spre Napoleon al III-lea. Ochi lung, cu cea maĭ deplină, cu cea maĭ încordată atenţie.

Franc scoase un strigăt teribil, şi făcu o săritură de tigru.

Ca un fulger se năpusti asupra asasinuluĭ tocmaĭ în clipa când glontele pornise.

Dar gestul zuavuluĭ făcu să devieze proectilul, şi aşa se făcu că împăratul se alese numaĭ cu epoletul rupt.

Asasinul se întoarse cu un urlet de furie.

Franc avea în faţa sa un om înalt, cu trăsăturile energice, dar pe care îl recunoscu dintr'o dată că nu era soldat.

— Tu, banditule, exclamă zuavul, n'aĭ fost nicĭ odată soldat.

Şi-l atacă furios cu baioneta.

Lupta fu scurtă; asasinul căzu la pământ.

După aceia. Franc îĭ răscoli repede buzunarele şi luă toate hârtiile pe carĭ le găsi. Pe piept eraŭ tatuate cu roşu treĭ litere: T. G. B.

— Bănuiam eŭ! exclamă zuavul. E un membru al asociaţieĭ blestemate... E unul din indiviziĭ carĭ m'aŭ ţinut în subterană.

,,Dar acuma, ce naiba să mă fac?

,,Să înaintez spre împărat, şi să-ĭ povestesc nişte lucrurĭ, pe carĭ desigur nu le va crede?

,,Va râde de mine, şi ar putea să mi se întâmple lucrurĭ rele.

,,Maĭ bine s'o şterg!..."

. . . .

In timp ce se petrecea această mică dramă, din care istoria n'a înregistrat oficial de cât un singur episod: epoletul rupt de un glonte,—în timp ce împăratul, foarte îngrijit, nu ştia cum va putea eşi din încurcătură,—să vedem ce se petrece la Magenta.

Generalul Espinarse era gata să execute ordinul luĭ Mac-Mahon.

Plecă în fruntea zuavilor şi a legiuneĭ străine, şi nimic nu se putu împotrivi acestor trupe de elită.

Tunariĭ austriacĭ nu maĭ avură vreme să arunce măcar o singură ghiulea.

Vânătoriĭ tiroleni fură strânşĭ de aproape, tăindu-li-se orĭ-ce retragere.

Generalul Espinarse, cu capul gol, cu tunica descheiată, comandă: Inainte!...

Zuaviĭ şi legionariĭ se repeziră din noŭ înainte.

Dar de astă dată austriaciĭ eraŭ ascunşĭ după întăriturĭ şi lupta devenia mult maĭ grea.

Era maĭ cu seamă o căsuţă pătrată, foarte solidă, din interiorul căreia austriaciĭ revărsaŭ valurĭ de foc.

Espinarse era în fruntea tuturora, şi curajul acesta nebun îĭ aduse moartea.

Căpitanul Ornand şi locotenentul Froidefoud avură aceiaş soartă.

Generalul era adorat de oameniĭ săĭ, şi cu toţiĭ jurară să-l răzbune.

Ceĭ o sută cincĭ-zecĭ de tiroleni, carĭ se închiseseră acolo, fură masacraţĭ până la cel de pe urmă. Nicĭ unul nu voi să se predea.

. . . .

Eraŭ orele opt. Soarele se coborâse pe orizont, şi dispărea acum îndărătul unuĭ nor de praf.

Mac-Mahon contempla în roşul crepusculuĭ sfîrşitul aceşteĭ lupte ucigătoare.

Tunul îşĭ încetase acum bubuitul; se maĭ auzeaŭ din când în când împuşcăturĭ izolate, dar se vedea bine că lupta nu maĭ era în toĭ.

In timpul acesta, împăratul trăia de câte-va ore într'o nelinişte de moarte, nu avea nicĭ o ştire despre această importantă victorie.

Comandantul Smitz, unul dintre ajutoarele sale de câmp, care fusese trimes după veştĭ, nu se întorsese încă.

In sfîrşit, comandantul reuşi să dea peste Mac-Mahon.

— Ah!... domnule general, dacă aĭ şti cât de fericit va fi împăratul! ...

,,Situaţia era proastă de tot!...

— Du-te de spune Majestăţiĭ Sale că sunt stăpân absolut al câmpuluĭ de bătae. Nu ştiŭ cu ce preţ e victoria aceasta, dar fără îndoială că ne costă mult.

,,De abia mâine voĭ putea spune cu siguranţă carĭ sunt pierderile noastre".

In curând înoptă. Soldaţiĭ dormiră uniĭ peste alţiĭ, cum putură.

Abia a doua zi dimineaţa se putu întâlni împăratul cu Mac-Mahon.

Napoleon întinse mâna învingătoruluĭ și-ĭ zise:

— Aĭ salvat Franța și imperiul.

„Te numesc duce de Magenta și mareșal de Franța!"

CAP. III

Franc era un soldat teribil. Nevoind să se prezinte împăratuluĭ, alerga acum în pas gimnastic, cu pușca într'o mână și în cealaltă mână cu hârtiile asasinuluĭ.

N'avea timp acuma să examineze aceste hârtiĭ; maĭ târziŭ va vedea.

Pentru moment principalul era să le ascundă cum putea maĭ bine; ceea ce și făcu.

— Acuma trebue să-mĭ găsesc cu orce preț regimentul.

„Naiba să mă ia dacă știŭ incotro să mă îndreptez.

Pretutindenĭ întrebaŭ unde sunt zuaviĭ dar nimenĭ nu'l putea îndrepta.

In sfârșit, dădu și peste zuaviĭ, dar nu peste corpul săŭ ci peste zuaviĭ de gardă.

Un sergent îl zări și veni drept la el.

— Ce facĭ aicĭ?

— Domnule sergent, mi-am pierdut regimentul, și acum caut să îmĭ fac un rost.

— Eștĭ un târâe brâŭ!

— Pardon!.. Am fost trimis într'un serviciŭ special... Și apoĭ, când cineva a fost decorat la Palestro de către rege, cu propria-ĭ mână...

— Așa dar aĭ pretenția să te angajezĭ în gardă?

— Sunt caporalul Franc din compania

— Am auzit despre tine; te iaŭ în secția mea.

— Mulțumesc domnule sergent; îmĭ daŭ bine seama de onoarea ce-mĭ facĭ; veĭ vedea îndată că sunt demn de această onoare.

— Baionetele la armă! Se auzi vocea răsunătoare a coloneluluĭ,—și comanda repetată de toțĭ maioriĭ și căpitaniĭ.

— Iată nu te poțĭ plânge că nu veĭ avea de lucru! zise sergentul, pregătindu-șĭ arma.

In seara aceleĭ zile, după bătălie, caporalul Franc era citit în ordinul de zi pentru vitejia sa.

Căpitanul îĭ strânse mâna, și tovarășiĭ săĭ de o oră, îl priveaŭ cu admirație.

— Mă numesc Pariset, îĭ zise sergentul strângându-ĭ mâna la rândul săŭ; veĭ spune locotenentuluĭ tăŭ, cu care am fost prieten bun odinioară, că am rămas foarte mulțumit de tine; și apoĭ, să maĭ știĭ, că orĭ de câte orĭ îțĭ va veni gust să staĭ o zi în mijlocul nostru, veĭ fi primit ca la tine acasă.

Franc, mișcat de atâta cinste, cu tot obișnuitul săŭ sânge rece, nu putu răspunde nimic.

Părăsi garda și căută să se călăuzească în noapte după sunetul gorniștilor.

După înfrigurarea uneĭ zile întregĭ de lupte grozave, zuavul era cuprins acum de o mare oboseală. In acelaș timp o milă adâncă îl cuprinsese; simțea că în curând avea să cadă printre cadavrele care umpleaŭ pretutindenĭ solul.

La fiecare pas dedea peste dărâmăturĭ, amestecate într'o neorânduială strașnică.

Tunurĭ demontate, caĭ mutilațĭ, puștĭ și baionete rupte, corpurĭ zdrobite, unele lungite pe burtă, altele cu fața în sus; chiar și un demon s'ar fi îngrozit în mijlocul acestuĭ peisagiu.

— Sărmaniĭ meĭ camarazĭ! murmură zuavul cu ochiĭ umezĭ.

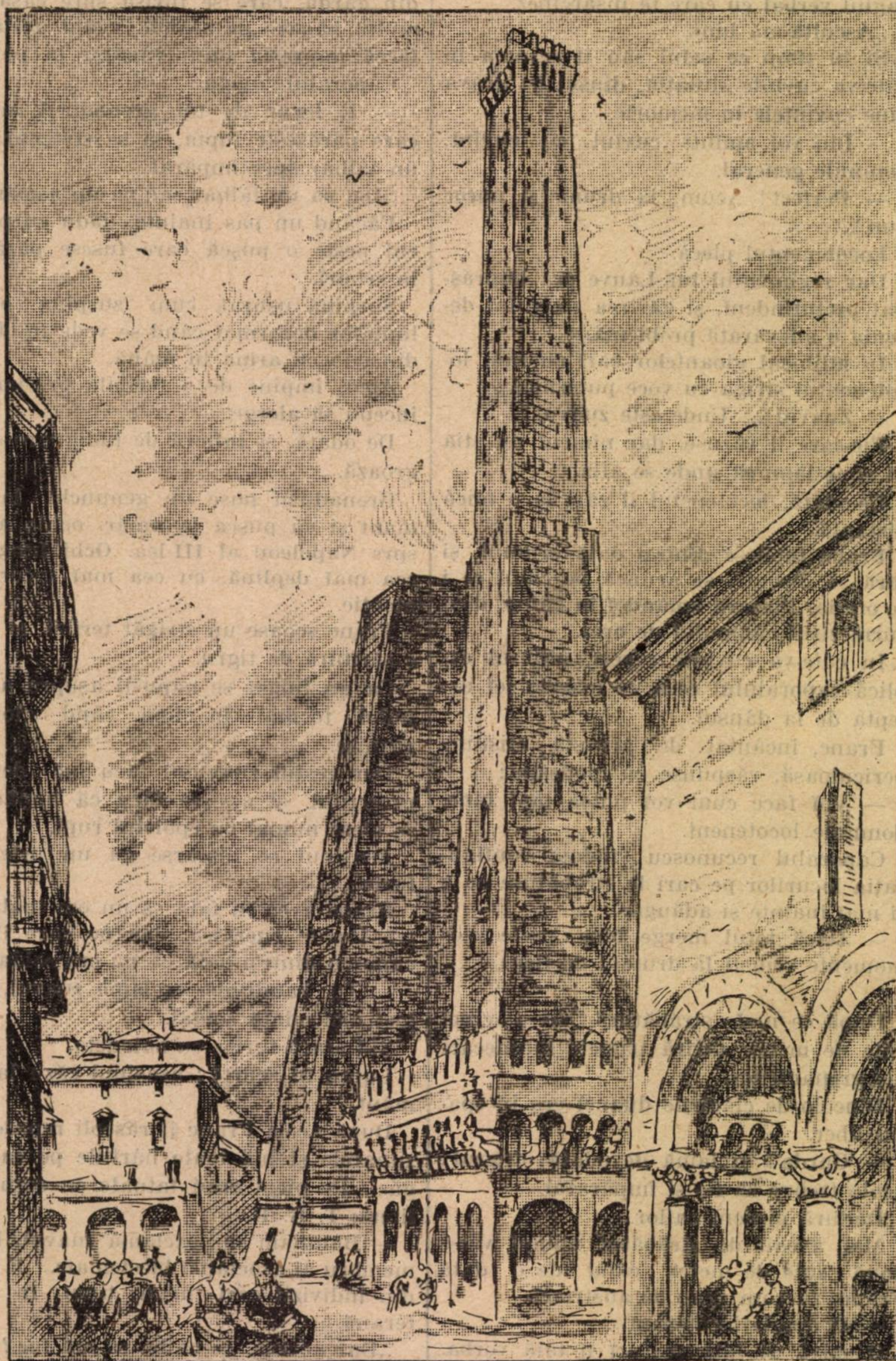
Din când în când, plângerĭ disperate se ridicaŭ din câmpul de măcel, și vibraŭ lugubru. Unele din aceste plângerĭ eraŭ violente, însoțite de cele maĭ sinistre blesteme; altele, resemnate ca ale unor copiĭ, îțĭ sfâșiaŭ inima.

Niște umbre se furișaŭ prin această câmpie a morțiĭ, aplecându-se d'asupra corpurilor zdrobite. Eraŭ prădătoriĭ de cadavre, monștriĭ carĭ furaŭ epolețiĭ de aur, decorațiile, baniĭ, ceasurile, — canibaliĭ carĭ smulgeaŭ inelele cu degete cu tot.

Câte odată isbucnește câte o detunătură. Câte o santinelă trage asupra vampirilor, fără a reuși să-ĭ îndepărteze.

(Va urma).

Turnurile înclinate din Bolonia

In centrul orașuluĭ Bolonia din Italia, cele două turnurĭ, «Asinello» și «Gorisendo», se înalță deasupra palatelor-fortărețe ale familiilor patriciene din oraș,— înclinate — unul într'o parte, iar celălalt în alta.

«Asinello», care e maĭ puțin înclinat, are 97 metri înălțime, pe când vecinul

său «Gorisendo» nu se ridică de cât până la 50 metri de la bază, într'o linie verticală care 'i depărtează vârful cu 5 metri în lăturĭ.

Aşa înclinate cum sunt, ele au străbătut însă deja maĭ multe secole; Dante chiar, vorbeşte de ele în «Infernul» său. Şi nu e cu neputinţă — ca o urmare a solicitudineĭ municipiuluĭ, de care se bucură, să maĭ dureze încă — poate chiar veacurĭ înainte.

MASCA NEAGRA

— Urmare şi sfârşit —

IV

D. Martinet era foarte nenorocit de întorsătura pe care o luau evenimentele, carĭ, cu toate măsurile luate împotriva lor, se urmau cu o regularitate aproape deplină. Timp de şease anĭ de zile luptase cu o forţă îndârjită şi tocmaĭ când părea că poate să fie liniştit iată că intră în scenă... o simplă heliogravură. Probabil însă că acel desemn îĭ amintea lucrurĭ de carĭ nu voia să-şĭ amintească de loc şi totdeodată se ferea ca ele să fie cunoscute de cineva.

Fiecare om are în viaţa sa puncte necunoscute şi d. Jac Martinet îşĭ avea probabil pe al său.

Intrat în camera sa, se asigură că obloanele ferestrelor sunt lăsate în jos şi că nicĭ o uşă sau deschizătură în zidurĭ nu permite trecerea uneĭ privirĭ. Mobilele fură şi ele minuţios examinate şi rezultatul fu acel dorit de el: era singur.

Ca un om care ar vrea să comită o faptă nepermisă, el se târî până la biuroul său, de unde scoase şease scrisorĭ pe carĭ le ascunse repede sub haină, privind îngrozit în toate părţile. In cele din urmă văzu că se arată excesiv de fricos şi, tremurând totuşĭ, înşiră pe marginea meseĭ cele şease scrisorĭ, carĭ nu erau decât una şi aceiaş, purtând şease date diferite, însă la interval de câte un an, începând cu 1891 şi terminând cu 1896, data când se petrec evenimentele noastre. Toate aveau drept iscălitură capul mascat. Iată ce conţinea fiecare din ele:

«Stimate d-le Martinet,

«Cred că aĭ aceiaş părere ca mine că un om care ridică viaţa altuia, iscăleşte o poliţă, obligându-se s'o achite cu a luĭ proprie, maĭ curând sau maĭ târziu. In vechia şi laudabila legislaţie antică plata datorieĭ se făcea către justiţie, dacă lipsaŭ moştenitoriĭ creditoruluĭ mort, sau lor înşile dacă aveau norocul să nu moară sau să nu fie suprimaţĭ de debitor.

«Fără ca eŭ să fiu vinovat cu nimic, am o poliţă de încasat de la un om care acum optsprezece anĭ mi-a ucis pe tatăl meu într'o cunoscută întâmplare. S'ar fi cuvenit ca imediat să-mĭ încasez poliţa, însă dacă datornicul s'a purtat ca un bandit, nu înseamnează că şi copilul creditoruluĭ să sufere urmările nelegiuiteĭ fapte.

«Te rog decĭ sĭ puĭ în vedere criminaluluĭ, fiindcă îl cunoştĭ maĭ bine ca mine, că trebue să caute ca «nesilit» să facă onoare semnătureĭ sale până în ziua de 6 Iulie, 1896.

«Am hotărît această dată dintr'un sentiment de ordine personală pe care îl nutresc pentru fica asasinuluĭ. Vreau adică ca ea să fie în stare de a trăi fără ajutorul tatăluĭ eĭ şi de aceea îl las s'o crească fără teamă.

«Dacă însă până în acea zi nu va arăta intenţiunea achităriĭ datorieĭ, voiŭ fi silit să aduc faptul la cunoştinţa ficeĭ luĭ şi să anunţ justiţia de crima necunoscută la care am fost martorĭ amândouĭ».

. . . .

Nu putem şti din ce pricină aceste scrisorĭ se aflau în mâinile d-luĭ Martinet şi nicĭ de ce «masca neagră» se adresa tocmaĭ luĭ şi nu altuia.

Nu tot acelaş lucru putea să-l mărturisească şi el, care contempla scrisorile cu teamă crescândă, până când începu să tremure. Deodată ascultă atent, rămânând cu scrisorile în mână: se auzeau paşĭ carĭ se opriră în faţa uşeĭ. Apoĭ, pe când trăsese sertarul unde îşĭ ţinea revolverul, auzi glasul luĭ Gloscow Dyck:

— D-le Martinet!

Nicĭ odată până acum poliţistul nu'l turburase la această oră şi mintea-ĭ, plină de frigurile groazeĭ, se gândi imediat la Francina.

— Dumnezeule! — zise el ascunzând hârtiile în sertarul de unde le scosese şi învârtind manivela care deschidea automatic uşa.

Intorcându-se însă nu-şĭ putu opri un strigăt:

— Masca! Masca!

In adevăr, în loc de Gloscow, avea în faţă un tînăr ca de 25 de anĭ, cu faţa acoperită de o mască neagră. In loc de a vorbi ceva, tânărul ridică mâna şi arătă calendarul din perete. Involuntar, Martinet îşĭ aruncă ochiĭ şi văzu, îngrozit, data fatală cu litere marĭ:

6 IULIE

Câte odată însă, în faţa primejdieĭ, omul îşĭ regăseşte tot sângele rece şi Martinet îşĭ făcu îndată reflecţia că avea în mână pe duşmanul său şi că chiar în ziua pentru plata datorieĭ putea, dacă avea interesul, să suprime pe creditorul care se afla în faţa luĭ. De aceea scoase revolverul.

— Fiica ta moare! zise necunoscutul.

Un răget eşi din gâtlejul nenorocituluĭ tată.

— Moare—continuă călăul—dacă facĭ uz de armă şi dacă nu es eŭ imediat de aci, cum am intrat. Pe masa domnişoareĭ Francina se află o băutură răcoritoare care poate să-ĭ servească peste două minute...

— Mizerabile! strigă Martinet.

— Nu maĭ puţin mizerabil ca acela care mi-a ucis pe tata şi sora mea, furându-ĭ baniĭ.

— Da ce vreĭ? Spune ce vreĭ?

— Vreaŭ să spuĭ asasinuluĭ să-şĭ achite datoria până nu se termină ziua de azĭ. Acum ştiĭ ce aĭ de făcut. Dacă încercĭ orĭ-ce violenţă nu voĭ maĭ putea scăpa pe fiica d-tale de la moarte.

— Te voĭ ucide şi o voĭ scăpa eŭ!

— D-şoara Francina a înghiţit băutura „răcoritoare"!

— Ah!

— ... Şi numaĭ eŭ am contra otravă şi maĭ ales numaĭ eŭ ştiŭ cum să i-o daŭ. Veĭ lăsa arma în sertar şi veĭ aştepta liniştit cincĭ minute. In urmă te poţĭ pregăti... Am venit numaĭ să-ţĭ amintesc data... Bună ziua!

Necunoscutul ajungând în dreptul uşeĭ văzu că era încuiată, de aceia se întoarse şi zise zâmbind:

— Timpul fuge domnule Martinet.

E îngrozitor să facĭ o acţiune sub teama cea maĭ teribilă, cu toate acestea pârghia fu apăsată şi necunoscutul plecă.

Cincĭ minute par une-orĭ cincĭ secole. Martinet le observa cum observă condamnatul când urcă la eşafod, cu ochiĭ dilataţĭ şi creeriĭ chinuiţĭ. Incă câte-va secunde.. aŭ trecut... apoĭ trântind ceasornicul se repezi pe uşă în camera Francineĭ care nu părea de loc să fi primit vre-o vizită de oare-ce dormea şi răsufla foarte comod şi liniştit.

Tensiunea nervilor bietuluĭ Martinet trebue să fi fost maximă aşa că apucă braţul Francineĭ şi o scutură ca pe un pom cu mere.

— Aĭ băut? Aĭ băut?

Francina răspunse cu totul mirată de această nouă demonstraţie a tatăluĭ său şi nepricepând pentru ce este scuturată.

— N'am băut nimic!

Martinet îşĭ lăsă disperat braţele în jos apoĭ căzu pe scaun ca o piatră:

— M'a înşelat şi mi-a scăpat!... M'a înşelat...

Apoĭ se ridică şi zise privind-o drept în faţă:

— Tu nu ştiĭ... tu nu ştiĭ.

Era singurul lucru adevărat: ea nu ştia încă nimic...

V

La uzină era o mare activitate.

Se primise o mare comandă de parfumurĭ, din orient şi Gloscow avea mult

de lucru în dubla funcţiune pe care o ocupa şi pe care, spre marea lui laudă, trebue, să mărturisim, că şi-o îndeplinea cu deplină coştiinciozitate. De aceia când intră Martinet în biuroul său îl întâmpină cu surâsul pe buze :

— D-le Martinet, ziua de azi se închee foarte fericit. S'a primit o importantă comandă de parfumurĭ din Rusia şi în curând cred că şi Austria va recunoaşte calitatea lor. O casă din Viena vrea să intre în tratative cu noĭ.

— Oh ! Gloscow ! Gloscow ! Mă vezĭ în stare de a mă ocupa de afacerĭ comerciale când toate îmĭ ameninţă bietul meŭ cap pe care mi-e frică să nu mi-l pierd ?

— Dar ce s'a întâmplat, d-le Martinet? Cred că cea-laltă afacere merge destul de bine şi nu aĭ nimic de temut. «Dacă te-a ameninţat cine-va nu trebue să aĭ grije, din moment ce şi noĭ din partea noastră suntem destul de tarĭ. D-şoara Francina este în deplină siguranţă, graţie numeroaselor noastre precauţiunĭ. Noĭ nu trebue să facem alta de cât să aşteptăm să treacă data fatală care după cum vezĭ e. chiar astăzĭ şi până acum nu s'a întâmplat nimic care să ne îngrijească.

— Dragul meŭ Gloscow, constat că daĭ dovadă de o inconsecvenţă uimitoare. Adineaurĭ mi-aĭ spus că duşmanul meŭ trebue să fie foarte puternic, reuşind să pătrundă cu toate pazele noastre în camera fiiceĭ mele, şi acum...

Dă-mĭ voe, d-le Martinet,—întrerupse Gloscow serios. — Când ţi-am spus eŭ d-tale că duşmanul e puternic şi că a pătruns în camera d-şoareĭ Francina ?

— Drace ! Acum o oră ! Când am vizitat împreună camera şi am examinat comutatorul care avea placa de cauciuc.

— ... De cauciuc ? exclamă Gloscow profund mirat. Dar eŭ habar n'am că există vre o placă de cauciuc unde-va !

— Ce tot vorbeştĭ Glascow ? Nu te-am întâlnit la poarta locuinţeĭ mele şi nu am examinat împreună camera, prezentându-te fiiceĭ mele ?

Figura luĭ Gloscow-Dyck luă o seriozitate rece şi vorbele luĭ sunaŭ îngrozitor în urechile luĭ Martinet :

— D-le Martinet, eŭ nu am onoare să cunosc încă de fiica d-v.

Acest răspuns făcu pe distilator să sară ca o minge elastică.

— N'aĭ vorbit d-ta cu mine ?

— De la orele două, fac totalul incasărilor uzineĭ în ultima zi.

— Dar atuncĭ — gemu nenorocitul — atuncĭ eŭ sunt nebun.

— Să restabilim faptele domnule Martinet.

— La orele 6 cineva a introdus în camera fiiceĭ mele câteva numere din o revistă, punând între ele o heliogravură reprezentând pe omul mascat cu care am vorbit adineaorĭ...

— Dă-mĭ voe, te rog. Sunt câte-va puncte asupra cărora nu am lămurirĭ, puncte pe care le presupun eŭ. Zicĭ că m'aĭ întâlnit pe mine la intrarea locuinţeĭ şi că împreună am examinat camera domnişoareĭ Francina ?

— Da.

— Apoĭ că aĭ vorbit cu « masca neagră» ?

— Da.

— In ce împrejurărĭ ?

D. Martinet istorisi cele cunoscute, având ciudata grijă de a-ĭ ascunde partea privitoare la scrisorĭ.

— Imĭ vorbeştĭ de fixarea uneĭ date, zise poliţistul, când termină distilatorul, şi până acum mi-aĭ spus că n'aĭ văzut încă nicĭ odată pe vizitator ?

— Da.

— Aşa dar, acea dată neputând să-ţĭ fie fixată prin graĭ, trebue să ţĭ fie comunicată printr'o scrisoare.

— Nu... îngână distilatorul.

— Ba da d-le Martinet printr'o scrisoare, saŭ prin maĭ multe scrisorĭ, pe carĭ eŭ nu le-am văzut. Nu nega ! Sunt sigur de ce spun ! Omul acesta, care te joacă aşa de frumos, e maĭ puternic de cât mine fiind că nu-mĭ daĭ tot ce trebue ca să pot lupta.

Imĭ ascunzĭ ceva d-le Martinet...

— Nu, nu, bâigui distilatorul.

— Imĭ ascunzĭ un secret pe care 'l voiŭ afla cu orĭ ce preţ.

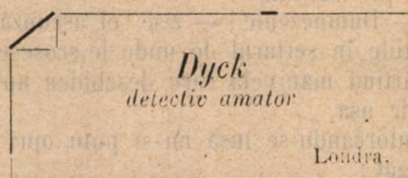
— Nicĭ odată !

— A, vezĭ ! strigă Gloscow, aşa dar este unul pe care nu mi l'aĭ spus şi poate acelaş pe care nu-l ştie nicĭ d-ra Francina ! Graţie acestuĭ secret, care trebue să fie îngrozitor pentru dumneata, un altul ţi s'a înfăţişat dumitale cu numele şi înfăţişarea mea...

Un servitor veni în acest moment cu o carte de vizită anunţând că un domn dorea să vorbească cu domnul Gloscow. Martinet privi cartea de vizită cu o deopotrivă stupoare ca şi Gloscow care esclamă furios.

— Asta e colosal !

Cartea de vizită era foarte laconică :

Englezii sunt dotaţĭ cu multă răceală de caracter, de aceea Gloscow zise liniştit :

— Probabil că un alt *eŭ* doreşte să vorbească cu cu mine.

D. Martinet îşĭ privea asociatul cu figura descompusă. S'ar fi zis că nu maĭ auzea nicĭ nu vedea nimic.

— Poate că voiŭ auzi din gura acestuĭ al douilea eŭ ceea ce nu vreĭ să-mĭ spuĭ dumneata. De sigur că *eŭ* şi cu mine vom reuşi să pătrundem misterul. Acordă-mĭ un minut, te rog.

Martinet eşi, îngrozitor la vedere, împleticindu-se pe picioare...

* * *

Credem că s'aŭ petrecut lucrurĭ importante în timpul acesteĭ convorbirĭ la sfârşitul căreia unul dintre eĭ eşi taciturn şi urcându-se într'o trăsură dădu birjaruluĭ adresa găreĭ după ce pusese într'un plic pe care îl lăsase pe masă, următoarele rândurĭ :

,,Cunosc adevărul şi nu pot lupta contra luĭ''.

Dyck.

Dar care era Dyck dintre eĭ douĭ ?

Peste câte-va momente eşi şi Gloscow care se duse în căutarea luĭ Martinet. In acelaş timp acesta care se ascunsese intră nevăzut pe altă uşă şi luă scrisoarea ..

*

A doua zi ziarele consacraseră coloane întregĭ meritelor defunctuluĭ Jac Martinet, sinucis din cauza uneĭ bolĭ incurabile tocmaĭ când afacerile comerciale îĭ mergeaŭ perfect de bine.

VI

Peste douĭ anĭ doamna Francina Gloscow nu dobândise încă deplina lămurire asupra celor şease anĭ misterioşĭ din viaţa eĭ şi nu odată întrebă pe bărbatul eĭ despre acele evenimente şi maĭ ales despre acel misterios personaj cu mască neagră pe care îl înţelegea însfârşit că avusese ceva cu tatăl său, de oare ce o dată cu moartea luĭ dispăruse şi el.

Cu toate acestea o izbea un lucru : de când Gloscow îşĭ rasese barba aducea foarte bine cu heliogravura.

Intr'o zi îĭ veni poftă să-ĭ pue o mască pe faţă, însă Gloscow sări în lăturĭ strigând...

— Nu ! Nu !

Francina însă era prea fericită de recăpătarea doriteĭ sale libertăţĭ, o dată cu un soţ iubitor, pentru a se maĭ preocupa de toate nimicurile aşa că, având pe Gloscow lângă ea, uită cu totul de ,,masca neagră'' şi toată povestea trecută.

Intr'o zi totuşĭ, îndrăzni să-l întrebe pe bărbatul său, destul de indiferent de alt-fel ca de tot ce nu maĭ era în viaţa eĭ prezentă :

— De ce boală suferea tata când s'a împuşcat?

— De inimă ! răspunse Gloscow tare.

In gândul luĭ însă zicea alt-fel :—de ,,lăcomie''.

Em. Riegler.

CURIZOITĂŢI NATURALE

Un liliac monstruos

In toate vremile liliaciĭ, nocturniĭ zburătorĭ, au avut ţesute în jurul vieţeĭ lor o mulţime de legende şi de credinţe absurde ; acest lucru a fost pricinuit de sigur de viaţa lor nocturnă şi de igno-